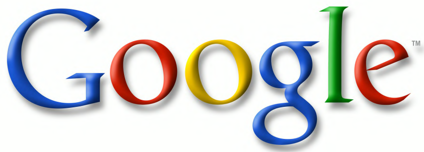
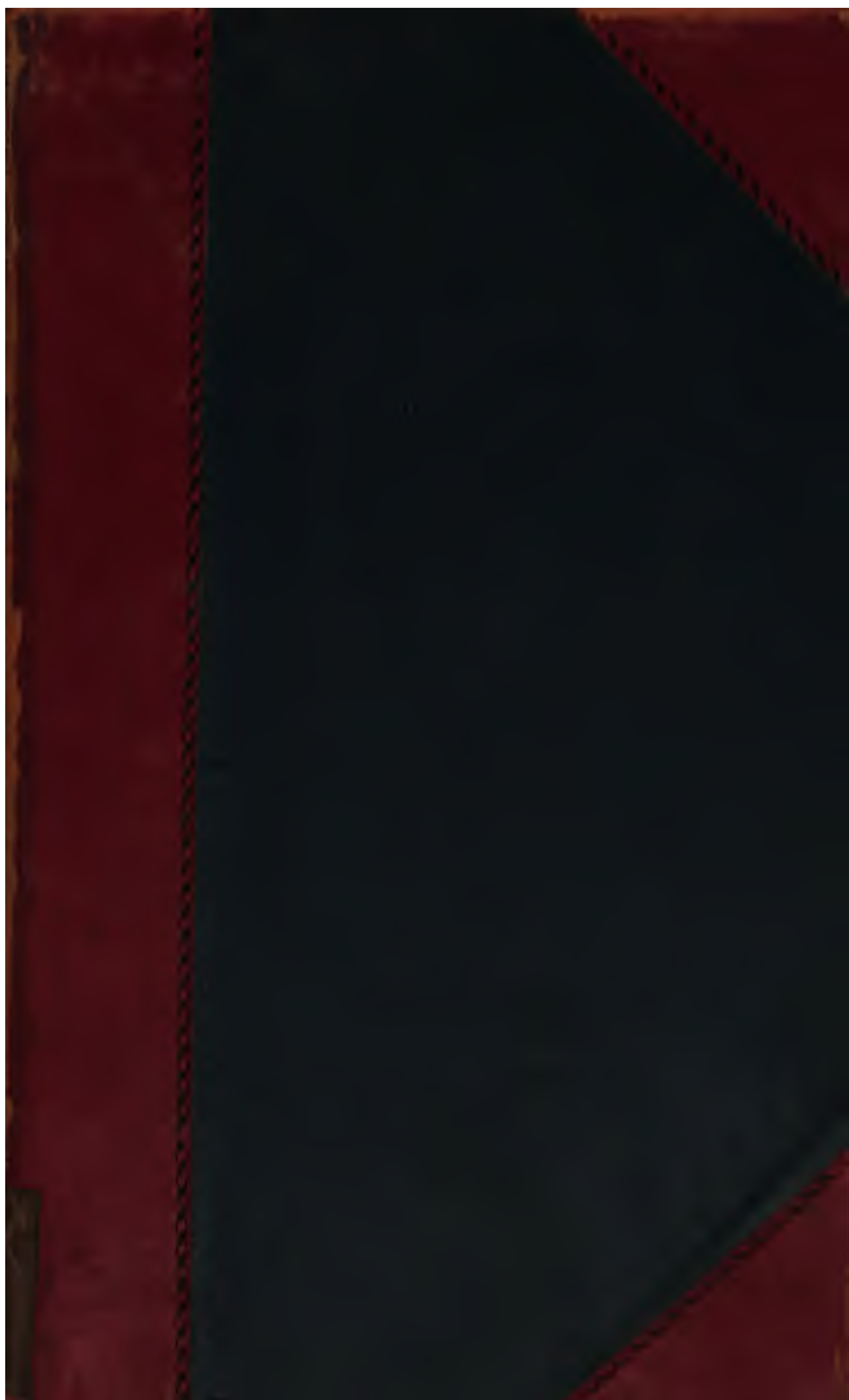
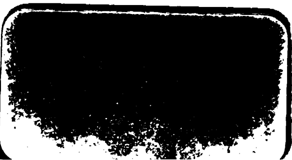

600095844-

HOMERUS

SLAVICIS DIALECTIS COGNATA LINGUA

SCRIPSIT.

EX IPSIUS HOMERI CARMINE

OSTENDIT

Gregorius Dankovsky

litterarum graecarum in R. Academia Posoniensi Professor.

FOLIUM I.

ILIADOS Lib. I. 1—50.

Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico.

Prostat VINDOBONAE apud J. G. HEUBNER,
POSONII apud J. LANDES et ANDREAM SCHWAIGER.

1829.

Prooemion.

Graecorum et Slavorum lingua origine una eademque est.

Plato divinus (400 ante Chr. n.) de primitiva Hellenum lingua hanc memoratu dignam fert sententiam: „Antiqua Hellenum lingua, ait, *) si cum hodierna comparetur, nihil a barbarica differebat.” **)

Antiqua igitur lingua graeca non diversa fuit ab ea, qua adhuc aetate Platonis vicini Graeciae populi utebantur, et recentior sermo graecus seu Platonis aetate in Graecia vigens nonnisi majoris culturae gradu a barbarica dialecto differebat.

Neque tamen barbarica seu antiqua lingua graeca Platonis aetate penitus e Graecia evanuerat; Plato enim linguam antiquam a foeminis imprimis conservari testatur. ***)

---

*) Plato Cratyl. XXXIII. p. 290. διὰ γὰρ τὸ πανταχοῦ στρέφεσθαι τὰ ὀνόματα, οὐδὲν θαυμαστὸν ἂν εἴη εἰ ἡ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ βαρβαρικῆς μηδὲν διαφέροι.

**) Barbaricam hanc nullam aliam esse, quam quae hodie nomine dialectorum slavicarum venit, ostendi in opusculo: „Die Griechen als Stamm- und Sprachverwandte der Slawen.“ Pressburg 1828.

***) Plato Cratyl. XXXI. p. 284. γυναῖκες μάλιστα τὴν ἀρχαίαν φώνην σώζουσι.

Slavorum lingua hodierna eodem modo differt a graeca scriptis ad nos perlata, quo antiquum sermonem Hellenum a seriore diversum esse Plato testatur.

„Vocabula primitiva linguae Hellenum, ait Plato, *) jam consepulta sunt per illos, qui iis magnificentiam quandam conciliare volebant, dum facilioris pronuntiationis causa litteras interponerent et eximerent, inque omnes partes ea torquerent; praeterea elegantiae studium, imo ipsum tempus eo multum contulit."

Cujus Platonici effati viva testimonia exhibet lingua Slavorum, unde formas vocabulorum antiqui sermonis graeci intelligere licet.

1) Mutationem primitiva graeca vocabula subiere per interpositionem litterarum. Huc spectant e. g. bohemica vocabula cum graecis collata, ut: drzjm, δράσσομαι (drassomae) teneo. mnu, μανόω (manóo) frio, comminuo. tnů, θένω (theno) caedo. tru, τέρω (tero) tero. hřomt, χρόμαδος (chromados) strepitus. mhla, ὀμιχλα (omichla) nebula. sprchám, σπέρχομαι (sperchomae) elabor, etc.

Ejusmodi antiquae formae adhuc in Homero occurrunt. e. g. masculina nomina in α desinentia, queis seriores σ adjecerunt, ut: ἱππότα, serius, ἱππότης. Hanc antiquam Homericam formam servant Slavi et Latini, ut: lopota, quod graeco λαπιστὰ, serius λαπιστής, respondet. Porro secundae et tertiae declinationis nominibus serius ος est adnexum, ut vocabula slavica genium priscae linguae graecae servantia abunde ostendunt; e. g. στρατὸς, stráž, excubiae. δρά-

---

*) Plato Cratyl. XXVIII. p. 280. οὐκ οἶσθ' ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα τεθέντα κατακέχωσται ἤδη ὑπὸ τῶν βουλομένων τραγῳδεῖν αὐτὰ, περιτιθέντων γράμματα καὶ ἐξαιρούντων εὐστομίας ἕνεκα, καὶ πανταχῆ στρεφόντων, καὶ ὑπὸ καλλωπισμοῦ καὶ χρόνου.

κος, zrak, visus. λισσὸς, ἀ, ὀν, lisy, á, é, calvus. In nonnullis tantum σ est adjectum, ut: ὄκος, oko, oculus.

2) Mutationem primitiva graeca vocabula subiere teste Platone per exemtionem seu elisionem litterarum, quae in lingua Slavorum priscae linguae graecae conservatorum perennant. e. g. ctjm, τῖμι (tjmi) honoro. ceytjm, cytjm, ᾗσθημαι, (jsthjmae) sentio. cyðjm, ᾗθημι (jthjmi) colare. či, εἰ (i) si, an. ðjm, ἦμι (jmi) ajo. gaderny, ἀδρὸς (adros) vegetus, firmus. galowy, ἄλιος, Od. 2, 273. (alios) sterilis, inanis. garmo, ἄρμα (arma) jugum. garo, ἔαρ (ear) ver. widjm, ἴδημι (idjmi) video. idem, ἴημι (iemi) eo. wrchnj, ἄρχων (archon) supremus etc.

Cujusmodi exemtionem seu elisionem litterarum in formis temporum verbi graeci potissimum experimur, cum Slavi antiquarum formarum fideles conservatores eas retinent. Sic e. g. forma aoristi I. κόψα seu κόπσα coaluit ex kopaosam, ut Illyrii loquuntur; seu ex kopal sem, kopal som, ut Bohemi et Slavi in Hungaria enuntiant. Sic σκάξα seu σκάκσα ex skakal sem, salii; τρίψα seu τρίβσα ex třjbil sem, trivi; βησάμην ex běhal sem, cucurri etc. *)

„Possunt igitur, ait Plato, **) vocabula syllabis ita variare, ut rei ignaro diversa a se invicem esse videantur. Quemadmodum nobis medicorum medicamina, coloribus aut odoribus variantia diversa esse videntur, licet eadem sint; medico vero, utpote potestatem medicaminum consideranti eadem esse apparent, neque is his accidentalibus terretur. Sic fortassis vocabulorum scientia instructus eorum potestatem considerat, et non terretur, si *aliqua littera abundat aut transposita est aut exemta*."

Sic philologus sequentia vocabula graeca et bohemica eadem esse agnoscet, nec, cum eodem significatu polleant, minutis quibusdam varietatibus terrebitur, ut: αἰδοῖον, aud,

---

*) De evolutione formarum grammaticarum graecarum e slavicis seu primitivis linguae graecae vide in opusculo superius citato: Die Griechen als Stamm- und Sprachverwandte der Slawen.

**) Plato Cratyl. XIII. p. 351.

membrum virile. εὔπλοια, auplaw, defluxus, navigatio. εὔπλειος, Od. 14, 467. auplny, ex toto plenus. ἀταλὸς, Il. 18, 507. autly, tenellus. πόθημι, bažjm, desidero. βριθὺς, brezy, gravis, gravidus. τελώνης, celny, portitor. εὐχωλὴ, chwála, laus. τιτθὸς, cycoš, lactens. γλάφω, dlabám, excavo. δολιχὸς, Od. 4, 393. dlauhy, longus. ἔνδον, dno, fundus. δρύψις, drapsa, carptio, quae unguibus fit. δόρυ, dřewo, lignum. ἵστημι, gistjm, statuo. μηνύω, gmenugi, menugem, indico, nomino. χλαῖνα, halena, laena. ἄβα, hauba, pubes. ἑστιάω, hostjm, convivio aliquem excipio. ἕτοιμος, hotowy, paratus, promtus. ᾄσσω, házym, jaculor. κάμινος, kamna, fornax. ἄστυ, místo, urbs. χεῖμα, zyma, hyems. φωνέω, zwonjm, sono. ἄττα, tata, pater. σπάω, spjm, dormio etc.

„Antiqui nostri, continuat Plato *), litteris ióta et delta (ι et δ) frequenter utebantur; nunc vero pro ióta adhibent epsilón aut éta; (ε, η.) pro delta zéta (ζ), quasi hae litterae magnificentiores essent." Sic Bohemi j ibi adhibent, ubi Graeci τὸ η, e. g. njžina, νῆσος. Attamen et τῷ ε et η utuntur, ut: knéz, γνήσιος. Slavi Hungariae incolae é longum pro Bohemorum j longo passim adhibent. e. g. nabéham pro nabjhám, ἀνάβηκα. Unde patefit, Graecos ipsos ratione variarum dialectorum τὸ η jam ut j jam ut é seu ě, enuntiavisse.

Δ pro Z ex antiqua lingua graeca apud Slavos quoque est conservatum. e. g. Den pro Ζὴν, de quo nomine vide inferius commentarium graeco-slav. ad Il. 1, 5.

„Inter difficultates nominum graecorum etymon determinandi superius memoratas haec maxima est, quod Hellenes multa vocabula a barbaris acceperint; barbari enim nobis antiquiores sunt." **) Ex illis multis vocabulis, quae Hel-

*) Plato Cratyl. XXXI. p. 285.

**) Plato Cratyl. XXV. pag. 273. ἐννοῶ γὰρ ὅτι πολλὰ οἱ Ἕλληνες ὀνόματα ἄλλως τε καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις οἰκοῦντες παρὰ τῶν βαρβάρων εἰλήφασι XXXVI. p. 296. παρὰ βαρβάρων τινῶν αὐτὰ (ὀνόματα) παρειλήφαμεν, εἰσὶ δὲ ὑμῶν ἀρχαιότεροι οἱ βάρβαροι.

lenas a barbaris accepisse ait Plato, tria commemorat, videlicet: ὕδωρ, πῦρ et κύων, quae barbaros paullulum deflectentes usurpare dicit. *) Confer ὕδωρ cum woda; πῦρ cum pyr; κύων cum honec, sl. canis subator, et vocabula slavica a graeco paullulum deflectentia conspicies, nec barbaros illos, a quibus Hellenas multa vocabula accepisse testatur Plato, alios fuisse existimabis, quam qui hodie Slavorum nomine veniunt. **) Slavorum igitur dialecti ut fons vivus, e quo Hellenum lingua promanavit, praecipuum subsidium linguae graecae intelligendae sunt; quum ejus ope primitivus nominum graecorum significatus nobis innotescat.

Graecorum enim et Slavorum lingua non solum ratione materiae, i. e. vocabulorum; verum etiam ratione formae, i. e. grammaticae tam etymologicae quam syntacticae una eademque est.

Et haec duo requiruntur, ut linguae duae tresve origine eadem dici possint. Etenim e. c. lingua hungarica e russica, illyrica, croatica, bohemica et slavica tot vocabula complectitur, ut facile duae tertiae partes hungaricae copiae verborum slavicae dici possint. Ast grammaticae hungaricae et pars etymologica et syntactica grammaticae slavicae e diametro est opposita. ***)

Hungarica igitur lingua ita parum origine slavica, ut gallica origine latina est.

Slavorum autem et Graecorum sermo origine unus idemque, natio una eademque per multos ramos divisa.

Quae Germani vocabula graeca in sua lingua habent, haec a Slavis sibi nullo non tempore vicinis adoptasse mihi quidem videntur; grammatica enim germanica a graeca et slavica est diversissima.

Quibus praemissis ad Homerum ipsum accedimus, ex

---

*) Idem ibid. XXV. p. 273.

**) Phrygas ait Plato vocabulis his uti. Sed Herodoto teste VII, 73 Phryges erant origine Thraces antea in Macedonia habitantes.

***) Non temere id assero; summo enim studio in genium linguae hungaricae plures per annos inquirebam, et, si vacaret, assertum opere demonstrarem.

quo suadente Platone primitivus vocabulorum significatus est discendus, et indoles linguae Hellenum priscae intelligenda, utpote qui vocabula peregrina seu sermoni barbarico propria adhibeat. *)

Homeri lingua et doctrina mythologica jam Platonis aetate adeo fuit impervia, ut Homeri interpretatio peculiare studium efficeret, cui viri eruditione clari vacabant. **)

Quod honorificum interpretis Homeri munus obire illi velint, qui dialectorum slavicarum indolem priscae linguae graecae referentium gnari et graece eruditi sunt. Ad quem finem litteris graecis aeque ac slavicis proficuum obtinendum si quid et ego pro modulo meo conferre sum adnisus, aequi bonique facere velis, erudite lector!

Posonii 19. *Martii* 1829.

---

*) Plato Cratyl. XI. p. 247.
**) Plato Cratyl. XXIII. p. 259.

Iliados liber I.

Nota. Linea prima slavum, secunda graecum latinis, tertia graecum graecis characteribus exscriptum textum exhibet.

Mjňeňi hádei, tegná, Pelewiada Achiléwa
Mjnin háide, thegá, Pelewiadeo Achiléwos
Μῆνιν ἄειδε, Θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
ulomené, ké z mjri Achajom žale wetjkaoje
ulomenen, ké myri Achajois zalge ethjke;
οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·
welaz bjwňewšimnych pých Adi prohabaoje
pollasd bjwthimows psychas Aidi prohiabsen
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
cheroú, gichsamich že kholeňi stuchaoje honcom
heroon, autows de heloria teuche kunessin
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν
heynom tés wsjem; Dnia že celiójesa wúle;
hoionoisi te pási; Dios de telieto wule;
οἰωνοῖσί τε πᾶσι· Διὸς δὲ τελείετο βουλή·
stade wprod zastalasta hrizewšase
eskude taprota diasteten herisante
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Atridest, páňa pannárow, ai diwý Achilléw.
Atrideste, pánax pandron, kai diwos Achilléws.
Ἀτρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Ktožt ar sé ztegných hrizeňim sobanchel máchatse?
tist ar swóe thegón heridi xunejke máchesthae?
τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;

Versio latina.

Molimen cane, Arcana, Pelidae Achillei
Abruptum, quod immodicos Achaeis dolores panxit;
Multas quia late aestimatas superbas-mentes Orco proripuit
Heroum, ipsos quia denudandos tutudit canibus
Avibusque gregatim volantibus cunctis; Diei plane explebatur voluntas:
Unde primum causam egerunt rixati
Atridesque, dominus virginum sectatorum, et ferox Achilles.
Quisnam eos duos Arcanorum rixâ collisit se exagitare?

Ljtóy ai Dnia ginoš; won ar wladſelci chuliwši
Ljtóys kai Dios gyios; wo gar wasiléi cholothis
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
nuzynu na stráz hrnul kakawú, polekali ze lůdi,
núson ana straton horse kakén, olekonto de lai,
νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,
poneze toho Chrysa newšimelsi horlitela
kúneka ton Chrysen etimes harjtéra
οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Atrides. won ar letél tuhé po nawi Achajów
Atrides. wo gar élthe thoás epi néwas Achajón
'Ατρείδης. ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας 'Αχαιῶν
lúcitmagicsit döceru, wprawek opéraca powinna,
lusomenoste thygatra, feront aperisi apoina,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
štépt chowage we hrstech wenkablestawého Polndňa
stemmat echon wen chersin wekebolu Apollonos
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου 'Απόλλωνος
krásnom na skjptru, ai ljzaoje wšetek Achajów,
chruseo ana skjptro, kai lisseto pantas Achajóws,
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντας 'Αχαιούς,
Atrida ze zwlásté dwoch, kozmicáre ludi:
Atrida de málista duo, kosmitore laón:
'Ατρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν·
Atridai takaj ostali ocizmeni Achaji,
Atridai tekai alli eyknjmides Achaji,
'Ατρείδαι τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες 'Αχαιοί,
wám len tegni dagj Olympowé domi chowagjc,
wumin men thegi doien Olympia domat echontes,
ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν 'Ολύμπια δώματ' ἔχοντες;
wiprázňit Priamého pok, weyskemz wpokog utjkatſe.
ekpersae Priamoio polin, weyd oikad ikesthae.
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἰκάδ' ἱκέσθαι.

Latonae et Diei adolescens; is enim dominatori irâtus
Miseriam super excubias congessit turpem, peribant sane populi,
Quia Chrysen flocci fecit zelatorem
Atrides. Ille enim citatissimo cursu venit solidas usque ad naves
Achaeorum
Uniturusque sibi filiam, inferensque suffulcientia munera debita,
Surculumque tenens in volis foras radiantis Meridiei
Pulchro super sceptro, et blanditiis consectabatur omnes Achaeos
Atridas utique imprimis duos, forti voce praeditos moderatores
populorum:
Atridaeque et reliqui ocreati Achaei,
Vobis modo Arcani dent Olympias domos colentes,
Exinanire Priami genus, cum jubilo sane in quietem confugere,

pázaj mi lúčte milé, taz powinna děkugte,
páidad emi lusate filen, tad apoina dechesthe,
παῖδα δ' ἐμοὶ λύσατε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
wázicesi Dnia ginocha, wenkabliskawé Poludňo.
wazomeni Dios gyion, wekebolon Apollona.
ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν, ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Sen ostali len wšetek podaufalisu Achaji,
Henth alli men panles epeufémjsan Achaji,
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί,
stydětse wierca, ai za gladka děkowák powinna;
aideisthae wieréa, kai aglaa dechthae apoina;
αἰδεῖσθαι ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
al ňigak Atridi Agamemnoni lahodioje wdúmi,
all uk Atridi Agamemnoni handane thumói,
ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ale kakawé odbioje, krutuz pak mysel wetělil:
alla kakós awiei, kraterond epi mython etelle:
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Ať te, chorn, kotlawych ga pri nawách ýe chiščaju,
Mj se, geron, koileisin ego para newsi kicheio,
Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
il nyňi dljcého, il neskoro ešče idučého.
i nyn djthynont, i hysteron autis ionta.
ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα.
by nyňi tě ne chránil skjptr ai štěpná tegnýho.
mj ny ti u chráismj skjptron kai stemma thegoio.
μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
tuz ga ňigak lúčjm. prei gú ai chorawost poidě
tend ego u luso. prin min kai géras epeisin
τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω. πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
nášom we pokogi w Argegi, daleko patrjce,
hemetero weni oikoi wen Argegi, telothi patrjs,
ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,

Pusam jam mihi segregate charam, haecce munera debita grate acceptate,
Aestimantes Diei adolescentem, foras radiantem Meridiem.
Ibi reliqui quidem omnes spem conceperunt Achaei,
Reverendique fidei confessorem, et blanda grate acceptandi munera;
At non Atridae Agamemnoni arridebat in animo,
Sed turpiter expediebat, acerbam sane sententiam adjunxit:
Ne te, invalide, cavas ego apud naves apprehendam,
Vel nunc, morantem, vel sero, iterum euntem.
Ne nunc te non tueatur sceptrum et surculus Arcani.
Hanc, inquam, ego nullo modo sejungam, prius eam et invalentia pervadet
Nostro in conclavi Argis, procul propriâ terrâ

staw pogechagicú, ai móg leh nadiducú.
wiston epoichomenen, kai emon lechos antioosan.
ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.
al idi, mé ne dráždiž, zdrawý takže hněssa.
all ithi, mj m erethize, saoteros tóske nejae.
ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Takž žwal; désilsež ow chorý, ai zpitomél myslú.
Tos 'ewat; eddeised ow geron, kai epitheto mytho.
ὣς ἔφατ'. ἔδδεισε δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
béhlž kogne pri tynu welewlnobitýho plesa.
bed akegon para thina polywloisboio thalassjs.
βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
welaž, opét ponekde kiwaw, horlil ow chorawý
pollad, epeit apaneythe kiwón, herath ow geraios
πολλὰ δ', ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν, ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
k Poludni páňati, toho neykosmatšá téžioje Ljtó·
Apolloni pánakti, ton weykomos teke Ljtó:
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ.
Slyši mé, Sirebrotočnjku, koi Chrysu obbjhawáš,
Klythi mey, Argyrotox, kos Chrysen amwibebjkas,
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Killu téš zatagenú, w Tenedé téš bjwne panugeš,
Killan te zathegen, Tenedoio te bjwé panasseis,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Smintéw; či poté ti šwárne po nágem kreywosam,
Sminthéw; i poté ti charient epi negon kerewsa,
Σμινθεῦ! εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
il kedi poté ti kod pjcnata biedra okadil
i keidi póté ti kata pjona mjri ekeia
ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
bykow tydi koz, tože mi hrani hledáni:
tauron tjd aigón, tode mi kreieinon heeldor:
ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ.

Jugum textorium percurrentem, et meum lectum frequentantem.
Sed i, ne me irrita, sanus ita ut te moveas.
Sic fatus; territus est sane hic invalidus, et cicur factus sententiâ.
Fugit utique leniter penes septum undosi alti.
Multum certe, denuo hic inde nutans, ardenter lamentabatur hic invalidus
Meridiei domino, hunc comata fructum percepit Latona:
Audi me, Argenteo-circule, qui Chrysen circumcursas,
Cillamque occultam, Tenedique late dominaris,
Smitheú; si hactenus tibi venuste hospitium cooperui,
Aut quodsi hactenus tibi penes saginatos lumbos fumo opplevi
Taurorum et caprarum; hocce mihi termina desiderium.

tjšá Danai mé krhi twymi bleskmi.
tjsian Danai emá dakrya soisi belessin.
τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Takž zwal wzdeychage; tohož uslyšel Wábec Poludńi,
Tós ewat eychomenos; tud eklye Wóibos Apollon;
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος 'Απόλλων.
béhl ze kod Ulympýho kragin chwégése krwj,
be de kat Ulympóio karjnon chowomenos kjr,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
točnjk ramami chowage, obkroweni téë futrál.
tox omoisin echon, amwjrewéa te faretren.
τόξ' ὤμοισιν ἔχων, ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
hlučaliž porád hadzaci po ramah chwégjcjhose,
eklanxand ar hoisti ep omon chowomenoio,
ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
samýho kjnutého. wonž išioje nošči okolný.
autu kjnethéntos. wod iie nukti eoikós.
αὐτοῦ κινηθέντος. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
hačal opét poněkadé od naw, medž kigác bauchel;
hezet epeit apaneythe newon metad kigon bejke;
ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε.
désný ze hláhol hnalse sirebrnýho bića.
deini de klange genet argyreoio bioio.
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο:
hřebcow len wpřod pogechaoje ai honcow wrhkich
huréas men próton epoicheto kai kunas wargows
οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς.

Leniant Danai meam lippitudinem tuis radiis.
Sic fatus suspirans; hunc sane audivit Alleotor Meridies;
Cucurritque penes Olympi margines palpitans sanguine,
Arcum humeris gestans, circumtectamque pharetram.
Personuere protinus missilia in humeris palpitantis,
Ipso commoto, is vero ibat nocti similis.
Sedebat rursus in aliquo loco a navibus, intro fustem cum fragore misit;
Horrificus sane sonus propellebatur argentei nervi.
Admissarios quidem primum pervadebat et canes alacres.

COMMENTARIUS
graeco-slavus in Iliados librum I. *).

1. Μῆνις, *ira permanens*, juxta interpretationem grammaticorum, qui τὸ μῆνις a μένω, *maneo*, deducunt. Ast quo modo in μένω, *irae* vestigium deprehenderint, me quidem fugit. Alii a μαίνω, μαίνομαι, *furo*, derivant. At Achilles non fuit, ut Ajax, μαινόμενος. Vivit Homericum μηνίω, dorice, μήνιμι hodieque in Slavorum lingua, nempe, mjnjm, boh. mjňim, sl. (ubi τὸ η per longum j accurate expressum observes) et significat „consilium aliquod animo volvo, aliquid intendo, molior.“ Nec Latini hoc vocabulum ignorant, ut: „Multa et praeclara minantis. Horat. Sat. II., 3, 9. i. e. molientis, intendentis. Phaedr. IV., 22, 4. Magna mineris i. e. moliris.“ Sic Od. 17, 14. ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ ἔσσεται. Hospes si multa molitur, intendit, dolorosius ei accidet.“ Profecto de *ira permanente* mendici hic loci non est sermo. Et Il. 5, 177—178. εἰ μή τις θεὸς, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν, ἱρῶν μηνίσας. Nisi quis deus est iratus Trojanis, sacrificia molitus. Hoc sensu Ovidius „moliri triumphos“ dixit. Μῆνις igitur et τὸ μηνίειν, to mjněnj boh. miňeňi sl. consilium aliquod animo agitatum, molitionem, molimen, intentionem, denotat. Confer Od. 3, 135. 11, 72—73. 16, 378, Il. 9, 513. 22, 358. 16, 60—62. 200—202. 281—282. 1, 422. 18, 257. 5, 772. 7, 320. Moliebatur autem Achilles, ut Trojani Achivis superiores fierent, et strage Achivorum facta Agamemnon intelligeret, quam vehementer peccaverit, quod praestantissimum Achivorum (Achillem) non honoraverit. Il. 1, 408—412.

Ἀείδω, (cum α longo, hymn. in lunam, 1.) et ᾄδω, Anacr. I., 1. gadaju, ill. ȟádám, boh. sl. autem doricae for-

*) Boh. bohemicam, cr. croaticam, ill. illyricam, mor. moravicam, pol. polonicam, russ. russicam, sl. slavicam in Hungaria, vind. vindicam dialectum denotat.

mae ᾄδαμι, respondet, ubi apostrophum τῷ α impositum elisionem τοῦ g aut h, in prisca lingua auditi, denotat. Hádám non simpliciter „canere" significat, sed „augurari, auspicari, divinare, praedicere, vaticinari, dein generatim, canere, celebrare" Hinc ἀοιδὸς, hadač, boh. sl. divinator, fatidicus, vates. Imperativus hádej seu hádey boh. hádai seu hadag sl. ut et ipsum praesens hádám praeter ἀείδω, ᾄδω etiam ἀδέω et ᾀδάω in usu fuisse, testimonio sunt, quemadmodum penes λέγω, φέρω et λέγημι, φέρημι dicebatur. Sed et ἄειδε, ᾆδε emolliente sono concludebatur, quod viva vox Bohemi, qui ϱ finale per sonum g emollit, demonstrat, nam dicit hádeg, pronuntia hádej. Germanus ei ut ai enuntiat e. g. leiden. Ita quoque Slavi hádai pro Bohemorum hádej usurpant.

Θεὰ et Θέαινα Il. 19, 101. cui posteriori formae tegná, boh. (pronuntia teina) tagná, sl. (tainá) tayná, pol. tainaja, ill. russ. arcana, occulta, respondet. Formae Θεὸς, Θεὰ, apud Slavos quidem non occurrunt, ast forma tegney seu tegny, tegná, tegno, τῷ Θεινὸς, ὰ, ὸν, respondens, est usitatissima; et Θέαινα cum tegná, tagná, convenire, in aprico est. Haec est primitiva apud Slavos conservata τοῦ Θεινὸς, Θεὸς, Θεὰ, Θέαινα, indeque derivatorum, vis. Quid enim magis arcanum occultumque est quam deus? — Cujus *arcani* numinis cultus adhuc S. Pauli aetate in Graecia viguit, quum enim doctor gentium Athenis versaretur, aram „Ignoto deo" sacram deprehendit, et postmodum in Areopago constitutus ad Athenienses sic est locutus: „Quem vos, ajebat, Athenienses," *ignorantes* colitis, hunc ego vobis annuntio. Vide Act. 17, 22—24. En vim τοῦ Θεὸς, utpote *arcani*, *occulti* et in Graecia religiose conservatam. Et Slavi hodieque hoc vocabulo ad mysteria divina, quae humanus intellectus haud assequitur, designanda utuntur. Sic Illyriis taina, tainstwo; Bohemis tagemstwj, mysterium (sensu ecclesiastico) dicitur. Hinc Θεοπροπέω, Θεοπρόπημι Il. 1, 109. tegno prawjm, boh. arcanum dico. Etymon est tagjm, boh. sl. taju, ill. celo, occulto, tego, cum τέγω, στέγω, lat. tego, conveniens. Cum τὸ Θ serioris originis sit, primitus τεὸς seu potius τεγὸς pro Θεὸς scribebant. Ad quod Plato non advertens τὸ Θεὸς a Θέω, curro, deducit; quod primi homines astra currentia pro diis habuerint.

2. Ὄλλυμι, lomjm, boh. sl. frango, confringo, rumpo, ut: Il. 8, 498, νῆας ὀλέσας, nawi lomjwši, navibus confractis 2) caedo, ut: Il. 10, 201. Ἕκτωρ ὀλλὺς Ἀργείους, caedens Argivos. Il. 4, 451. ἀνδρῶν ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων, virorum caedentium et caesorum, ὄλλυμαι, lomjm se, frangor, confringor, pereo, ut; Il. 3, 428. ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι, lomitse, confringi, perire. Conf. Il. 4, 409. οὐλομένος, α, ον, ulomeni,

á, é, boh. sl. defractus, abruptus. Sic Il. 19, 91. Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται οὐλομένη. Dnia dcera Wáda, ti wšechny zawádj ulomená. Diei (Jovis) filia rixa, quae omnes in errorem inducit, defraudat abrupta, i. e. rixae terminatae sequela est jactura, damnum. Eodem modo μῆνις οὐλομένη, molimen abruptum; nam molimen, quod Achilles Agamemnoni moliebatur, fuit *abruptum*, dum ille cum hoc in gratiam rediens se suosque Achivorum copiis adjungeret. De quo vide Il. 19, 55—73. Et hac ratione duobus his vocabulis „μῆνιν οὐλομένην“ totius carminis argumentum indigitatur, nempe eorum, quae ante et post Achillis molimen abruptum Graecis Trojanisque concertantibus evenerunt, οὐλόμενος, perniciosus vulgo interpretantur contra linguae graecae indolem; nam οὐλόμενος est is, qui confractus, abruptus est, qui perivit. Ut penes κοῖος etiam οἷος scribitur; ita κὸς et ὅς scribebatur, κοῖος, α, ον seu οἷος, α, ον respondet ill. koi, koja, koje; κὸς vero seu ὅς, κὰ, seu ἅ, κὴ seu ἥ, κὸ seu ὅ respondent ill. kí, ká, ké, lat. qui, quae, quod. Ut Latini τὸ qui, ita Slavi τὸ koi, kí ut pronomen relativum et interrogativum adhibent. Μυρία respondet, boh. zmjri, immodicus, ubi υ longum per longum j accurate expressum observes. Confer Il. 21, 320. 18, 88. Od. 24, 283. ἄλγος, žalos, ill. žal, žalost, sl. dolor, moeror (apostrophus τῷ α impositus elisionem τοῦ ζ primitivi in sl. lingua conservati indicat) ἔθηκα et θῆκα, wtjtám, sl. pono, pango, incutio, planto, oteytám, otytám, boh. circumpono, occupo, circumplanto τῷ ἀμφίθηκα, respondet. (Τὸ η per longum j aut y expressum animadvertas) Praesens τίθημι, tisnem, sl. impono, imprimo, cum vi impono, ingero. Confer Il. 13, 732, 16, 262. 7, 44. 10, 30. Diversum est θένω θείνω Il. 17, 430. 20, 481. cui boh. tnu, caedo, seco, decollo, respondet.

3. Πολλὰ, wela, sl. multum, πολύς, πολλή, πολύ, weli, á, é, sl. multus. Sed weli raro usurpatur. (Observa π hac in voce ut w a Slavis enuntiari. Sic π et φ, quod posterius sl. w respondet, in graecis quoque dialectis variant, e. g. ἀμπιστατὴρ et ἀμφιστατὴρ) δὲ, že, quia (ζ pro δ Aeoles usurpant) ἴφθιμος, compos. ex ἶφι, bjwńe, sl. ample, prolixe et τιμὴ seu τιμάω, dorice τίμαμι, wšjmám, boh. (ubi ι longum per j expressum observa) aestimo, magni facio, rationem habeo, ut ἴφθιμος sit, longe lateque aestimatus, et ortum ex wjbńe wšjmni. Et ἴφιος, ία, ιον, bjwni, á, é, largus, amplus, uber, ut: Il. 5, 556. ἴφια μῆλα, larga, ampla, ubera pecora. A bjwni hungaricum *höv* originem traxit. (apostrophus τῷ ι impositus elisionem τοῦ β indicat). Nec obest elisio τοῦ ε in praecedente δὲ; nam et Slavi že vel ž promiscue scribunt. ψυχὴ, dor. ψυχὰ, spiritus, hinc 1) physica vita, ut: Il. 22, 325. 2) principium vitae, anima, animus, ut: Il. 23, 72.

3) animus elatus, ferox, fastus, superbia, ut latinis spiritus. Sic Isocr. θηρίων πὰς ψυχὰς ἡμεροῦμεν. Hoc significatu душа, boh. τῷ ψυχὰ, respondet. Et hic loci elatos, superbos heroum animos indigitasse Homerus putandus est. (u longum et in boh. weyſſa seu wyſſa, observa) Spiritum, i. e. halitum 2) animum Slavi vocant duch, cujus etymon est duſem, odugem, sl. spiro, inflo (de homine) quod τῷ ὀδύω, respondet. ut; Od. 1', 62. τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο; odulsisa, sl. inflatus, iratus es.

'Αϊς, 'Αΐδης, ᾅδης, Ад', ill. russ. Orcus.

Προϊάψεν compos. ex πρὸ et ἰάπτω seu ἰάβω, ut βλάπτω et βλάβω Il. 19, 82. 166. Od. 13, 84. ἰάπτω vel potius ἰάβω respondet sl. habem, habám, rapio, corrado, corripio, colligo, diripio, aufero, ut: Aeschyl. Sept. 301. ἰάπτουσι χερμάδα ἐπὶ πολίταις, corripiunt lapidem in cives. Ag. 507. τόξοις ἰάπτων βέλη ἐς ἡμᾶς, arou rapiens jacula in nos. Quint. Smyr. 6, 546. τοῦ δ' οὐ χρόα καλὸν ἴαψεν, hujus pulchritudinem non rapuit. Confer Od. 4, 749. προϊάπτω seu προϊάβω, prohabem, proripio, ut: Il. 6, 487. οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει, praeter fatalem necessitatem me proripiet orco, in orcum.

Confer Il. 5, 190. 11, 55. Aoristi. I. προϊαψα, forma primitiva προϊαβσα in prohabaosam, ill. prohabal som, sl. prohabal sem boh. compareat. Cum ἰάπτω cognatum est ἅπτω, ἅπτομαι, chápem, chápem sa, sl.

4. Ἥρως, cheroi, iroi, ill. hrdaus, boh. hrdoš, sl. hrdina, boh. hrdina, sl. heros. αὐτὸς, deficit in slav. pro quo adhibent sám, sama, samo, quod τῷ αὐτός, ά, όν, respondet. δὲ, že, vero. Slav. že, ut graecum δὲ frequentissimi usus est vique omnino significante pollet, quae magis sentiri quam accurate reddi potest.

Ἕλωρ et ἑλώριον, corpus nudatum, spoliatum, ut Il. 18, 93. Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα ἀποτίσῃ, ut Patrocli corpus nudatum, spoliatum placet. Forma τῷ ἑλώριον respondens Slavos deficit, hinc substantivum verbale holení, sl. denudatio, spoliatio, substituimus. Etymon est ἑλέω, ἕλημι holím, nudo, spolio, adimo; hinc ἀφελής Anacr. 37, 29. nudus.

Τεύχω, štauchám, štuchám, mor. sl. tundo, tundendo ferio, pungo. Classicus locus est Od. 20, 108. ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἄλειατα, in farinam tundentes. Od. 20, 366. νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, mens tusa i. e. firma, τετυγμένος κρητὴς, tusus crater.

Κύων, honec, sl. canis erro, subator.

5. Οἰωνὸς, hegnó boh. hegno sl. aves gregatim volantes, τε, též, boh. též, sl. item, etiam, quoque, πᾶς, was, ill. wes, russ. omnis (π ut w, sicut in πολὺς enuntiatum observa) Ζὴν et Δὴν, aeolice Ζὰν, Δάν, genit. Ζηνός, Δηνός, Ζα-

νὸς, Δανὸς, Διὸς, Dzień, genit. dnia, pol. Dan, ill. den, boh. den, sl. dies, Hic est primitivus apud Slavos conservatus τοῦ Ζὴν, Δὴν, significatus. Postmodum Δὴν ad numinis dignitatem est elevatus. Hinc Romanis Diespiter, quasi diei pater; et Bohemis audnj, dies innubis, serenus. Graecis itidem εὔδια, ευδιανόν. En primitivam τοῦ Δὴν, Διὸς, vim et in graeca lingua conservatam. Aliud nomen est Ζεὺς, čas, tempus, aëris temperies, Tempus, Graecis Ζεὺς, Slavis Čas, postmodum numinis dignitatem consecutum fuisse, testis est Homerus Il. 15, 192. Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι. Hinc eventus adscribebant tempori et diei prisci. Sic belli Trojani initia adscribit Homerus tempori seu diei. quo ea contingere necesse fuit. Od. 8, 81—82: τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι; Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς; Plato (in Cratylo p. 254.) Ζεὺς a ζάω, ζῆμι, quod sl. žigem, vivo, respondet, derivat. βουλή, wůle, boh. voluntas.

6. Ἐξ οὗ δὴ, ſkadě, sl. unde. τὰ πρῶτα, wpřed, pol. primum. διïστάνω, zaſtanu, boh. zaſtanem, sl. causam ago, defendo, tueor, διαστήτην dualis respondet vind. duali zaſtaſta. Ceterum ζα est aeolicum pro διά. ἐρίζω, hryzu, boh. gryzu, ill. hrizem, sl. grizem, vind. rodo, mordeo, tropice, altercor praesertim in voce media, hrizem ſe, ἐρίζομαι. Aorist. I. ἐρίσας, ασα. αν, vind. grizewši, a, o. Dualis ἐρίσαντε, vind. grizewšase. Hinc substantivum verbale to hrizenj, sl. τὸ ἐρίζειν seu ἔρις, contentio, rixatio 2) remorsus conscientiae, Graecis ἐριννύς.

7. Ἄναξ, aeolice Ϝάναξ (v. Friderici Thiersch, Griechische Grammatik, Leipzig 1818 p. 187.) genit. ἄνακτος, pána, genit. pánata, sl. pánek, panáček, boh. dominus. ἀνὴρ, aeolice, Ϝανὰρ (v. Frid. Thiersch. Gr. Gram. p. 187.) pannář, boh. puellis, foeminis deditus, easque sectans, i. e. vir. Quae primitiva τοῦ ἀνὴρ vis est. Καὶ, ai, sl. et, etiam, δῖος, α, ον, diwey, diwy, á, é, mor. boh. ferox, animosus, Confer lat. divus.

8. Τίς τε et τός τε, cui posteriori formae respondent, kdozto seu kdozt boh. kto zto, kto zi, ill. pol. quis, k in vulgari sermone auditum fuisse, testimonio est lat. quis. ἄρ, ar, cr. nam. σφῶε, sie, pol. ſebe, boh, sé, vind. se. ut Homerus ita Slavi hoc pronomine reciproco pro demonstrativo utuntur, Θεὸς v. Il. 1, 1. ἔρις, v. Il. 1, 6.

Ἱέω, ἵημι, bigu, mor. bigem, sl. (ubi spiritus asper τοῦ β vices agit) ico, ferio, ut: Il. 2, 774. δίσκοισι ἱέντες, desťámi bigice. 2) Ictu indico, sono. Sic Il. 3, 152. de cicadis sonum edentibus, ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι 3) spectare rem, appetere rem. instare e. g. on len na peňáze bige, tantum pecuniam quaerit. Sic Il. 2, 589. μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ τίσα-

σϑαι Ἑλένης ὁρμήματα. Confer. Il. 20, 69. 10, 529. Od. 17, 5, Aor. I. ἧκα, ἧκα respondet boh. hauchám et ξυνέηκα, συνέηκα τῷ ſubauchám, ſobauchém, ſhauchám, collido, concutio.

Μάχομαι, machaju, ill. máchám, boh. máham cr. mahnem, vind. manum ad ictum dandum elevo, hinc Graecis, pugno, máchám ſe Bohemis nunc „in aqua se exagitare" significat.

9. Λητὼ juxta Platonis interpretationem (in Cratylo p. 268) a misericordia nomen habet, hinc boh. ljto, respondet, Διὸς, v. Il, 1, 5. υἱὸς et ἶνς, ginoš, ginošec, sl. boh. puer, adolescens. Unde Hungar. inas. ὁ, on, won, sl. boh. mor. is, ille. ὁ Homericum respondere slavico on seu won, testimonio sunt casus obliqui ἕο, geho, boh. jego, pol. ejus; οἱ, gi, boh. ei; ἕ, geg, eum, ge, id. Diversum est ὁ, hic, ill. ow, respondens. γὰρ, ar, cr. enim. βασιλεὺς, wladjelec, ill. supremus dominator, χολοῦμαι, chulju, ill. russ. imprecor, diris devoveo, irascor.

10. Νοῦσος, nauze, nuzyna, boh. miseria. ἀνὰ, na, super. στρατος, ſtraža, ill. russ. ſtraha, sl. stráž, boh. excubiae, vigiliae militares. ὀρνύω, ὄρνυμι, hrnu, boh. hrnem, sl. congero, volvo cum impetu; ὄρνυμαι, hrnem sa, celeriter feror. Aorist. I. ὦρσα, ortus ex hrnul ſom. κακὸς, ὰ, ὸν, kakawy, á, é, sl. cacatorius, turpis. Confer κακάω cum kakám, sl. et caco, lat. ὀλέκομαι, lekám, polekám, sl. morior, intereo (de piscibus). λαὸς lid, boh. lud, sl. ljud, ill. populus. Germ. Leute a Slavis adoptatum.

11. Οὕνεκα, poneža, ill. quoniam. τὸν, toho, boh. těho, sl. hunc. τιμάω, dor. τίμαμι, wšjmám, boh. rationem alicujus habeo, aestimo; ἀτιμάω. ἀτίμαμι ex ani wšjmám, neque aestimo, ortum est; nam ani graeco ἄνις respondet et α privativum est ἄνις decurtatum. Slavi particula ne, νη utuntur, e. g. newinň, culpae expers, quod et Graeci faciunt, ut: νήποινος. Aor. I. τίμασα, τίμησα ortus ex wšjmaoſam, ill. wšjmalſem boh. Ceterum observa ι longum per j expressum, τ et σ vere et in graecis dialectis variare, notum est,) ἀρητὴρ, horlitel, boh. zelator, propugnator, imprimis fidei. v. Il. 1, 35.

12. Ὁ γὰρ. v. Il. 1, 9. ἦλϑε et ἤλυϑε, letioje; ill. letěl, boh. sl. celeriter ivit, volavit. Deficiente praesentis graeci forma in boh. sl. letjm, rapido cursu feror, volo, superest. ϑοὸς, ὰ, ὸν, tuhey, tuhy, á, é, rigidus, firmus, tenax, fortis, asper, vehemens, ut: μάχαι ϑοαί, Pind. asperae, vehementes pugnae, πόσε φεύγετε νῦν ϑοοί ἐστέ. Il. 16, 422. nunc firmi este, ne cedatis. νῆσοι ϑοαί, Od. 15, 299. insulae asperae. νῆες ϑοαί, naves firmae, solidae. Etymon est ϑοάζω, tužjm; boh. firmo, stabilio, ut: ϑοάζειν εἰς ἕδρας, Aristoph. Thesm. 896. stabilire in sedes. Huc spectat ϑύνω, tuhnu,

boh. tuhnem sl. rigesco. Diversum est θοάζω, tauzjm, boh. anhelo, desiderio rei incendor, ut: θοάζει δεῦρο Κασσάνδρα δρόμω, Eurip, Troad. 307. cursu huc anhelat, θοάζων αἰθέρος ἄνω καπνὸς, Eurip. Or. 15, 65, fumus adpetens supra aetherem. ἐπί, po, usque ad (cum accus. ut ἐπί) Confer. lat. pone, post. ναῦς, νῆυς, nawa, pol. navis.

13. Λύω, λύζω, fut. λύσω, laučjm, boh. lúčjm, sl. (ú longum ut in λύω) separo, segrego, divello unum ab alio, λύομαι, lúčjm si, segrego mihi, unior cum aliquo, λυσόμενος ortum ex sl. lúčiť magesť, segregaturus, uniturus sibi. θυγάτηρ, dcera boh. céra, sl. dščera, ill. cora, pol. ććer, cr. quae nomina τῷ κόρη, κούρη, puella, magis convenire videntur. Confer germ. Tochter.

Φέρω et φόρημι Il. 2, 107. wpravujm, boh. fero, infero, φέρεσθαι, Il. 20, 172. wprawitse, ferri, (φ alioquin π aspiratum est.) ἀπερείσιος, α, ον, opéraci, opjraci, á, é, sl. adminiculo serviens. Sunt ea, quae preces recuperandae filiae causa factas suffulciant. Etymon est ἀπερείδω (opjrám, sl. boh. suffulcio) fut. ἀπερείσω, inde ἀπερείσιος. Vulgo ex πέρας, πεῖρας, terminus et α privativo deducunt, ut sit ἄπειρος, indeterminatus, indefinitus, finem non habens, a quo ἀπειρέσιος, per metath. ἀπερείσιος. Ast perperam. Confer Il. 19, 138, ἄποινον, powinno seu powinnosť, boh. sl. illud, quod debetur, ad quod aliquis dandum vel praestandum obligatur, obligatio, officium, munus. Confer Il. 19, 138. 22, 349. 24, 594. ἄποινον decurtatum est ex ἀπόποινον, nam ποινή, ποινὰ respondet sl. wina seu winna, culpa, crimen, peccatum, ut loca Homeri abunde ostendunt, e. g. Il. 13, 659. 14, 483. 3, 290, 9, 629. Vulgo ποινή explicatur, pretium solutum, compensatio noxae redimendae causa; vide Heyneum ad Il. 9, 629. At nec ex Il. 18, 498. proficiunt interpretes, nam δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου, significat: Duo viri ob culpam viri occisi altercabant, quorum alter se pro culpa hac omnia reddidisse, asseverabat, alter se aliquid accepisse negabat. Cognata sunt φόνος, φονὸς, wogna, boh. bellum, caedes.

14. Στέμμα et στέφος, cui posteriori formae štěp, boh. ščep, sl. surculus insititius, nobilitans, hinc Graecis, corona, respondet. Etymon est στέφω, štěpjm, boh. ščepjm, sl. insitionem facio, arborem nobilito, nova corona instruo; hinc generatim, nobilito seu corono, ut: Il. 8, 170. μορφὴν ἔπεσι στέφει θεός

Ἔχω, chowám, boh. sl. teneo, gesto, sustento, colo. ἐν, wę, boh. sl. in. χείρ, hrst, boh. hrsť, sl. manus vola ἑκηβόλος, ἑκατηβόλος et ἑκατηβελέτης, compos. ex ἕκας, wenka, sl. foras, extra, ut: νηῶν ἕκας ἤλθομεν, Homer. extra naves, procul navibus. βέλος, fulgor, fulmen, Il. 24,

759. et Herodot. βέλος ἀνέσκηψε θεὸς, respondet boh. sl. blesk, fulgor, nitor, splendor solis 2) βέλος, dolor, Il. 8, 513. 14, 432. respondet. ill. bol, boles, boh. sl. bolest. Porro βολέω, βόλημι, (ut: Il. 9, 3. πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι. Confer Od. 10, 247.) respondet boh. sl. boljm, dolore afficio, dolorem adfero. Ἑκηβόλος igitur wentablistat, foras fulgurans, foras, procul radios suos emittens, reddi potest. Ἀπόλλων, Polden, ill. poledne, polüdno, sl. meridies, Graeci euphoniae gratia ld in λλ mutarunt. Sol meridianus radios in omnes plagas diffundit, hinc ἑκηβόλος. Plato de significatu τοῦ Ἀπόλλων (in Cratylo p. 266) varia comminiscitur.

15. Χρύσεος, et χρύσινος, venustus, formosus, nitidus fulgidus, ut: Il. 22, 470. χρυσέη Ἀφροδίτη. H. in Apoll. 205. χρυσοπλόκαμος, fulgidis crinibus praeditus Apollo, Poldeň, meridies, χρύσεος, hoc primitivo significatu, respondet boh. krásney, krásny. (Observa υ longum τῷ α longo convenire, nam υ et α etiam graeco variat, ut: γλύφω et γλάφω.) χρύσεος ob fulgorem etiam aureus, dicitur. ἀνὰ, na, super. σκῆπτρον, skjptr, russ. ill. sceptrum. λίσσομαι, lisám, boh. ljžu, il. lambo, blandior. Cognata sunt λείχω et lingo. πᾶς, v. Il. 1, 5.

16. Ἀτρεΐδα, dual. in vind. quoque in a terminatur. μάλιστα, zwlaště, sl. separatim, seorsive, singillatim 2) praecipue, maxime, imprimis. δύω, dwa, duo. κοσμήτωρ, kozmičar, sl. juvenis forti voce praeditus, hinc ad imperandum exercitui idoneus moderator. λαὸς, v. Il. 1, 10.

17. Τεκαί, takaj cr. et, etiam. ἄλλος, ostalyi, ill. reliquus. κνημίς, čižma, sl. ocrea (k enim a plebe nonnunquam ut č pronuntiabatur, ut: čugem, ἀκούω, audio; čerešeň, κέρασος, cerasus) εὐκνημίς, sl. očižmeni, ocreatus, respondebit.

18. Ὑμῖν et ὔμμι, wám, vobis. μὲν, len, qualitercunque. θεὸς, v. Il. 1, 1. δίδωμι, διδόω, δόω, daju, ill. dám, boh. sl. do. δῶμα, dóm, sl. dům, boh. domus, ἔχω, v. Il. 1, 14.

19. Πέρθω, πράθω, πόρθημι, prázdnim, boh. prázdním, sl. exinanio, evacuo. πόλις, pol, ill. genus, coetus hominum propagationis causa unitorum, Graecis πόλις, civitas, urbs. εὖ, weysken, cum jubilo; hinc εὐάζω, weyskám, jubilo. οἶκος, pokog, boh. sl. conclave, cubiculum 2) quies, pax. ἵκω, ἵκομαι, ἱκνέομαι, utjkám se, confugio, me recipio Confer. Il. 8, 192. 9, 56.

20. Παῖς, παιδὸς, ὁ, ἡ, puer, puella, filius, filia, pážа, genit. pážata, puer. Cum páža sit generis neutrius, etiam pro puella, sumi potest. Confer lat. pusa. μοι, mi, sl. mihi. λύω, v. Il. 1, 13. φίλος, miley, mily, á, é, charus (μ et π hinc et Φ in graeco quoque variant, e. g. ὄμματα et ὄππατα) τὰ, ta,

haec. ἄποινα, v. Il, 1, 13. δέχομαι, ion. δέκομαι, dětugi, boh. dětugem, daťugem, sl. grato animo accepto 2) gratias ago.

21. ἅζομαι, wážjm si, boh. sl. aestimo, magni facio. Διός, v. Il. 1, 5. υἱός, v. Il. 1, 9. ἑκηβόλος Ἀπόλλων, v. Il. 1, 14.

22. ἔνθα, onda, cr. tunc; hen, sl. ibi. ἄλλος, v. Il. 1, 17. μὲν, len, solummodo, quidem. πᾶς, v. Il. 1, 15.

ἐπευφημέω, poausám, podausám, boh. poúsám, podúsam, sl. bona ominor, spero; εὔφημι, εὔφαμι, ausám, úsam. Confer Il. 9, 171.

23. αἰδέομαι, stydjm se, boh. stiďim sa, sl. wstydzim sie, pol. styzh sja, ill. vereor, verecundor. ἱερεύς, wierec, wěrec, boh. credens, fidei confessor, hinc sacerdos. ἀγλαός, hladký, boh. sl. gladkyi, ill. laevis, perpolitus, splendidus. ἀγλαΐζω, Il. 10, 331. glaʒu, ill. δέχομαι, ἄποινον, v. Il. 1, 20.

24. ἀλλά, ale, boh. sl. sed. οὐκ, deficit in sl. cui substituimus nigať, sl. neutiquam. ἀνδάνω, ἅδω, ἁδέω, ἅδημι, lahodjm, boh sl. cum accusat. adlevo, lenio; ut apud Homerum: οὐδὲ ὁ Ζεὺς ὕων πάντας ἀνδάνει. Cum dativo: placeo, arrideo, blandior, suavis, amoenus sum. Diversum est ἅδω, Fut. ἅσω, hasjm, boh. sl. sedo, mitigo, extinguo, e. g. sitim, famem. θυμός, duma, russ. dúmě, boh. (u et u longa animadverte).

25. ἀλλά, v. Il. 1, 27. κακῶς, zatáwe, sl. turpiter, v. Il. 1, 10. ἀφίημι, odhigem, sl. repello, retundo, v. Il. 1, 8. κρατερὸς, ά, όν, krutey, kruty, á, é; krutni, á, é, sl. acerbus, austerus, torvus, severus, crudelis. ἐπί, pak, insuper. μῦθος, cogitatio, sententia, propositum, ut: Il. 1, 575. Od. 4, 676. respondet boh. mysl: sl. mysel, ill. miso. ἐπιτέλλω, wtěljm, boh. sl. adjungo, copulo.

26. μή, in sl. deficit, pro quo ne, ni, ut Latini ne, graeco νη respondens, adhibent. σε, dorice, te, té, boh. te. γέρων, chorey, chory, boh. sl. morbidus, macilentus, invalidus, quales senes esse solent. κοῖλος, kotlawy, boh. cavus. ἐγώ, ga, ego. παρὰ et παραὶ, pri, sl. apud. ναῦς, νῆυς, v. Il. 1, 12. κιχείω, κιχέω, κιχημι, κιχάνω, chytjm, boh. sl. chiščajn, russ. capio, comprehendo. In voce media κιχημαι, ut chytjm se, genitivo jungitur, ut: Il. 6, 187. ὅς ταὐτοῦ βέλος ὠκὺ κιχημένου ἔτραπεν ἄλλῃ, kei toho to blest ochotni chytagicjse trepal ginam, qui telum velox hunc jamjam adsequens aliorsum icit.

27. ἤ, ili, il, ill. cr. aut. νῦν et νυνί, nyni, boh. nunc. δηθύνω, dljm, boh. moror (ν et λ et in graecis dialectis variant) ὕστερον, deficit in sl. et ὕστατα, Il. 1, 232. respondet, sl. ostatne, postremum. Forsan ex ὕστερον, Slavi nesz koro, sero: serotim, afformarunt. αὖτις, cognatum τῷ ἔτι, ešče, sl. eště, mor. gëště, boh. adhuc, iterum, ἴω, εἶμι, ἵημι, Il. 19, 209. idem, sl. eo.

28. νυ, nynj, boh. nunc. τοι, ti, ti, sl. tibi. χραισμω, χραισμέω, chránjm, boh. chránim, sl. tutor, custodio, defendo, averto. Confer Il. 1, 241. 566. 589. 7, 143. 11, 360. 2, 296. σκῆπτρον v. Il. 1, 15. στέμμα, v. Il. 1, 14. θεός, v. Il. 1, 1.

29. τὴν, tu, hanc. λύω, lúcjm, segrego, valedico. Confer Il. 1, 13. πρὶν, prw, boh. prei, vind. prius. μιν et νιν, nu, sl. eam. γῆρας, choravost, boh. sl. infirmitas, macies, invalentia; hinc senectus. ἔπιω, ἔπειμι, poidem, sl. pervadam.

30. ἡμέτερος, deficit in sl. ἐνὶ, v. Il. 1, 14. οἶκος, v. Il. 1, 19. τῆλοθι, dorice, τάλοθι, daleko, procul. (genit. regit ut τῆλοθι) πάτρη et πατρὶς, patrjca, (subintelligitur zem. terra) terra ad aliquem spectans, patria. Etymon est ἀπαθρέω, patrjm, sl. intueor, adspicio 2) ad aliquem specto, sum alicujus.

31. ἱστὸς, stav, boh. sl. jugum textorium. ἐποίχομαι, pogechám, boh. pogachám, sl. vado post aliquid, obeo. ἐμὸς, mój, sl. meus. λέχος, leh, sl. lustrum, cubile ferae, lectus. ἀντιάω, nabidem, sl. deverto, praevenio, antevenio, frequento.

32. ἀλλὰ. ale, boh. sl. al, cr. sed. ἴθι, ibi, cr. id, ic, sl. i. με, me, boh. ma, sl. me. ἐρεθίζω, drážbjm, boh. dráždim, sl. drazjm, ill. irrito, concito, vexo. σαώτερος, zdrawey, zdrawý, boh. sl. sanus. ὥς κε, tatje, ita ut. νέομαι, hnem sa, moveo me, abeo.

33. ὣς, dorice τὼς, tatj, boh. sic. φάμαι, φαμὶ, φημὶ, zwem, sl. zwu, boh. garrio, fabulor. δείω, δεδίσσομαι, δειδίσσομαι, desjm se, boh. sl. terreor, expavesco, cohoresco. ὁ, ow, ill. pol. hic. γέρων, v. Il. 1, 26. πείθομαι, spitomjm, sl. spitomjm, boh. cicurer, obedio. Confer πειθήμων, cum pitomi, cicur, obediens. μῦθος, v. Il. 1, 25.

34. βαίνω, behnu, mor. celeriter eo, curro. ἀκέων, tognt, tranquille. Etymon, ἀκέω, ἀκέομαι, tognim, mitigo, lenio, tranquillo. παρὰ, παραὶ, pri, sl. penes. θὶν, tin, sl. tyn, boh. sepimentum, hic maris sepimentum, littus. πολύφλοισβος, cujus simplex, φλοῖσβος, wlnobitj, boh. fluctus, undae, undarum agitatio; hinc πολύφλοισβος, welewlnobitý, valde fluctuosus, undosus. θάλασσα, pleso, vorago. vortex, altum aquae.

35. πολλὰ, wela, sl. multum. ἔπειτα, opjat, ill. opet, sl. opét, boh. rursus. ἀπάνευθε, ponéce, sl. hic inde, aliquibus in locis. κίων, kiwám, sl. nuto, vacillo. ἀράομαι, horljm, boh. horekám, sl. lamentor, plango 2) fervore exardesco 3) indignor, irascor. Hinc ἀρὴ, hor, sl. hore, boh. moeror, dolor, moestitia, ut Od. 17, 583. ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι. ὁ, ow, pol. ill. hic. γεραιὸς, chorawý, invalidus, debilis, valetudinarius, hinc, senex. v. Il. 1, 26.

36. Ἀπόλλων, v. II. 1, 14. ἄναξ, v. II. 1, 7. τὸν, toho, boh. hunc. ἠΰκομος, cujus simplex κόμη, kosmy, ill. coma. τίκω, fut. τέξομαι, tėžim, boh. fructum percipio, metaph. pario, hinc s anteſtem dhoditi, gravidam esse. 2) feneror; hinc, τόκος, fenus. Λητώ, v. II. 1, 9.

37. κλύω, κλῦμι, slyšim, boh. slúcham, sl. slušaju, ill. audio. μευ, mé, mna, sl. mei. ἀργυρότοξος, compos. ex ἄργυρος, ſtrebro, pol. ſrebro, cr. ill. russ. ſtrébro, sl. strjbro, boh. argentum (germ. Silber a Slavis adoptatum) et ex τόξον, točniſt, boh. circulus tortus. Etymon est točjm, circumago, gyro, torqueo, verso, quod τῷ τοξεύειν, torquere arcum, ex arcu sagittam emitto, respondet. Recte Apollo, polden, meridies argenteus circulus dicitur: nam meridiano tempore sol albicascit. ὅς, koi, qui, v. II. 1, 2. ἀμφιβαίνω, obběhnu, boh. obbehnem, sl. circumeo. ἀμφιβέβηκα, obbjhám, obbjhawám, boh. obběhám, obběhawám, sl. repetitis vicibus circumeo.

38. ζάθεος, zategeni, sl. occultatus, mysticus. v. II. 1, ἶφι, wjbne, sl. late, v. II. 1, 3. ἀνάσσω, panugem, sl. dominor. v. II. 1, 7. sub ἄναξ.

39. εἰ, či, boh. sl. si, an. ποτὲ, poté, potel, sl. ad hoc tempus usque. τοι, ti, boh. tibi. χαρίεις, swárni, sl. pulcher, venustus, amoenus. χαρίεντα, adv. swarne, pulchre, venuste. ἐπὶ, po. νηὸς et ναὸς, nágem, sl. habitaculum, hospitium generatim et speciatim dei habitaculum, templum. ἐρέφω, ſtreywám, boh. tego; ὀροφὴ, ſtrow, boh. sl. tectum. Cum ἐρέφω cognatum est κρύπτω, κέκρυφα, krygu, mor. ſtreywám, tego, operio. Aorist. I. ἐπέρεψα, ἔρεψα, ortus ex poſtreywosam, ill. protreywal som, seu sem, sl. boh. cooperui.

40. ἢ, ili, il, cr. ill. aut. εἰ δὴ, ledi, sl. si. κατὰ, kod, ill. penes, juxta. πίων, pjcnatý, boh. saginatus, pinguis (observa ι longum etiam in pjcnatý.) μηρίον, bjedro, pol. bedro, boh. sl. lumbus. (Ita Lacones dicebant πέδα pro μετὰ) κάω, καίω, kadjm, boh. sl. fumico, fumo oppleo.

41. ταῦρος, twor, boh. res procreata, animans. Haec est primitiva τοῦ ταῦρος, vis, quod ex composit. ἄταυρος, ἀταύρωτος, Aeschyl. Agamn. 254. virgo, quae virum non est experta, quae nihil procreavit, apparet; nam tworjm, boh. procreo, ταυρόω, taurum facio, procreo. Videtur igitur Slavis twor seu taurus κατ' ἐξοχὴν, animans, fuisse. Vel ταῦρος respondet τῷ tworec, twúrec, procreator, qualis est taurus populo rem pecuariam tractanti. Nunc Slavi taurum, beyk, byk, boh. bugák, sl. a βοϊκὸς nominant.

ἠδὲ, tydi, vind. atque. αἶξ, koza, capra (apostrophus τῷ αἰ impositus elisionem τοῦ κ factam indicat) Germ. Gasz seu Geisz a sl. koza descendit) τόδε, toze, sl. hocce. μοι, mi,

boh. mihi. κραιαίνω et κραίνω, hraňim, sl. margino, uti Od. 4, 132. χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο. 2) metor, fines, limites defigo, termino, determino, ut: Od. 8, 291. 19, 567. ἐέλδωρ. Haec forma quidem Slavos deficit; ast substantivum verbale hledeňi, sl. studium, votum, conatus et hledim, studeo alicui rei, cum genitivo ut ἔλδομαι, in usu est. Confer hledám, boh. sl. quaero, conor. et hledaňi, sl. quaesitio, conatus, desiderium.

42. τίω, τιμι, ctjm, boh. sl. honoro, cultu prosequor, ut: Il. 18, 81. τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων, ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ. Confer Il. 4, 257. 9, 378. Od. 14. 84. 2) τίω, τίζω, τίζημι, tjšjm, boh. sl. compesco, sedo, tranquillo, lenio, mitigo, placo, ut: Od. 9, 479. τῷ σε Ζεὺς τίσατο, ideo te Jupiter compescuit. νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην, injuriam patri illatam lenietis. Confer Od. 12, 377. Il. 3, 366. 22, 20. 13, 213. 19, 308. Od. 20, 169. 3) τίνω, τίνυμι, cenjm, boh. ceňim, sl. aestimo, pretium defigo, taxo, ut: Il: 3, 288. εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν, pretium defigere nolint. εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβὴν, si mihi non taxabunt boum congruam remunerationem. Confer Od. 8, 356. 13, 14. 4) τιέω, τίημι, tjžjm, boh. degravo, onero, ut: τετιημένος ἦτορ, τετιηκότι θυμῷ.

δάκρυ, trh, trha, boh. lippitudo. σὸς, dorice, τεὸς, twόg, sl. tuus. βέλος, blesk, boh. sl. fulgor, jubar. 2) Graecis, jaculum. Confer Il. I. 14.

43. ὣς ἔφατο, v. Il. 1, 33. εὔχομαι, wzdeychám mor. wzdychám, boh. suspiro; τοῦ, toho, boh. hujus. κλύω, v. Il. 1, 37. Φοῖβος, wábec, sl. adlector. Hinc φοιβάω, φοιβάζω, wábjm, allicio, elicio. ut: πάθος φοιβάζων τοὺς λόγους, eliciens verba. Φοῖβον ὕδωρ, wábná woda, alliciendi vim habens aqua. Ἀπόλλων, v. Il. 1, 21.

44. βῆ, v. Il. 1, 34. κατὰ, kod, ill. konka, sl. penes, prope (cum genitivo ut κατὰ) κάρηνον, kragina, boh. kragina, sl. regio, plaga, margo, extremitas. χώομαι, chwjm se, boh. commoveor, titubo, palpito, tremo. κῆρ et κέαρ, krew, boh. krw, sl. sanguis, ut: Od. 7, 82. πολλὰ δέ οἱ κῆρ ὥρμαινε. Confer lat. cruor. 2) κῆρ, krw, sl. nex, mors violenta, ut: Od. 17, 82. εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω. Diversum est κορζία, κραδία, καρδία, ferce, pol. ferdce, ill. frdce, boh. cor. German. Herz a Slavico ferce, descendit.

45. τόξον, v. Il. 1, 37. ὦμος, rama; vind. ramo, ramja, ill. rameno, boh. sl. humerus. ἔχω, v. Il. 1, 14. ἀμφηρεφὴς, obkrowení, circumtectus, v. Il. 1, 31. φαρέτρη, futrál, sl. pharetra. German. Futteral a Slavico futrál, originem traxit.

46. κλάζω, hlučjm, sl. sono, persono, strepo. ἄρα, zaraz, sl. protinus, illico. ὀϊστὸς, hadzaci, sl. missile. Etymon

ἀΐσσω, hádzem, sl. hádzym, boh. jacio, jaculor, mitto, vibro. ἐπί, po, in. ὦμος, v. Il. 1, 45. χώομαι, v. Il., 1, 44.

47. αὐτὸς, v. Il. 1, 4. κινέω, κινύω, κίνυμαι, kynu, kywnu, boh. kiwnem, sl. nuto, moveo, moto, agito, quasso. ἤϊε, išioje, ill. išel, sl. ibat. νὺξ, noc, boh. sl. nošč, ill. nox. Confer germ. Nacht. ἐοικὼς et εἴκελος, cui posteriori formae, okolni, sl. vicinus, advicinans, ad aliquid proxime accendens, hinc similis, respondet.

48. ἕζομαι, hačam, boh. sedeo. ἔπειτ' ἀπάνευθε, v. Il. 1, 35. ναῦς, v. Il. 1, 12. μετὰ, medzi, sl. mezi, boh. mezdu, ill. med, vind. inter. ἰὸς, kig, kigác, boh. sl. bacillus, fustis. ἧμι, v. Il. 1, 8.

49. δεινὸς, desný, boh. terrificus. Etymon δείω, δειδίσσομαι, desnjm, terrefacio, de quo vide, Il. 1, 33. κλάγγη, hlahol, hluk, boh. clangor, sonus. γένω, ženu, boh. ženem, sl. ago, pello, propello. 2) propello, i. e. germinare, pullulare facio: hinc γυνὴ, žena, foemina, quasi procreatrix. ἀργυρέος sjérebrni, pol. argenteus. βιὸς, bič, boh. sl. funiculus seu nervus flagri 2) flagrum. Haec est primitiva τοῦ βιὸς vis. Ob similitudinem βιὸς, nervus seu funiculus arcus 2) arcus.

50. ὀρεὺς, et οὐρεὺς Il. 10, 84. vigil, custos, respondet sl. horár. οὐρεὺς, vero Il. 23, 115. 24, 716. mulum denotat ex interpretatione grammaticorum. At Homerus mulum vocat ἡμίονον Od. 4, 636. 7, 2. 8, 124. Il. 24, 277. ut seriores Graeci. Quare οὐρεὺς, alius jumenti quam muli nomen esse videtur, et quidem equi non castrati, qui hřebec, boh. žrebec, ill. sl. ogier, pol. vocatur. πρῶτον, v. Il. 1, 6. εποίχομαι, v. Il. 1, 31. κύων, v. Il. 1, 4. ἀργὸς, wrhký, boh. alacer. Etymon est ἔργω, ἔρχω, wrhu, jacio, vibro; ἔρχομαι, wrhu se, venio, proprie, me vibro.

Continuatio sequetur.

VINDOBONAE,
typis Congregationis Mechitaristicae.
MENSE APRILI 1829.

HOMERUS

SLAVICIS DIALECTIS COGNATA LINGUA

SCRIPSIT.

EX IPSIUS HOMERI CARMINE

OSTENDIT

Gregorius Dankovsky

litterarum graecarum in R. Academia Posoniensi Professor.

FOLIUM II.

ILIADOS Lib. I. 51—100.

Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico.

Prostat VINDOBONAE apud J. G. HEUBNER,
POSONII apud J. LANDES, ANDREAM SCHWAIGER
et C. F. WIGAND.

1829.

Animadversio.

De latinae et graecae linguae analogia et cognatione proxima eruditi jam pridem inter se convenerunt *). At tentet quis Homerum latine de verbo ita reddere, ut eum Slavis sonis canentem audis, benevole lector! In decursu horum centum versuum Iliados. lib. I. quam pauca vocabula latina graecis similia occurrunt! Nec Latinus ut Slavus participii aoristorum formâ gaudet, et formâ praeteriti perfecti graeci, quam et Slavus habet, penitus destituitur. Quodsi nonnulla slava vocabula una alterave littera a graecis discrepent, meminerint judices, slavum sermonêm in ore vulgi conservatum a culta graeca lingua in scriptis ad nos translata ita dissonare, ut e. g. vulgaris lingua Austriaca ab erudita lingua germanica discedit. En Austriacam dialectum cum literata lingua germanica collatam: **)

I hån eng a Hais'l an Roan,
Ich habe euch ein Häuschen am Rain,
Dås Hais'l is sauw'r und nöd kloan,
Dieß Häuschen ist sauber und nicht klein,
Åw'r ål maine Zima
Aber alle meine Zimmer
Dö gfål'n ma håld nima:
Die gefallen mir ja nimmer:
Den i bi in den Hais'l aloan
Denn ich bin in dem Häuschen allein, ꝛc.

*) Vide Harlesii introduct. in hist. linguae lat. p. 23.
**) Vide Gedichte in niederösterreichischer Mundart von J. F. Castelli. Wien 1828.

Ubi in detegenda voce slava graecae ex asse respondente forte hallucinatus sum, velint hunc meum errorem Slavi eruditi corrigere; non enim unius hominis est omnium slavicarum dialectorum vocabula memoria tenere, neque omnia in lexicis deprehenduntur. Quanta tamen lux vel hac exigua mea opella Homero intelligendo affundatur, optime is perspiciet, qui hujus vatis carmina immortalia, diurna nocturnaque manu versavit; et slavae linguae gnarus divini cantus vim non solum intelliget, sed sentiet quoque *).

---

*) Jam Freret (natus 1688, mort. 1749) slovenam linguam thracici et graeci sermonis matrem esse judicavit. Oeuvres ed. 1796. T. I. Mém. de l'Academie d. Inscr T. XII. Adi praeterea F. Graeff Comm. qua lingua graeca et lat. cum slav. dialectis in re gramm. comparatur. Petropoli 1827.

Ast omnium fide dignissimus testis de cognatione linguae graecae et slavae est Plato, qui dicit vocabula ὕδωρ et πῦρ praeter alia innumera Graecos a barbaris accepisse. ὕδωρ et woda πῦρ et pýř idem esse, jam Georg. Palkowič in suo lexico bohemicogermanico-latino annotavit. Barbaros ergo illos nullos alios, quam quos hodie Slavos vocamus, fuisse, in aprico est, cum in eorum lingua illa a Platone citata vocabula deprehendantur. Porro dicit Plato, graecam linguam a barbarica primitus non fuisse diversam. Cum ergo illa barbarica lingua nulla alia sit quam slavica, linguam graecam primitus eandum cum slavica fuisse quis inficias ibit? De quo argumento plura reperies in proëmio ad Folium I. Iliados lib. I. 1—50.

Iliados liber I. 51—100.

Nota. Linea prima slavum, secunda graecum latinis, tertia graecum graecis characteribus exscriptum textum exhibet.

Ter opét w gesamé bleskot chowu-pýkawu wbigjc
Aytar epeit aytoisi belos echepeykes 'ewigjs
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
wálel, wjdi je pýř nečigców kadilse samey.
wáll aej de pyrae nekyon kaionto thameiae.
βάλλ', ἀεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
dewét chmár len na stráj jachali káli tegnýho,
ennémar men ana straton jocheto kéla theoio,
ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο,
té desatéj gowory do wolalsige ludu Achilléw;
té dekated agorjnde kalessato laon Achilléws;
τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν 'Αχιλλεύς.
tomu ar po prsoch wtjkla tegná leskkolená Záře:
tó gar epi wresi thjke thegà leykolenos Zére:
τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Kljdilas' ar Danami, coť ráj zničjcich uzřela.
Kjdeto gar Danaón, coti ra thnjskontas oráto.
κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο
owij kedprey anda zegrčilkse, gomilne zgrčeni téš gnali,
owid epei un egerthen, gomj gerees te genonto,
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τε γένοντο,

Versio latina.

Atque rursus ipsis fulgorem pabulum aestuosum incutiens
Sternebat, semper favilla torpidorum fumabat mera.
Novem nubibus nonnisi super excubias ruebant fissa arcani,
Decimâ in colloquium vocavit sibi populum Achilles;
Huic enim in pectore panxit nitidis flexibus rutilans lux:
Peribat enim ob Danaos, quod uno ictu ad nihilum redactos videbat.
Hi dum igitur congregati sunt, turmatim que collecti adfluxerunt,

témiž anastanúc mežižwal spod ochotný Achilléw:
toisid anistamenos metewj podas okys Achilléws:
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Atrjde, nyňi nássamé plahočimšesa wonjm
Atrjde, nyn amme palimplanchthentas wojo
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω
opáč ponaštjwit, ako tonutj gen fužugeme,
aps aponostjsin, eiken thanaton ge fugoimen,
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
kedi gomilňe pole téš domáhá ai komož Achajów.
keidi gomú polemos te damá kai loimos Achajóws.
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.
ale hagdi isteho omantca wirečeme ili wierca,
all agedi tina mantin ereiomen i wieréa,
ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν ἢ ἱερῆα,
il ai sniaropola; (ai art sňar iz Dnia gesti).
i kai oneiropolon; (kai gart onar ek Dios gestin).
ἢ καὶ ὀνειροπόλον· (καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν).
coz wipowj, cot tattuze chwelsage Wábec Poludňi:
cosk wipoi, coti tosson echosato Woibos Apollon:
ὅς κ' εἴποι, ὅτι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
čit arct won chwalé posméwáse, čit wdakobéti;
it ar wog ewcholés epimemvetae, ith wekatombes;
εἴ τ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης·
ako poň baranów hnisu tozidek těš celých
aiken pos barnón knisses aigón te teleion
αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
wolný gest naišewši nám po logotu omjnat.
wuletae antiasas némin apo loigon amynae.
βούλεται ἀντιάσας ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Jtu won coz wipéw kod arci sebelsi, těmtož anastal
Itot wog cós wipón kat ar sezeto, toisid anestj
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη

His prodiens interloquebatur pedibus velox Achilles:
Atride, nunc nosmet vicissim vagatos olfacio
Retro hic inde deversuros, dummodo interitum effugiamus,
Dum acervatim bellumque domat et fragium Achivos.
Sed age aliquem praestigiatorem indicabimus aut Fidei confessorem,
Aut etiam somniorum interpretem; (etenim somnium e Die est).
Qui edicat, cur tantopere commotus sit Allector Meridianus:
An scilicet is laudes cavillatur, an grates;
Si saltem agnorum pinguedinem caprarumque integrarum
Vult nactus nobis paullulum aerumnam supprimere.
Atque nunc is his dictis penes consedit. His prodiit

Kalchač Testoridžic z běrnopolów wokol naigarši,
Kalchas Thestoridis oionopolon och garistos,
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
coz wědźel tak ona, tak potomná, předetimč ona,
cos wédé tat eonta, tat essomena, prot eonta,
ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
ai w nawách hagowalsa Achajów do Ilia keo
kai newess hegésato Achajón — Ilion eiso
καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν — Ἴλιον εἴσω
geho za omancynu, tu gemu sporil Wábec Poludňj;
gén dia mantosynen, tén goi pore Woibos Apollon;
ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
coz gim urownagic gowořiljest, ai mezimipél:
cos swin euwroneon agorjsato, kai metewipen:
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
O Achilew, kolež mě, Dži milý, myslitisi
O Achilew, keleae me, Dii wile, mythjsasthae
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διῒ φίλε, μυθήσασθαι
mjněni Poludňa wenkablistawého panácka.
mjnin Apollonos wekatjbeletao panaktos.
μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
teda ga wiřecem; ty ze stisknisa, ai mi wimjsi,
toigar ego ereo; sy de syntheo, kai mi omosson,
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,
i len mi proroumo wipowědmi ai hrstmi urucit.
i men mi prowron wepesi kai chersin aréxin.
ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
i ar wonjm pannára zolcit, coz mnogo wöetek
i gar woiomae pandra cholosemen, cos mega panton
ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Argiwów krotj, ai gemu pitomi su Achaji.
Argiwon kratej, kai goi pithontae Achaji.
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.

Calchas Thestorides, avium gregatim volantium interpres circumquaque florentissimus,
Qui scivit resque praesentes, futurasque praeteritasque,
Et navibus navigavit Achaeorum Ilium usque
Suam per praestigiam, quam ei auxit Allector Meridianus;
Qui iis complanando concionatus est et interlocutus:
O Achille incitas me, Diei care, animo concipere
Molimen Meridiei, foras-fulgurantis domini.
Ergo ego edicam; tu vero comprime te, et mihi stipuláre
Profecto tantum mihi recto animo sententiis et votis satisfacturum esse.
Sane enim olfacio virum per me ad bilem concitatum iri, qui magnopere omnes
Argivos moderatur, et ei cicurantur Achaei.

krutšj ar wladjelec, kogda chwégese panuárem horšjm.
kreisson gar wasiléws, koté chosetae pandri cherei.
κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ.
i kdát ar téš žolč w tu chwjáru zapeče,
iper gar te cholon autémar katapepse,
εἴπερ γάρ τε χόλον αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
ale gen ai pozadně chowá kut, ďowrai celjsi,
alla ge kai metopisthen echi koton, owra telessi,
ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
we štjtech gehož; ty že raďsja, či mé osožjš.
wen stjtessin geoisi; sy de wrasai, ci me saosjs.
ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
Toho pomeňagjc protizwal spod ochotný Achilléw:
Ton apameiwomenos prosewe podas okys Achilléws:
Τὸν ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
derzawši nemálo, wipei tegnopropowěď, coť gi wiš.
tharsésas mála, wipe thegopropion, coti wjstha.
θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον, ὅ τι οἶσθα.
uchowey! mjmo ar Poludňa Dňi milé, gemuž ty, Kalchan,
u! ma gar Apollona Dii wilon, góte sy, Kalchan,
οὐ! μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῒ φίλον, ὧτε σὺ, Κάλχαν,
s'wychwalugjc Danaóm tegnopropowědi nawinugeš,
weychomenos Danaoisi thegopropias anawaineis,
εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
nikto, za mé žigicjho ai po hone zrakmagicjho,
utis, emé zóntos kai epi chthoni derkomenoio,
οὔτις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
na tobě kotlawých pri nawách bořice hrsti powozj
si koiljs para newsi barias chiras epoisj
σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
ze wšechněch Danaów; ni či Agamemna wipowjš,
sympanton Danaón; ud in Agamemnona wipjs,
συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,

Acerbior enim dominator, dum commovetur viro viliore,
Esto namque bilem solum et eadem nube concoquendo clauserit,
Sed tantum et a tergo fovet machinationem, donec expleverit,
In pectoribus suis. Tu jam delibera, an me incolumem sis servaturus.
Hunc permutans vicissim dixit pedibus velox Achilles:
Confisus haud parum dic arcanam sententiam, quamcunque scis.
Minime! praeter enim Meridiem Diei carum, cui tu, Calchan,
Collaudans te Danais arcana edicta explicas,
Nemo, me vivente et in curriculo visum habente,
In te cavas apud naves violentas volas invehet
Cunctorum Danaûm; nec si Agamemnonem edicas,

coz nyṅi wele naigarsim z Achajów wychwalugese býti,
cos nyn pollon garistos Achajon weychetae jnae.
ὅς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
I tehdi derzal, ai saudil omantiċ nemámil:
kai totedi tharsjse, kai éuda mantis amúmon:
καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
niṫ arci won chwálé poswémáse, niṫ wdaṫobéti,
ut ar wog ewcholés epimemwetae, uth wekatombes,
οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὐθ' ἑκατόμβης,
ale gen oṫo horliṫela, ho newšjmelsi Agamemnon,
all genek arjtéros, hon eljmes Agamemnon,
ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
niṫud polúċil dceru, ai ṅigaṫ podėṫowal powinna.
ud apeluse thygatra, kai uk apedexat apoina.
οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
toho genoṫo arcy zale dal Wenṫabliṡṫaċ, i ze eštė dá,
tuneka ar zalge edoken Wekjbolos, id eti dosj,
τοὔνεκα ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει,
niṫudi won prw lomoté boṫicé hrsti poschowá,
ud woge prin loimoio hareias chiras awechsj,
οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
prwe po otci milému daná weliṫooṫá cura
pring apo patri wilo domenae welikopida kúren
πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
neprigatá, nepowinné, hagowanáṫ wierná wdaṫobėt
apriaten, anapoinon, hagint wieren wekatomben
ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
eš w Chrysu; tuṫ ṫoli geho lasṫawše popitáme.
es Chrysen; tote ken min ilassameni pepithoimen.
ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.

Qui nunc multo fortissimus Achivorum gloriatur esse.
Et tunc ausus est, et sententiam tulit praestigiator fraudis nescius:
Neque scilicet is laudes cavillatur, neque grates,
Sed tantum gratia zelatoris, quem nauci fecit Agamemnon,
Nulloque modo segregavit filiam, ac nequaquam acceptavit debita.
Hujus gratia scilicet dolores dedit Foras-fulgurans, atque adhuc dabit,
Nequaquam is prius a fragio violentas volas reponet,
Quam patri charo tradita grandibus oculis insignis nata
Inviolata, absque obligatione, vectumque sit religiosum gratiarum oblatum
In Chrysen; tunc utcunque eum demulcentes exoraverimus.

COMMENTARIUS

graeco-slavus in Iliados lib. I. 51—100.

51. Αὐτὰρ et ἀτάρ, ter, cr. et, atque. ἔπειτα, opět. boh. rursus, αὐτὸς, v. II. 1, 4. βέλος, v. II. 1, 14. 42. ἐχεπευκὲς, composit. ex ἔχω, et πευκές, ἔχω, ἔχημι, chowám, boh. sl. habeo, interteneo, sustento, aló, gesto. Inde ὀχὴ, chowa, sl. cibus, alimentum. Cognata sunt εὐωχέω, εὐοχέω, wey, chowám, wychowám, uchowám, sustento 2) educo, enutrio, πευκὲς derivatum ex πέπευκα seu πεῦκα, peykam, pýkám, boh. pěkám, sl. thematis πέσσω, peku, pečem, boh. sl. asso, German. backen a sl. peku descendit. Porro pek, sl. aestus, piekielni ogien, pol. morbus, dum carnosae corporis partes inflammantur et in putredinem abeunt, a medicis sphacelus, german. der kalte Brand, vocatur. Denique pekelni, sl. infernalis, furialis, terribilis, horrendus. Hinc ἐχεπευκὲς, alens inflammationem, vi inflammandi pollens, pestifer, et ut scholiastae explicant, θανάσιμος, lethifer, sl. chowa peykawá, pýkawá, i. e. alimentum seu pabulum assandi, urendi, inflammandi vi pollens. Vulgo a πεύκη (pinus arbor) deducunt. At qua ratione Il. 11, 844. ὀξὺ βέλος περιπευκὲς, prepýkawé, sl. sagitta aestuosa, exitialis. Aeschyl. Choe. 377. πευκήεις ὀλολυγμὸς, horrendus ululatus. Soph. Antigon. 124. πευκήεις ἥφαιστος, saevus ignis. Oppian. Hal. 2, 33. πευκεδανὴ θάλασσα, aestuans mare. Il. 10, 8. πόλεμος πευκεδανὸς, bellum aestuosum, πευκαλέος, tostus, Hesychio idem ac ξηρὸς, aridus. Il. 8, 366. φρένες πευκάλιμαι, pectus aestu plenum, etc. cum πεύκη, pinu arbore, cohaereant, me quidem fugit. ἐφίημι, composit. ex ἐπὶ et ἵημι. ἐπὶ, po, sl. post, ἵημι, bigem seu bijem, sl. ico, jaciendo ferio, e. g. ἐπὶ τῷ ἵημι, po tom bigem, sl. ictu hunc peto. Participium ἱείς, bigic, sl. Ast Poloni antiquam participii formam ἵενς, bijenc, ut Latini, e. g. docens, conservant. Confer II. 1, 8. 25. ἐφίημι, wbigem, webigem, incutio, impingo.

52. Βάλλω, βάλλημι, walju, ill.|wáljm, boh. sl. dejicio, sterno. Cognatum est σφάλλω, σφάλλημι, swáljm, boh. devolvo. Futurum II. σφαλῶ, swaljm, boh. αι ει et αει deficit in sl. δὲ,

ȝe, v. Il. 1, 3. πυρὴ, pegřj, pýřj, boh. favilla, πῦρ, pýř, boh. cinis candens. German. Feuer a sl. pýr, graeco πῦρ descendit. Porro πυρὸς, peyr, triticum repens Lin. Austriacum, Peyer a sl. peyr descendit. νεκὺς, nečigic, nečugic, nečigec, nečugec, sl. sensu carens, torpidus, i e. mortuus, νεκὺς, ortum ex νήκοος, nam ἀκούω, čigem, čugem, sl. audio, sentio. καίω, v. Il. 1, 40, θαμειὸς, ὰ, ὸν, samey, samý, á, é, boh. sl. merus. Confer Il. 10, 264. 11, 551. (θ et σ et in graecis dialectis variant.)

53. Ἐννῆμαρ compos. ex ἐννέα et ἦμαρ, ἐννέα, novem, deficit in sl. ἦμαρ et ἡμέρα chmára, sl. nubes, coelum 2) diluculum aut crepusculum. Sic Thuc. ἅμα ἡμέρᾳ, prima luce, seu diluculo. Serius ἡμέρα, dies seu certarum horarum tempus. Etymon est ὗμος, humor et ῥέω, fluo, hinc chmára, Slavis nubes pluvialis quoque. Plato ἡμέραν dictam ait, quod ἥμερα efficiat. Ast ἥμερος, mrawný, boh. sl. moriger, moratus, cum ἡμέρα, diluculo, die, nullum nexum habere mihi videtur. μὲν, v. Il. 1, 18. ἀνὰ στρατὸν, v. Il. 1, 10. οἴχομαι, gechám, boh. gachám, sl. jechám, jachám, cr. pol. eo, citato cursu feror. Confer Il. 1, 31, 50. κῆλον et κᾶλον, kál, sl. fissum, quale est fulgur Apollinis et fulmen Jovis Il. 12, 280. Fulgura enim et fulmina ut lumina fissa in coelo apparent. Porro kálané drewo, sl. fissum lignum pro sagitta. Etymon est kálám, findo, imprimis lignum. θεὸς, v. Il. 1, 1.

54. Τῇ δεκάτῃ, té desaté, boh. tei desatéi, sl. ubi adverte Bohemum τὸ ι subscriptum dativi negligere, Slovacum vero accurate exprimere; olim enim scribebatur τηι δεκατηι. δὲ, ȝe, δ', ȝ, ad emphasim addendam servit. ἀγορὰ, howora, sl. ĝowora, ill. colloquium, ἀγορεύω, howorím, sl. ĝoworjm, ill. loquor. δὲ, do, in (Slavi casui praeponunt). καλέω, καλέομαι, wolám, boh. sl. voco. Aoristus I. κάλεσσα, wolalsom, καλεσσάμην, wolalsisom, seu, wolalsomsi, sl. λαὸς, v. Il. 1, 10.

55. Τῷ, tomu, boh. sl. huic (tomu proprie τῷ ἅμα). γὰρ, v. Il. 1, 9. ἐπὶ, po, per. Confer Il. 1, 12. 39. 46. φρένες, prse, prsa, sl. prsy, boh. piersi, pol. pectus, pars anterior hominis a collo usque ad ventrem. Confer. Od. 9, 301. Germ. Brust a sl. prs descendit. τίθημι, v. Il. 1, 2. θεὰ, v. Il. 1, 1. λευκώλενος, composit. ex λευκὸς et ὠλένη, λευκὸς, ὰ, ὸν, lesknawy, boh. splendicans, fulgens ὠλένη, koleno, boh. sl. genu. Juxta scholiastas ὠλένη, idem est ac ἀγκὼν, apud Homerum flexura cubitus et genuum; hinc ὠλένη quoque flexuram genuum denotat, imo ipsum genu. Hinc κολονέω, κλονέω, κλόνημι, klonjm, boh. sl. flecto, inclino, incurvo. Ἥρη, dorice Ἅρα, ȝaře, boh. lux repercussa, qualis est oriente et occidente sole, seu prima et ultima diei lux. Hinc Ἥρη soror et uxor τοῦ Διὸς (diei seu Jovis.) Plato (Cratyl. XXI. p. 205.) putat a quodam meteorologorum aërem (τὸν

ἀέρα) nomine Ἥρης insignitum fuisse. Ast Plato primitivum τοῦ Ἥρη significatum ignorans ab ἀὴρ derivat, quia Ἥρη inter et ἀὴρ quaedam similitudo intercedit.

56. Κήδω, κηδέω, κήδημι, kljdjm, boh. amoveo, aufero; de medio tollo, ut: Il. 17, 550. χειμῶν μῆλα κήδει, frigus in medio aestu exortum pecudes de medio tollit. Il. 11, 458. κῆδε δὲ θυμὸν, auferebat animum. Il. 9, 611. καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κέ με κήδῃ, se mnau toho kljdjt, což koli mé kljdj, boh. eum amovere, de medio tollere, quicunque me amoveat, 2) semovere pro sepelire, 3) purgare, mundare, ut: Eur. Med. 887. νύμφην κηδεύειν, kljdjwát, 4) fruges colligere, metere, messem facere, fructum percipere, ut: Soph. Tr. 1227. κήδευσον λέχος τοῦτο, kljdiž leh tento, sl. mete lectum hunc. Vox media κήδομαι, kljdjm se, de medio tollor, pereo. γάρ, v. Il. 1, 9. ὅτι, coť, boh. quod. ῥα, ráz, sl. uno ictu, illico, repente. Etymon est ῥαίω, ῥαίζω, razym, boh. θνήσκω, znicjm, boh. annihilor, in nihilum redigor, intereo. Etymon est οὐδὲν, nihil; et οὐθενόω, in nihilum redigo. ὁράω, ὁρῶμαι, ὄρημι, zřjm, uzřjm, boh. video, conspicio, intueor.

57. Οἱ et τοὶ, cui posteriori formae respondet ti, boh. sl. hi. ἐπεὶ, keď prey, dum. οὖν, anda, cr. ergo, igitur, ἀγείρω, ἀγέρω, ἀγερέθω, zhrčjm, sl. cogo, colligo, congrego, coacervo, cumulo. Hinc zgraia, pol. turma, grex, ὁμηγερὴς, composit. ex ὁμοῦ et ἀγέρω, ὁμοῦ, in sl. quidem deficit, at ejus derivatum ὁμιλία, gomila, ill. acervus, turba, multitudo, coetus, in usu est. τε, teë, sl. et, etiam. γένω, ženu, boh. ženem, sl. pello 2) pullulo, gigno 3) accelero iter, peto, e. g. Mogžjš hnal po paušti, Moses per desertum iter acceleravit. Sic Herodot. ἐπεὶ ἐγένετο ἐπὶ Γύνδῃ ποταμῷ. ženu habet in aoristo hnal, boh. gnal, ill. ubi γν iterum comparet, Confer Il. 1, 49.

58. Τοῖσι, tim, his, δὲ, že, (ad emphasim addendam servit.) ἀνίσταμαι, nastanem, sl. appareo, prodeo, incipio. μετάφημι, compos. ex μετὰ, meď, vind. medži, sl. mezi, boh. inter. et φημί, žwem, sl. garrio, loquor. (μετὰ ad dativum praecedentem τοῖσι refertur,) πούς, ποδὸς, spod, sl. pars inferior rei seu pes. German. Fuss inde descendit. ὠκὺς, ochotný, boh. celer, velox, expeditus.

59. Νῦν et νυνὶ, nyňi, sl. nunc, ἄμμε, samé, boh. sl. Sic ὑμεῖς, wy sami, boh. vosmet. πάλιν, spolňe, sl. vicissim. πλάγχομαι, plahočjm se, boh. sl. vagor, german. herumstreichen, herumziegeunern. Confer Od. 1, 2. 13, 278. 15, 311. Cognatum est πλάζω, plazým, boh. sl. rapto, serpere, repere facio, ut: Od. 1, 75. πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης. Confer Il. 17, 751. Vox media πλάζομαι, plazym se, serpo, repo, german. kriechen, schleichen, sich fortwinden, von

Schlangen, Würmern, von Menschen, Thieren, Gewächsen, etc. Confer Od. 3, 252. 13, 204. 278. 15, 311. 16, 151. Denique cognatum est πλάζω, plašjm, boh. sl. pavefacio, timore percello 2) fugo. Ut vim vocis intelligant sl. linguae ignari, exemplo illustrabo. Si canis aliquid furatus a circumstantibus exagitatur, et pavidus unaque ferox huc illuc fugitat, plašen, dicitur. Hoc sensu occurrit πλάζω Il. 2, 132. οἴω et οἴομαι, wonjm, boh. wonjám seu woňám, sl. olfacio, metaphor. suspicor.

60. Ἄψ, opáčne, opáč, sl. inverse, retro, ἀπονοστέω, ἀπονόστημι, ponawštewugi, boh. ponaščiwugem, sl. hic inde domi suae aliquem saluto, inviso, deverto. ergo, reduces variis in locis devertemus. Simplex νοστεω, nawštewugi, boh. naštewugu, mor. naščewugem, sl. aliquem in domo sua saluto, inviso, convenio. εἴ κεν et αἴ κε, ako, ill. si, dummodo. θάνατος, tonutj, boh. mersio in aquis, interitus. Haec est primitiva τοῦ θάνατος, vis. γε, gen, boh. tantum, φεύγω, φύγω, φύζημι, fuzugem, sl. fugam accelero, fugio.

61. Εἰ δὴ, kedi, sl. si, dum, v. Il. 1, 40. ὁμοῦ, gomilńe, ill. acervatim, v. Il. 1, 57. in ὁμηγερής. πόλεμος, pole, sl. bellum, 2) pugnae locus. v. Il. 1, 63. German. Feld a sl. pole descendit. τε, v. Il. 1, 5. δαμάω et δαμάζω, domohu, domozem, domáhám, sl. zmohu, zmáhám, boh. domo καί, ai, sl. et, etiam, λοιμὸς. lóm, lomota, ill. russ. arthritis morbus, lomoz, boh. fractio, fragor, destructio. Morbi primitus e symptomatibus nomen nanciscebantur. Sic πυρετὸς, febris, a calore, dicta. Pestis, qua uno quasi ictu corpus frangitur, λοιμὸς, dicta. Etymon est ὄλλημι, lomjm, boh, sl. frango, destruo. Confer Il. 1, 2.

62. Ἀλλὰ, ale, sed. ἄγε δὴ, hagdi, sl. age. τις, isti, sl. quidam. μάντις, omantec, omantič, omantač, sl. praestigiator. μαντεύομαι, omancém, omantám, praestigiis demulceo, matám, sl. palpo. ἐρέω, ἐρείω, ἐρήσομαι, wirečem, sl. pronuntio, indico. Confer Il. 1, 76. ἢ, v. Il. 1, 27. ἱερεὺς, v. Il. 1, 23.

63. Ἢ, ili, ill. vel. καί, ai, sl. et, etiam. ὀνειροπόλος, compos. ex ὄνειρος, et πόλος. ὄνειρος, ὄνειρον et ὄναρ, snář, boh. sniar, pol. somniator, 2) somniorum interpres, nuntius, 3) somniorum interpretatio. Ὄνειρος, qua somnii nuntius, sistitur Il. 2, 6—35; Od. 4, 835—841. 19, 560—570. Porro ὄνειρος, ὄνειρον, ὄναρ pro ipso somnio a Graecis sumitur, somnii nomine in dialectis slavicis, latina et italica lingua conservato, ut; sónie, sóň, russ. sen, boh. sl. somnium, lat. sogno, ital. Ceterum apostrophus τῷ ο in ὄνειρος impositus elisionem τοῦ σ indicat, ut cognatae dialecti testantur. Inde explicatur quoque usus τοῦ ὄναρ, e. g. ἐάν τι ὄναρ ἀγαθὸν ἴδῃς, Xenoph. Sympos. si somniator (somnians)

aliquid boni videris. πόλος est a πολέω, πόλημι, poljm, sl. bipartior, 2) divido, discindo. Sic. Hesiod. oper. 462. πολεῖν, terram discindere, arare, significat. Hinc πόλος, pole, boh. sl. terra aratro scissa, ager, campus 2). πόλεμος, pole, sl. locus pugnae, campus, bellum. Porro Od. 22, 223. οὐδ' ἄλοχον κατὰ ἄστυ πολεύειν ἐάσομεν, neque uxorem in urbe dimidiam partem tenere sinemus. Od. 17, 634. οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πολεύμενοι, in nostram substantiam se dividentes. Hinc θαλαμηπόλος, qui thalamum bipartitur, sponsus, maritus. Et ὀνειροπόλος, qui somnia dividit, discindit, discutit, explicat, sñiaropolec, sñiaropol. καί, ai, sl. et, etiam. γάρ, ar, cr. enim. τ', t, boh. (addit emphasim) ἐκ, ἐξ, iz, ill. ex, (genitivo ut ἐξ jungitur) Διός, v. Il. 1, 9. ἐστιν, esti, russ. gest, gesti, boh. jest, pol. est. German. ist a sl. descendit.

64. Ὅς, coj, boh. ťoj, sl. qui. κε, κεν, koli, boh. sl. cunque, εἴπω, wjpowjm, wipegem, sl. edico. ὅτι, cot, boh. quid, cur. τόσσον, tak tuze, boh. tantopere, adeo, χώομαι, v. Il. 1, 44. Φοῖβος Ἀπολ. v. Il. 1, 43.

65. Εἰ, či, boh. sl. an, si, τ', t, boh. (addit emphasim.) ἄρα, arci, boh. scillicet, ὅγε, on, boh. won, mor. is, ille. εὐχωλή, chwála, boh. sl. laus, praeconium, glorificatio, ἐπιμέμφομαι, posmjwám se, boh. posméwám sa, sl. irrideo, ludibrio habeo, subsanno, explodo, cavillor. ἑκατόμβη, compos. ex ἕκατι et ὄμπη, ἕκατι et ἕκητι dativus ignoti nominativi, qui in wděk, boh. wďak, sl. gratum, res grata, german. Gefallen, Gefälligkeit, est superstes. ἕκατι igitur respondet lat. gratia. ὄμπη seu ὄμβη (nam π et β in graecis dialectis variant) est oblatio e frugibus superis facta, et respondet boh. oběť, sl. obeta. Itaque ἑκατόμβη, wděkoběť, boh. wďakobeta, sl. oblatio seu votum gratiarum agendarum causa factum, reddi potest. Vulgo ἕκατον et βοῦς compositum autumant, et sacrificium centum boum primitus fuisse putant. Perperam. ἕκατον, wěk, boh. saeculum.

66. Αἴκεν, ako, ill. si. πῶς, poň, boh. saltem, ἄρς, jarě, hirculus, jarac. ill. hircus, garčenec, sl. agnus anniculus (Etymon est ἔαρ, jar seu gar, sl. ver) ἄρην, doriee, ἄραν, baran, sl. aries, 2) agnus, κνίσσα, hnis, boh. hňis, sl. pinguedo sanguine mixta, pus, hinc generatim, pinguedo animalis. αἶξ, deficit in sl. τέλειος, α, ον, celey, a, é, integer, totus.

67. Βούλομαι, woljm, boh. sl. malo, praeeligo. Confer Il. 1, 117. Germ. wollen a sl. woljm, descendit. ἀντιάω, naiďem, sl. invenio, reperio, nanciscor. Confer Il. 1, 31. Aorist. I. ἀντιάσας respondet sl. naišewši, ἡμῖν, et ἄμμι, cui posteriori formae respondet nám, nobis, ἀπό, po, boh. sl.

λοιγὸς, logota, boh. miseria, aerumna, ἀμύνω, omjnám, sl. premo, supprimo, (υ longum per j longum expressum observa.)

68. Ἤτοι, y tu, boh. i tu, sl. atque modo. ὅγε, on, won, boh. mor. ille, is. ὥς, toj, dorice τὼς takj, boh. sic. εἴπω, v. Il. 1, 64. κατὰ, tod, ill. juxta (in compositis Slavus κατὰ enuntiat za). ἄρα, arci, boh. scilicet. ἕζομαι, ἕσδομαι, ἕδομαι, sedám, sl. consideo. Inde germ. sitzen, setzen, τοῖσι δ', timj, sl. his ἀνίσταμαι, v. Il. 1, 58.

69. Οἰωνοπόλος, heynopolec, avium gregatim volantium interpres, augur, v. Il. 1, 5. 63. ὄχα, cujus etymon ὄχος, ochoj, boh. circuitus, ambitus, ut: Od. 5, 404. λιμένες νηῶν ὄχοι 2) circuitus, gyrus rotae, Eurip. Iph. A. 146. τροχαλοὶ ὄχοι ἀπήνης. ὄχα ergo adverbialiter sumtum, circacircum, circumquaque, denotat et boh. wúkol, sl. wokol, respondet. ἄριστος, cujus positivus ἄρειος, gari, sl. vegetus, firmus, solidus, robustus, fortis, e. g. stari ale gari, senex ast recens. Cognatum est ἐαρινὸς, garný, boh. sl. vernus. Etymon utriusque est ἔαρ, gar, sl. ver. ἄριστος igitur primitus vernó vigore pollentem denotabat. Diversum est Ἄρης harc, sl. bellum; ἀρήϊος, harcowni, bellicosus.

70. Ὅς, v. Il. 1, 64. οἶδα, wjedaju, ill. scio ᾔδη, wédél, boh. scivit, τά τ', tak, boh. haec. εἰμί, ἐμμί, sem boh. sum. Participium ὤν, on, Slavi pro pronomine personali usurpant. Et recte; nam ὤν significat „is, qui est," ergo ille. Sed et τὸ ὂν sensu graeco adhibent, dum ajunt: to one, illud, quod est seu res. ἔουσα, οὖσα, súca, sl. ἐσσόμενος, deficit in sl. πρὸ, pred, sl. ante.

71. Ναῦς, v. Il. 1. 12. ἡγέομαι, dor. ἀγέομαι, hagugem sa, sl. navigo, naviculor. Haec est primitiva τοῦ ἀγέομαι vis; serius, duco, dux sum. Inde ἡγεμονικὸς, hagownik, sl. navicularius, dux. εἴσω, es, sl. usque.

72. Ὅς, ἥ, ὅν, et ἑὸς, ἑή, ἑὸν, gegi, gegá, gege, sl. suus. At Slavi hoc pronomen adhibent, dum de tertia, singulari persona foeminina sermo instituitur, e. g. gegá cera, ejus (foeminae) filia. Ad masculinum genus designandum utuntur genitivo geho, quod τῷ ἕο, respondet, e. g. gého dóm, ἕο δῶμα, ejus (viri) domus. Denique si pronomen possessivum ad eandem personam subjecti spectat, adhibent Slavi swóg, swá, swé, quod τῷ σφὸς, σφὰ, σφὸν, respondet. διὰ, dorice, ζα, za, sl. per (za ut διὰ, accusativo jungitur) μαντοσύνη, omancyna, sl. praestigia, v. Il. 1, 62. τὴν, tu, boh. sl. hanc. οἱ, ei (viro seu foeminae.) Ast gj, boh. ei (foeminae) gemu, ei (viro.) πόρω, sporjm, boh. sporjm, sl. augmento, multiplico, conservo, ut: Il. 24, 60. ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν, Φοῖβ. Ἀπολ. v. Il. 1, 64.

73. Ὅς v. Il. 1. 2. 64. σφιν, in sl. deficit, εὐφρονέω,

urowuám, boh. sl. complano, compono 2) concilio. placo. ἀγορέομαι, howorjm, sl. gowořjm, ill. loquor, sermorinor. v. v. Il. 1, 54. μετείπω, compos. ex μετά, med, vind. medži, sl. mezi, boh., εἴπω, εἴπημι, wipowjm, sl. edico.

74. Κέλομαι, kolem, sl. pungo, ut apis et acus. 2) peto, impeto cornu 3) incito. με, mé, boh. me. Δΐ, v. Il, 1, 5, φίλος, v. Il. 1, 20. μύθεομαι, myslim si, boh. sl. in animum induco, animo concipio. Confer Od. 13, 191.

75. Μῆνις, v. Il. 1, 1. Ἀπ.λ. ἑκατ. v. Il. 1, 21. ἄναξ, v. Il. 1, 7.

76. Τοίγαρ, deficit in sl. ἐγὼν, ga, ego. ἐρέω, ἐρέσω et εἰρήσομαι, wiřekem, sl. edicam, eloquar, pronuntiabo. Praeteritum εἴρηκα, wiřjkám, boh. wiřékám, sl. Praesentis forma in graeco deficit, in sl. reku, dico, superstes est. Cognatum est ῥέω, fluo, cujus derivata in sl. occurrunt, ut: reka, fluvius, réčni, fluvialis; at rečni, eloquens, facundus. σὺ, dorice, τὺ, ty, boh. tu. συντίθημι, compos. ex σὺν, so, ill. cum; et ex τιθέω, τίθημι, τιθέσκω, cui postesteriori formae tisknu, boh. tisknem, tisňem, sl. pono premendo, urgendo, respondet, ut: Il. 13, 732. ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον Ζεὺς, prudentiam pectori imprimit. Od. 15. 27. ἄλλο δέ τοί γε ἔπος ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ, ty ʒe stisk, nisi w dúmi, boh, tu vero comprime tibi in animo. Il. 7, 44. σύνθετο θυμῷ βουλὴν, stiskelsi w dúmi wúli, compressit in animo voluntatem, stisknutsa, sl. comprimere se. comprimi, sibi temperare. Confer Il. 6, 334. Quo in loco explanando haerent grammatici. De quo vide Heyneum. stiskatsa, sl. comprimi, amplexari; hinc συντίθεμαι, amicitiam mutuam inire. καὶ, ai, sl. et, etiam. μοι, mi, boh. mihi. ὄμνυμι, wimiňugem, sl. excipio, stipulor, fut. I. ὀμόσω, wimjsjm, fut. II. ὀμοῦμαι, wimjnjm.

77. Ἦ, i, sl. profecto. μὲν, len sl. duntaxat. μοι, mi, boh. mihi. πρόφρων, compos. ex πρὸ et φρόνεω, quod boh. sl. rowuám, plano, complano, aequo, obliquum corrigo, respondet. Hinc φρονέω, φρόνημι, dor. φρόναμι, sapio, prudens, sapiens sum, sworný, boh. sl. concors graeco σύμφρων accurate respondet; at srowualý, concordiae studiosus, ut rowuám, per metathesin τοῦ φ et ρ a Slavis usurpatur. Cognatum est φρόνιμος, rozumuý, boh. sl. ratione praeditus, πρόφρων, ergo prorowuý, recto corde praeditus, claris pactis utens, aequus, reddi potest. ἔπος, wipowéd, boh. wipowed, sl. edictum, judicatum, sententia. Confer εἴπω Il. 1, 68. χεὶρ, v. Il. 1, 14. ἀρήγω, uruku gi, boh. urukugem, sl. manu porrecta seu data caveo alicui de re, satisdo alicui, cautionem de re aliqua praesto. Futurum I. ἀρήξω, uručjm, cognatum est ὀρέγω, ut ὄγερμα cum ruka, manus.

78. Ἦ, i, sl. profecto. γὰρ, ar, cr. enim. οἴομαι. v.

Il. 1, 59. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. χόλος, ȝolč, pol. ȝluć, boh. ȝlč, sl. bilis. Inde ȝolčjm, χολόω, bilem excito, ὅς, v. Il. 1, 64. μέγα, mnoho, boh. mnogo, ill. multum, magnopere, mocné, boh. potenter. πᾶς, v. Il. 1, 5.

79. Κρατέω, κράτημι, krotjm, boh. sl. cicuro 2) mansuefacio, compono 3) coërceo, compesco, moderor, οἱ, v. Il. 1, 72. πείθομαι, v. Il. 1, 33.

80. Κρείσσον, krutégšj, krutšj, boh. sl. acerbior, difficilior, crudelior. Positivus κρατὺς, Il. 16, 181, krutý, boh. γὰρ, ar, cr. enim. βασιλεὺς, v. Il. 1. 9. ὅτε, kogda, ill. dum. χώομαι, v. Il. 1, 44. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. χέρης, horšj, boh. sl. deterior, vilior.

81. Εἴπερ, i bár, sl. etiamsi, licet, esto. γάρ τε, art, cr. namque. χόλος, v. Il. 1, 78. γε, gen, boh. tantum, αὐτῆμαρ, compos. ex αὐτὸς, de quo vide Il. 1, 4. et ex ἦμαρ, de quo v. Il. 1, 53. καταπέψῃ, compos. ex κατὰ et πίπτω, κατὰ, kod, ill. juxta. At in compositis Slavi ȝa enuntiant. πέπτω et πέσσω, pecu, boh. pecem, sl. asso; hinc καταπέσσω, ȝapecu, ȝapecem, incipio assare, coquere, et metaphorice sanando claudo, e. g. ȝapeklasja rana, ill. vulnus sanando clausum est, coivit.

82. Ἀλλὰ, ale, sed. γε, gen, boh. tantum. μετόπισθεν, ὄπισθεν et ὄπισθε, poȝadne, sl. a tergo. ἔχω, chowám, alo, foveo, interteneo. Confer Il. 1, 14. κότος, kuteni, boh. sl. fodicatio, versatio 2) machinatio. κοτέω, κότημι, kutjm, fodico, e. g. de gallina terram fodicante. Metaphorice alicui machinari, seu foveam alicui fodicare, in qua pereat. Ut cyt, ex cýtým, ita kut, ex kutjm, formamus. ὄφρα, cowrat, sl. donec. τελέω, v. Il. 1, 5.

83. Ἐν, v. 1. 14. στῆθος, štjt, boh. štét, sl. (ubi observa τὸ η ut j et é enuntiatum fuisse) anterior pars, frons domus, metaph. pectus, ἐός, v. Il. 1, 72. σὺ, dorice, τὺ, ty, boh. tu. φράζω, φράσδω, φραδάω, φράδημι, radjm, boh. sl. consilium do, auctor sum alicui; φράζομαι, radjm se, consulto, delibero. φραδὰ, rada, boh. sl. consilium, Germ. Rath a sl. rada, descendit, diversum est φράσσω, φράττω, hradjm, boh. sl. sepio, cingo 2) munio. εἰ, či, sl. an, με, mé, boh. me. σαώζω, σάωμαι, osohugem, sl. lucror, prospero 2) conservo aliquid incolume. Futurum I. σαώσω, osoȝjm, sl.

84. Τὸν δ', tohoȝ, boh. huncce, ἀπαμείβομαι, poménam, sl. permuto. Simplex ἀμείβω, ἀμεύω, ménjm, boh. sl. muto, πρόσφημι et προτίφημι, protiȝwem, sl. vicissim loquor, respondeo, ποδ. ὠκ. v. Il. 1, 58.

85. Θαρσέω, derȝaiu, ill. audeo, confido, θρασὺς, drȝý, boh. sl. audax, confidens, diversum est δράσσω, derȝu, ill. drȝjm, boh. sl. teneo, μάλα, nemálo, boh. haud parum,

valde, Cognatum est ἀμαλὸς, ἀ, ον, Il. 10, 310, malý, á, é boh. sl. parvus, exiguus, εἴπω, v. Il. 1, 68. θεοπρόπιον, composit, ex θεὸς, tegný, arcanus, (de que vide Il. 1, 1.) et πρόπιον, propowěd, boh. dictum, sententia, πρεπώδης, prawdiwý, boh. sl. verus, genuinus. Diversa sunt πρανής, πρᾷος, πραΰς, pragný, sl. prěguý, boh. bene affectus, benevolus, addictus, propensus, benignus, fávens. ὅτι, coť, boh. čoť, sl. quocunque, v. Il. 1, 64. οἶδα, wjedaju, ill. wjm, boh. sl. scio.

86. Οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχί, uchowey, boh. uchowai, sl. quod deus, avertat! minime gentium! Ex uchowey, τὸ οὐ, οὐχ esse decurtatum nullus dubito. μα, mjmo, boh. sl. praeter (regit accus. ut μά). γάρ, ar, cr. enim. Ἀπόλλων, v. Il. 1, 14, Δΐ, v. Il. 1, 9. φίλος, v. Il. 1, 20. ᾧτε, gemuť, boh. cui. σὺ, dor, τὺ, ty, boh. tu.

87. Εὔχομαι, wychwalugem se, sl. me laudo (oratio enim antiquorum in recensione munerum deo alicui praestitorum consistebat); hinc εὐχωλή, chwála, boh. sl. θεοπροπία, v. Il. 1, 85. ἀναφαίω, nawinugi, boh. nawinugem, sl. glomero, explico, evolvo. Futurum II. ἀναφανῶ, nawinu, boh. Cognatum est ὑφαίνω, uwinu, boh. necto, flecto.

88. Οὔτις, ništo, ill. nemo (pro οὐ adhibent Slavi νη, et što, respondet τῷ τὸς pro τις.) ἐμεῦ, mé, boh. mei, ζάω, ζάημι, ζῆμι. žigi, boh. žigem, sl. vivo. ἐπί po, in. χθών, ȟon, boh. sl. terrae jugerum, quod intra unum diem uno oratro aratur. 2) stadium decursorium, δέρκομαι, zraťmám, visum habeo (δράκος, zrať, visus.)

89. Σοί, dorice, τοί, ti, boh. tibi. κοιλ. π. ν. v. Il. 1, 26. βαρὺς, bořicj, boh. buraci, sl. ad disjiciendum, diruendum, destruendum aptus, violentus. βαρύνω, bořjm, boh. búram, sl. diruo, destruo, demolior, aequo solo. βαρύνομαι bořjm se, boh. búrám sa, sl. corruo, labor, collabor, ut Il. 19. 65. γυῖα βαρύνεται. χείρ, v. Il. 1, 14. ἐποίσω, cujus simplex οἴσω, wezu, wozým, boh. wezem, wozim, sl. veho, ut: Od. 22, 101. ἤδη τοι σάκος οἴσω. 106. οἶσε θέων. Cum praepositione ἐπί, po, ἐποίσω, powozým, seu wozým po nekom, inveho in aliquem; wozým se po někom, invehor in aliquem.

90. Σύμπας, deficit in sl. De πᾶς, v. Il. 1, 15. οὐδὲ, deficit in sl. De οὐ, vide Il, 1, 86. ἤν, ἐὰν pro εἰ ἄν, či snao, boh. si forsan, εἴπω, v. Il. 1, 68.

91. Ὅς, v. Il. 1, 64, νῦν, v. Il. 1, 21. πολλὸν, welo, sl. multum, valde. ἄριστος, v. Il. 1. 69. εὔχομαι, wychwalugem sa, sl. glorior. Confer. Il. 1, 87, εἶναι deficit in sl.

92. Τότε δὴ tehdy, boh. sl. tunc. θαρσέω, v. Il. 1, 85. aorist. I. θάρσησα, derzaosam, seu derzosam, ill. αὐδάω, αὔδημι, saudjm, boh. súdjm, sl. judico, sententiam dico, μάν-

τις, v. Il. 1, 62. ἀμύμων, nemámil, fraudis expers. Etymon est μωμάομαι, mámim, boh. sl. mentis aciem praestringo, obcoeco.

93. Οὔτε, niti, cr. neque. ἄρ, ὅγ', etc. v. Il. 1, 65.

94. Ἀλλὰ, ale, sed. ἕνεκα, εἵνεκα, ἕνεκεν, gen oko, boh. duntaxat gratia, causa, ἀρήτηρ, v. Il. 1, 11. ὅν, geho, ho, boh. sl. quem. ἀτιμάω, v. Il. 1, 11.

95. Οὐδὲ, nikudy, boh. nulla via, nullo modo, ἀπολύω, polúčjm, oblúčjm, sl. segrego, separo, dirimo, v. Il. 1, 13. 20. θυγάτηρ, v. Il. 1, 13. οὐχ, nigak, sl. nequaquam, ἀποδέχομαι, ἀποδέκομαι, podekugem, podakugem sa, gratias ago. German. Danken a si. dakugem, descendit, ἄποινον, v. Il. 1, 13.

96. Τοὔνεκα pro τοῦ ἕνεκα, toho gen oko, hujus causa. ἄρ, arcy, boh. scilicet, ἄλγος, v, Il. 1, 2. δίδωμι, dáwám, do, Aorist, I. dáosam, ill. δῶσα pro ἔδωκα. fut. I. dám, dáš, dá, contractum, δώσω, δώσεις, δώσει, quam formam decurtatam grammatici atticum futurum vocitant, ut: ἐλῶ pro ἐλάσω. Ἑκηβόλος, v. Il. 1, 14. ἠδὲ, i je, boh. imo quoque, ἔτι, eště, boh. ešče, sl. ill. adhuc.

97. Οὐδὲ, v. Il. 1, 95. ὅγε, on, won, ille, πρὶν, prei, vind. prw, boh. prius. v. Il. 1, 29. λοιμὸς, v. Il. 1, 61. βαρ. χειρ. v. Il. 1, 89. ἀπέχω, ἀπέχομαι, pochowám, boh. sl. sepelio, absporto. Fut. I. ἀφέξω, ἀποσχήσω poschowám.

98. Πρὶν v. Il, 1, 97, γε, gen, boh. tantum, ἀποδίδωμι, ἀπόδωμι, podám, sl. trado, porrigo, πατὴρ, deficit, in sl. φίλος, v. Il. 1. 20. ἑλικῶπις compos. ex ἑλικὸς, weliký, boh. grandis, magnus. Cognatum est ἧλικος. ὤψ, opačeni, sl. aspectus. ὄψομαι, opačjm, sl. aspiciam, inspiciam; ἑλικῶπις, igitur, grandibus oculis praedita. Hic est verus vocis significatus, quem testante Heyneo jam veteres ignorarunt. κούρη, κούρα, cura, cr. puella, filia.

99. Ἀπριάτος, α, ον, nepřigati, á, é, sl. nondum amplexibus viri data, in uxorem adoptata, inviolata. Etymon πριάμαι, prigmem, sl. suscipio, accipio, sumo, assumo, hinc πρίαμαι, Graecis, emc. ἀνάποινον, nepowinné, sl. abque obligatione, absque obstrictione dandi muneris. ἄγω, hagugem, sl. veho navi, Confer Il. 1, 71. ἱερὸς, ὰ, ὸν, wierný, á, é, seu wérný, boh. fidus, fidelis 2) religiosus, ἑκατόμβη, v. Il. 1, 65.

100. Ἐς, eš, sl. áž, boh. usque. τότε, tuk, boh. tunc. κε, κεν, koli, boh. cunque. μιν deficit in sl. ἱλάσκω, ἱλάσκομαι, laškugi, laškám, boh. laskaju, ill. blandior, demulceo. Vox media ἱλάσκομαι, laskugi si, demulceo mihi, propitium mihi reddo. Aorist. I. ἵλασα, ἵλασσα, ἱλάσκησα, laskowao-

sam. ill. lastowal som, sl. lastowal sem, lastal sem, boh. πει-θω, πέπιθω, πέπιθαμι, pjtam, sl. peto, rogo, flagito, exoro. Confer Il. 1, 33. Germanicum Bitten a Slavico pjtam descendit. Cognatum est lat. peto. Cognatum est πύθομαι, pjtam sa, sl. ptám se, boh. interrogo, quaero ex aliquo.

Continuatio sequetur.

VINDOBONAE,
typis Congregationis Mechitaristicae.
MENSE AUGUSTO 1829.

HOMERUS

SLAVICIS DIALECTIS COGNATA LINGUA

SCRIPSIT.

EX IPSIUS HOMERI CARMINE

OSTENDIT

Gregorius Dankovsky

litterarum graecarum in R. Academia Posoniensi Professor.

FOLIUM III.

ILIADOS Lib. I. 101—150.

Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico.

Prostat VINDOBONAE apud J. G. HEUBNER,
POSONII apud J. LANDES, ANDREAM SCHWAIGER
et C. F. WIGAND.

1830.

Iliados liber I. 101—150.

Nota. Linea prima slavum, secunda graecum latinis, tertiâ graecum graecis characteribus exscriptum textum exhibet.

I ti ow coʒ weipéw, kod arci sedel. tim nawstal
I ti. owg cós weipon, kat ar' sedseto. toisi aneste
Ἦτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι ἀνέστη

hrdos Atreidec, ʒeyrykraian Agamemnon
héros Atreídes, seyrykreíon Agamemnon
ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων

ochekhúcsa. mocú ʒe mnogo wreňe obe smoléné
achnúmenos. meneos de mega wrenes amwi melaenae
ἀχνύμενος. μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι

poplnilesa, oči ʒe iemu pyři lampatému swiecista.
pimplant, osse de ioi pyri lampetóonti sweikten.
πίμπλαντ'. ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην,

Kalchanta naiwprod kakawe ʒočic protiweipél:
Kalchanta protista kak ossomenos prosweeipen:
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπεν·

Mantči kakawých, uch poň potel mi to krésyce weipéls.
Manti kakôn, u po pote mi to krégyon weipas.
Μάντι κακῶν, οὔ πω ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας.

wʒdi ti ta kakawa iesti pilno w wreňi mantáwatöi;
waiei ti ta kak iesti wila wresi mantéwesthai;
αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·

Versio latina.

Et tibi is quod elocutus juxta scilicet consedit. His surrexit
Heros Atrides longas latasque possessiones habens Agamemnon.
Excandescens, vehementiâ namque magnopere sanguinis bullitus circum picati.
Complebantur, oculi namque ei flammae luminosae conveniebant.
Calchanta primum turpiter intuens contra edixit:
Praestigiator inamoenorum, minime saltem ad hoc tempus mihi, quod recreat, edixisti.
Semper tibi inamoena est curae cordis aestu praestigiare;

zlatuz uch zet poň weipels powės, uch ze celilsi.
esthlond ude ti po weipas epos, ud etelessas.
ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
ai nyň we Danaich teinopropėgic ġoworiw άö',
kai nyn wen Danaisi theopropeon agōrewis,
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
coz dit tohoz ienoko swim Wenkablistač, zale . ätaucha,
cos di tud' ieneka swin Wekebolos algea teuchi,
ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
čehook' ga curi Chryseidi ġladka powinna
cunek' ego kuris Chryseidos agla apoina
οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
uch zelil dėkowatsi; keprei welo wolimsi owtu
uk ethelon deksasthai; kepei polu wulomai awten
οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
wpokoii chowat. ai ar raz klytemnestre prewiwolil
oikoi echein. kai gar ra klytaemnestres prowewula
οἴκοι ἔχειν. καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα
koridonce saulozce; keprei uch ieiote iesti ġorri
kuridies alochu; kepei u iethen iesti cherion
κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθεν ἐστὶ χερείων
nch w tėma, uchze w wahu, ucht' arc' wreňe uchoweit' werġi.
u demas, ude wuen, ut' ar wrenas. ute ti werga.
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.
ale ai coz zelu dat spolňe, ċi toge iemnei.
alla kai cos ethelo domenai palin, ci tog' iameinon.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον.
woljm ga lud sozni mati, nez polomitsia.
wulom ego laon soon emmenai, i apolesthai.
βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
ateraz mi biraö hnedka hotowte, cowrai ne ienoin
awtar emi geras awtich' hetoimasat' cowra me oios
αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος

Carum nequaquam saltem edixisti nuntium, nequaquam implevisti.
Et nunc in Danais arcanum-proloquens sermocinaris,
Quod scilicet hujus solum causa nostris Foras-fulgurans dolores ferit,
Cujus causa ego puellae Chryseidis blanda munera debita
Nequaquam cupiebam grate acceptare; siquidem multum malo hancce
In conclavi servare. Et enim illico Clytaemnestrae praeelegi
Adultae conjugi; siquidem nequaquam eâ est deterior.
Non sincipite, nec ingenio, nec utique cordis aestu, nec operibus.
Sed et eo non obstante cupio dare vicissim, si hoc saltem acceptabilius.
Malo ego populum salubrem habere, quam interire.
Et nunc mihi possessionem statim parate, ut nempe non solus

Z Argeiów oberati som. Keprei nichge swjeći.
Argeion agerastos eo. kepei ude swcoike.
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω. ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
hljžite ať togen wšetek, co mi biraš werhesia indel.
leyssete gar toge pantes, qo mi geras werchetai allei.
λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.
Tohoz wotbil opět spodiarčec diwi Achilléw:
Tond' emeibet epeita podiarkes diwos Achilléws:
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Atreide sławytisti, pitnotězeniti z wšech nech,
Atreide kydiste, wilokteanotate panton.
Ἀτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων.
pokom ať ti dajú biraš mnogodumni Achaii?
pos gar ti dosusi geras megathumi Achaii?
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
uch zet poň wjme ciena koiiena wela;
ude ti po widmen cyneia keimena polla;
οὐδέ τί πω ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
ale, ta len spolów izprázdnilisme, ta dodataeu,
alla. ta men polion exeprathomen, ta dedastai,
ἀλλὰ, τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
luda uch poswiecie spolnelozena tak pobirat.
lausd uk epeoike palilloga tawt' epagírin.
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν,
ale ty len nyň tuze teinému prowez; ateraz Achaii
alla sy men nyn tende theo prowes; awtar Achaii
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοί
triplatne štwěroplatnet poctjme, ako poti čaš
triplei tetrapleit' apotísomen, aike pothi Zeus
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴκε ποθι Ζεὺς
dási spol Troju utičenu izolaupezit.
dósi polin Troien euteicheon eksalapaksai.
δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.

Argivorum spoliatus sim. Siquidem neque decet.
Videtis enim hoc saltem omnes, quod mihi possessio se conferat aliorsum.
Huncce excipiebat rursus pedibus-vallans ferox Achilles:
Atride magnificentissime, acquirendi studiosissime omnium.
Quonam pacto tibi dabunt possessionem magnanimi Achivi?
Neque saltem novimus communia quieti reddita multa;
Sed quaeque contuberniis evacuavimus, haec tradita sunt,
Populis nequaquam decet vicissim deposita haec omnia adimere.
Sed tu tantum nunc hancce Arcano transvehe, et tunc Achivi
Triplo quadruploque valore remunerabimur, si abhinc Tempus
Concedet contubernium Trojam munitam diripere.

Tahoj pomèubic protijwal kraian Agamemnon:
Tond apameibomenos prosewe kreíon Agamemnon:
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
neje owaktoj, bahati prilis, teinoswecil Achilléw,
med owtos, bagathos per eon, theoeikel Achilléw,
μηδ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
klop mnenóm; kevrei uch prelaudis, uchje me pitis.
kleptenoo; kepei u pareleuseai, ude me pisis.
κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
i jelis, çowrai owte chowás biras, ter mé owaktoj
i ethelis, owr' owtos echis geras, awtar em awtos
ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
wéjet dwihaného? kolés je mé tuje podati.
wésthai dewomenon? keleai de me tend apodunai.
ἧσθαι δευόμενον; κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι.
al' ći len daiú biras mnogodumni Achaii,
all' ci men dosusi geras megathumi Achaii,
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
urćiwsé ku dûmi, copoń natowajeni bude:
arsantes kata thumon, copos antaksion estai:
ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
ći je koli ne dajú, ga je koli owte silimsi
ci de ke me doosi, ego de ken awtos selomai
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
il twoi, il Aiantow iduc biraś, il Odusèwow
i tweon, i Aiantos ión geras, i Oduséwos
ἢ τεὸν, ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
ugonimsi siliw. ow je koli zejolćise, ho koli tikám.
agso selón. ow de ken kecholosetai, hon ken ikomai.
ἄξω ἑλών. ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἵκωμαι.
al' i ti len o tato medporadimesa ai iust.
all' I ti men tawta metawrasomestha kai iautis.
ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις.

Huncce permutans contra dixit latifundiorum dominus Agamemnon:
Ne sic, fastuosus nimium, arcano-accommode Achille,
Operito mente, siquidem non obrepes, neque me cicurabis.
An cupis, ut ipse teneas possessionem, et me sic
Haerere exactum? urges namque me hanc cedere.
Sed si modo dabunt possessionem magnanimi Achivi,
Constituentes juxta animum, quae saltem aeque ponderosa erit;
Sin vero utcunque non dent, ego quidem utcunque ipse vi cogam
Vel tuam, vel Aiacis iens possessionem, vel Ulyssis
Consequar vi adhibita. is quidem utcunque bile conficietur, quemcunque adtingam.
Sed utique haec deliberabimus et iterum.

nyńz hag, néwu smolenu hrúzime wez wal diwi
nynd age, néwa melaenan crussomen weis wala diwan
νῦν δ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
wez z weretce sepidic obiráme, wez z wdékobétu
wes d weretas epitedes agiromen, wes d wekatomben
ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
tésnime, na z owtu Chryseidu kalabnotwárnu
theiomen, an d awten Chryseida ; kallipareion
θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
wýsime, isti ze wrchni pannár wuliwarowec nech iest,
wísomen, eis de tis warchos paner wuliworos — iesto,
βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος — ἔστω,
il Aias, il Idomenéw, il diwi Odusséw,
i Aias, i Idomenéws, i diwos Odusséws,
ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς, ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς,
il tý, Peleide, zwšechnéch izplaglowiti pannárow,
ie sy, Peleide, panton ekpaglotat pandrón,
ἠὲ σὺ, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
čowrai nám Wenkawerhca wilaskuješ wierna řezaw.
cowr emin Wekawergon wilasseai wiera rexas.
ὄφρ' ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Tohoz arci podra widéw protizwal spod ochotni Achilléw:
Tond ar' ypodra widón prosewe podas okys Achillews:
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Joi mi, w nestidu powineni, kradliwowrauceni,
o mi, anaideien epiweimeno, kerdaleowron,
ὤ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
pokom isti ti prowrúcni powéstmi pitomisa z Achaiów,
pos tis ti prowron epesi pithítai Achaiōn,
πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσι πείθηται Ἀχαιῶν,

Nunc heus, navim picatam mergemus in undam saevam,
intro remiges sedulo deligimus, atque gratiarum oblatum
In unum cogimus, sursum ipsam interim Chryseidem venustis genis insignem
Levabimus, quispiam vero supremus vir voluntatis executor esto,
Aut Aiax, aut Idomeneus, aut ferox Ulysses.
Aut tu, Pelide, omnium severissime castigator virorum,
Ut nobis Foras-vibrantem propitium reddas victimis scissis.
Hunc utique fixis oculis intuitus contra dixit pedibus velox Achilles:
Vae mihi, impudentiâ obvolùte, furtive aestuans,
Quo pacto quispiam tibi perfervidus nuntiis cicuretur Achivorum.

COMMENTARIUS

graeco-slavus in Iliados lib. I. 101—150.

101. Ḣ, i, sl. et, profecto (particula Graecis et Slavis usitatissima, cujus vis magis sentiri, quam alia lingua exprimi potest.) τοι, ti, boh. tibi. Hoc pronomine *Graeci et Slavi* emphaseos indendae causa saepissime utuntur, e. g. Il. 13, 115. ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν. Sic Bohemus: Ga ti tam ne půgdu, ego tibi (i. e. profecto) illuc non ibo, ὅγε et ὅγι, owi, ill. hic. ὁ, ow, ἁ, owa, 'wa. Diversum est ὅ, cò, boh. qui et quod. ὅς, což, boh. qui. ὡς, což, boh. quod, quoad, sic, quemadmodum, quam, e. g. ὡς βέλτιστος, což, naiboléi, quam optimus. Ex articulo te, ta, to, cr. tantum genus neutrum τό, at casus obliqui, e. g. τοῖο, toho, boh. togo, pol. in scriptis graecis occurrunt, εἰπών, verbum defectivum, cujus formae et tempora e slava lingua sunt supplenda. Simplex πέω, pěgi, boh. pejem, sl. cano tantum in compositis; e. g. θεοπροπέω, occurrit, εἴπω, est compositum et respondet boh. wey pěgi, wýpěgi, sl. wipeiem, decanto, edico. Aorist. II. εἰπών, weipěw, aorist. I. εἶπας, weipěwši, sl. Inde εἶπος, weipowěs, powěs, powěst, nuntium. Cognata sunt wipowidám, boh. wipowédam, sl. pronuntio, eloquor. fut. II. wipowim, eloquar. Cognatum est quoque σπω, ἔσπω, spěwám, sl. spiwám, boh. cano, et ποιέω, ποίημι pojem, ill. cr. cano e. g. Ὅμηρος ἐποίησε, Homerus cecinit. Inde ποίησις, pěsen, sl. pisen boh. pieśń, pol. canticum, cantilena, ποίημα, pěsma, cr. carmen. κατά, κατ', kod, ill. ad, penes, juxta (cum genitivo ut κατὰ, e. g. καθ' ἱερῶν τελείων ὄμοσαι. Misc. phil. I. p. 163. not. 36. ad sacrificia jurare) ἄρα, arcy, boh. utique. Diversum est ἆρα, wari, sl. num. ἕζομαι, ἕδομαι, ἕδομαι, siežu, ill. sedzám, sedám, sedámsi, sl. consideo. Inde ἕδος, sed, boh. sedes, τοῖσι, et τοῖς, tim, sl. his. ἀνάσταμαι, ἀνίσταμαι, nawstáwám, sl. surgo, me erigo. Aorist. 2. ἀνέστη, ἀνάστα, nawstal. Cognatum est ἵσταμι, wistawim, sl. erigo.

102. Ἥρως, v. Il. 1, 4, εὐρύκρείων, composit. ex εὐρὺ, ščyrý, šýry, šjrý, boh. propatulus, patens, exporrectus, latus longusque e. g. na šjrem moři, boh. in patenti mari; et ex κρείων, kragan, krajan, kraiqn, boh. sl. popularis concivis, eadem regione oriundus, 2) amans patriae. Quo sensu Od. 4, 22. famulus κρείων, et Il. 22, 48. Priami serva κρείουσα, dicitur. 3) regionum dominus, german. Landesherr, nam kray pol. regnum. Cognatum est κάρηνον, kragina. boh. krajna, sl. regio, extremitas regionis, margo. εὐρυκρείων, ščyrykraian, ergo est, qui longas latasque regiones possidet, vel qui longe lateque populares habet, cujus patria longa lataque est. (apostrophus τῷ εὐρὺ impositus elisionem soni č, olim auditi denotat.)

103. Ἄχνυμαι et ἀκάχομαι, ochetnuse, boh. ochetnemsa, sl. horresco. 2) excandesco, german; sich entsetzen 2) sich entrüsten. Quo duplici significatu et ἄχνυμαι pollet. μένος, moc, boh. sl. vis, vires, robur, fortitudo; 2) vehementia, impetus; 3) potentia, opes, potestas, ut Od. 7, 167. ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, wierna moc Alkinowá, fidum imperium Alcinoi; 4) efficacia, facultas; 5) injuria, violentia. Cuncti hi significatus τῷ μένος conveniunt. δὲ, aeolice ζε, že, boh. sl. namque, μέγα, v. Il. 1, 78. φρὴν, wřeň; boh. wreň, sl. fervor, bullitus, imprimis sanguinis. Locus classicus est Il. 23, 103—104. ubi post mortem in orco, h. e. postquam vita effluxit, superesse instar aliquod hominis, ψυχὴν nempe et εἴδωλον; sed non esse φρένες, i. e. bullitum sanguinis, in hoc simulacro statuitur. Sedes hujus bullitus ponitur in vicinia hepatis. (Od. 9, 301. οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν, subsecare ad pectus, ubi sanguinis bullitus hepar alit.) φρένας sanguinem cordis ferventem, bullientem denotare in aprico est, id quod ipse Homerus testatur Il. 16, 481, ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ, ubi bullitus vibratur circa cor. Heyneus loco primo seu Il. 23, 103. φρένας esse dicit idem ac tendines et musculos, secundo loco seu Il. 16, 481 φρένας diaphragma denotare ait. Ast perperam. Hinc φρένες ut sanguinis bullitus sunt affectuum sedes, ut: Il. 13, 115. ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν, placabilis est aestus animi bonorum. ἀμφὶ, macedonice ἀμβὶ, inde lat. amb-, ob, sl. ob, obe, circum. μέλας, μέλαινα, μέλαν, smolni, á, é, boh. sl. piceus, picatus. Hinc Homero νηῦς μέλαινα, nowá smolená, navis picata. Od. 14, 12. τὸ μέλαν δρυὸς, pix quercus. 2) μέλας etiam niger seu picis colorem referens, dicitur.

104. Πίμπλημι, πίμπλαμι, πιμπλάνω, Il. 9, 675. plnim, sl. compleo, ὄκος, oko, boh. oculus. Dualis ὄσσε, oči, duo oculi. οἱ, v. Il. 1, 72. πῦρ, v. Il. 1, 52. λαμπάς, lampáš, sl. lucerna 2) lumen. Verbum λαμπετάω deficit in sl. at λαμπετάων, lampati, luminosus, reddi potest. εἴκω, εἴκω, swědč

čim, swiečim, boh. swečim, sl. convenio, quadro, aptus, idoneus sum. Dualis εἰκέτην, εἴκτην, swiečista, olim boh. de quo vide Königinhofer Handschrift. Prag 1829. Diversum est εἴκω, zweikám, zwikam adsuesco, unde εἰκὸς, zwik, consuetudo, mos, Xenoph. Cir. 2, 1, 1.

105. Πρῶτον, wpřod, pol. primum. Superlativus πρώτιστα, naiwpřod. κακὰ, kakawe, sl. turpiter. ὄσσομαι, zočim, boh. intueor. Etymon est ὄσσε, oči, oculi. προσείπω, composit. ex πρὸς, dorice. προτὶ, proti, boh. contra, et ex εἴπω, de quo vide Il. 1, 101.

106. Μάντις, mantič, mantač, mantec, sl. praestigiator. μαντεύομαι, mantáwám, composit. omantám, omancem, sl. praestigiis demulceo. κακὸς, v. Il. 1, 10. οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχί, cui posteriori formae respondet uchowei, boh. minime, nequaquam. Cum Graeci pro οὐχί adhibeant οὐ, cur non liceret Slavis u, uch, pro uchowei usurpare? πω, poň, boh. saltem, ποτὲ, potel, sl. hucusque, ad hoc tempus usque. μοι, mi, boh. mihi. τὸ, to, boh. hoc. κρηγύω, křiegym, boh. křéygm, sl. (ubi τὸ η ut i seu é longum pronuntiatum fuisse, observa) recreo, reficio, refocillo. εἴπω, v. Il. 1, 101.

107. Αἰεὶ, deficit in sl. pro quo adhibent wezdi, wždi, semper. τοι, ti, boh. tibi. τὰ, ta, boh. (articulus.) κακὸς, v. Il. 1, 10. ἐστὶ, iesti, boh. est. φίλος, α, ον, pilen, á ó, sl. diligens, solers, sedulus, accuratus. φιλέω, φίλημι, pilim, curo, accelero, maturo. Cognatum est φίλος, mili, amicus, φιλέω, miluiem, sl. amo. φρὴν, v. Il. 1, 103. μαντεύομαι, v. Il. 1, 106.

108. Ἐσθλὸς et ἐσλὸς, zlatí, carus, bonus, aureus, praeclarus. οὐδὲ. composit. ex οὐ, de quo v. Il. 1, 106. et δὲ, že. Cum οὐδὲ, decurtatum sit ex οὐχὶ δὲ, uhowei že, minime quod, Slavus more Graecorum pro uhowei že, adhibere potest uch že. Usitatius est Slavis μήδε seu νήδε, niže, neque, de quo vide Josephi Dobrowsky institutiones linguae slavicae. d. v. p. 448. τι, t, boh. ad emphasim addendam servit. πω, poň, boh. saltem. εἴπω, ἔπος, v. Il. 1, 101. τελέω, celim, boh. v. Il. 1, 5. Aorist. 1. ἐτέλεσσα, τέλεσσα, ortus ex celiosam, ill. celilsom, sl. celilsem, boh.

109. Καὶ, ai, sl. et. νῦν, nyň, mor. nunc. ἐν, we, boh. in θεοπρόπεω, composit. ex θεὸς, de quo vide Il. 1, 1. et προπέω, propěqi, boh. propieiu, antiq. boh. (v. Königinhofer Handschrift) proloquor. θεοπροπέω, arcanum proloquor, unde unâ, θεὸς, primitus, arcanum, denotasse adparet. ἀγορεύω, howoriwám, sl. goworiwám, ill. sermocinor.

110. Ὡς, což, boh. quod. δὴ, δῆτα et δῆτ' dit, boh. utique, τοῦδε, et τοῖοδε, cui posteriori respondet tohože,

boh. hujus. ἕνεκα, ienoko, serb. ienckolo, boh. duntaxat causa (cum genitivo ut ἕνεκα.) σφιν, swim, boh. nostris, suis. Ἑκηβόλος, v. Il. 1, 14. ἄλγος, v. Il. 1, 3. τεύχω, v. Il. 1, 4.

111. Οὕνεκα, composit. ex ἕο, οὗ, čeho, boh. cujus; et ἕνεκα, de quo vide Il. 1, 110. ἐγὼ, gá, boh. ego. κούρη, cura, cr. filia 2) puella. ἀγλάος, ἄποινον, v. Il. 1, 23.

112. Οὐκ, v. Il. 1, 106. ἐθέλω, θέλω, θέλημι, želiu, ill. želim, boh. cupio, opto. δέχομαι, v. Il. 1, 20. ἐπεί, kеprei, sl. siquidem. πολὺ, welo, sl. multum. βούλομαι, wolim, boh. malo. αὐτὸς, ά, ό, owté, owtá, owtó, hicce, ipse.

113. Οἴκοι, w pokoii, boh. in conclavi. οἶκος, pokoi, boh. conclave, ἔχω, v. Il. 1, 14. καί, ai, sl. et. γάρ, ar, cr. enim. ῥα, raz, sl. uno ictu, repente, illico. προβέβουλα, prewiwolim, sl. praeeligo.

114. Κουρίδιος, koridon, sl. adultus, grandis. Sic Od. 24, 196. Ulysses dicitur κουρίδιος ἀνήρ, vir adultus, grandis. Od. 19, 580. κουρίδιον δῶμα, grandis domus. ἄλοχος, sanložka, boh. concubina, conjux. Il. 21, 499. Od. 4, 628. ἄλοχος, concubina, Etymon est λέλεχα, λέχα, léhám, cubo. Inde λέχος, leh, sl. lectus: ἐπεί, keprei, sl. quandoquidem, siquidem. οὐ, v. Il. 1, 106. ἕθεν, compositum ex ἑ, iei, sl. ejus, et ex ὅθεν, θεν, ot, ote, od, ode, abs. Particula hac Graecus aeque ac Slavus in comparativis utitur; e. g. menši ote mě seu mě ote, μείων μέθεν, minor me. ἐστι, iesti, boh. est. χερείων et χέρης, Il. 1, 8. Od. 15, 323. horši, boh. horši, cr. gorri, ill. deterior, vilior. (Comparativus in graeco aeque ac sl. positivo carens.)

115. Οὐ, v. Il. 1, 106. δέμας, těma, genit. temata, et temena, sinciput, pars antica capitis, vertex. Confer Il. 24, 376. Hoc vocabulum interpretum ingenium exercuit. At in cassum. Nunc jam intelligimus Il. 11, 595. ὥς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο, absumebant se pugnando, ut vertex ignis (summus ignis) absumere solet. οὐδὲ, v. Il. 1, 108. φυή, φυὰ, waha, sl. (compositum powaha) qualitas, proprietas, natura, indoles, ingenium. Confer Od. 8, 134. Il. 3, 208. οὔτε, compos. ex οὐ, de quo v. Il. 1, 106. et τε, τ', t, boh. que. ἄρ et ἄρα, arci, boh. utique. φρήν, v. Il. 1. 103, τι, in sl. deficit, pro quo adhibent, č, co, quod, quid. ἔργον, wrh, werh, boh. wrg, ill. jactus; 2) adumbratio, elaboratio, elaboratum, opus. German. Werk sl. werh, descendit. Etymon est ἔργω, ἐρχῶ, wrhu, werhu, boh. wergaiu, ill. projicio, jacio, vibro. Hinc ἑκάεργος, wenkawerhec, foras jaciens, vibrens. Vox media ἔργομαι, ἔρχομαι, wrhuse, werhuse boh. wrhámsa, sl. me vibro, me recipio, me confero. Diversum est εἴργω, wirám. (composit. zawirám, boh.) claudo.

116. Ἀλλὰ, ale, boh. sed. καὶ, ai, sl. et. ὡς, což, boh. quod, quoad, eo non obstante. ἐθέλω, v. Il. 1, 112. δίδωμι, δῶμι, dám, do. πάλιν, spolne, sl. vicissim. εἰ, či, li, sl. si. Confer Il. 1, 39. τόγε, togen, boh. hoc saltem. ἄμεινον, cujus positivus superstes est in iemni, boh. gratiosus, acceptabilis, amoenus, suavis. Sic ἀμείνονες, optimates, iemnost pán, illustritas tua, German. Euer Gnaden.

117. βούλομαι, v. Il. 1, 67. λαὸς, v. Il. 1, 110. σόος, osohowani, sohowani, sl. lucrifactus, servatus, osožni, sožni, salubris. σοόμαι, osohuiem, σώζω, osožim, sožim sl. lucrifacio, servo. ἔμμεναι, deficit in sl. pro quo substituimus mati, sl. habere. ἤ, deficit in sl. pro quo substituimus než, boh. quam. ἀπόλλυμαι, polomimse, boh. confringor, pereo. Confer Il. 1, 2.

118. Αὐτὰρ et ἀτὰρ, a teraz, sl. et nunc. ἐμοὶ, mi, boh. mihi, γέρας, biraš, cr. possessio, unde hungar: birás. γέρων, biro, cr. judex, praetor. (γ et β et in graecis dialectis variant) Etymon est ἀγείρω, ἀγέρω, obiram, oberu, beru, sumo, decerpo, depromo. ἑτοιμάω, ἑτοιμάζω, hotowim, boh. gotowiiu, ill. paro. ὄφρα, čowrai. sl. ut. μὴ et νὴ, ne, sl. non. οἶος, deficit in sl. ast adverb. οἶον, ienom, boh. solum.

119. Ἀγέραστος, oberati, sl. degluptus, spoliatus ἐω et ἔμμι, sem, boh., sum. ἐπεὶ, keprei, sl. siquidem. ἔοικε, v. Il. 1, 108. ἔοικε, swieccie, olim, swědči, boh. sweči, sl. decet.

120. Λεύσσω, hližim, boh. video, wihližim, prospicio. γὰρ, ar, cr. enim. τόγε, togen, boh. hoc saltem. πᾶς, wes, cr. πάντες, wsi, cr. wšetek sl. ὅ, co, boh. quod. γέρας, v. Il. 1, 118. ἔρχομαι, v. Il. 1, 115. ἄλλῃ, deficit in sl. pro quo substituimus inděl, sl. aliorsum.

121. Τὸν δ', tohož, boh. huncce. ἀμοιβὴ, ἀμοιβὰ, meniba, meňba, commutatio cr. inde měnbim, ἀμείβομαι, permuto. ἔπειτα opiet, opět, boh. rursus. ποδάρκης, compos. ex πούς, de quo v. Il. 1, 84. et ἀρκέω, ἄρκημι, iarčim, sl. vallo, convallo, fossis circumdo. Locus classicus, est Il. 21, 131. ποδάρκης, spodiarčec, pedibus vallans, δῖος, diwi, ferox.

122. Κῦδος, kwět, boh. kwiet, olim. kwet, sl. flos. skwostnost, sl. splendor, magnificantia. Inde κύδιστος, kwetisti, sl. florentissimus, skwýtisti, skwostni, skwúci, sl. splendidus, magnificus, fulgens. φιλοκτεανώτατος, composit. ex φίλος, de quo vide Il. 1, 107. κτεανώτατος, těženiti, tieženiti, acquirendi, lucrandi studiosus. Etymon est κτεάω, κτεατίζω, těžim, tiežim, acquiro, lucror, foeneror. πᾶς, wes, cr. omnis.

123. Πῶς, počom, sl. quo pacto. γὰρ, ar, cr. enim. τοι, ti, boh, tibi. δίδωμι, dám, do. γέρας, v. Il. 1, 118. με-

γάθυμος, composit. ex μέγα, mnoho, ill. multum, valde, et ex θυμὸς, duma, russ. dumě, dumie, boh. animus, consilium, dumnii, russ. multo consilio praeditus.

124. Οὐδέ τί πω, v. Il. 1, 108. ἴδμεν, wime, wieme, scimus. Ξυνήϊος et ξυνὸς, Il. 15, 193. 18, 309. čien, ill. compositum občien, ill. communis, občina, cr. communitas (ξ ut č pronuntiatum quoque fuisse, hinc patet.) κέω, κείω, koiim, sl. placo, quieti trado. Vox media κέομαι, κείομαι, koiim se, sl. placor, quieti me trado, quiesco, jaceo. Participium κείμενος, α, ον, koiieni, á, é, quieti datus, in quiete jacens, πολὺς, weli, sl. multus.

125. Ἀλλὰ. ale, boh. sed. τὰ, ta, boh. articulus. μὲν, len, sl. tantum. πόλις, spol, sl. societes, contubernium, hinc Graecis civitas et urbs. Confer Il. 1, 19. ἐκπεάθω, compositum ex ἐκ, ἐξ, iz, cr. ex, et πεάθω, prázdnim, boh. vacuefacio, evacuo, exinanio. Confer. Il. 1, 19. δαίω, daiem, cr. do. Diversum est δαίω, δαίαμι, dwaiam, cr. divido, ut Od. 15, 140, κρέα δαίετο, carnes dividebat. Metaphorice divido, dilacero, ut Od. 1, 48. ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαίεται, ἦτορ, ale mi ob Odusewowi dwaiase ietro. Porro δαίομαι, dwoim, cr, in duas partes distrahor, dubito, hinc δοιὴ, Il. 9, 230. dwoiba, cr. dubium. Etymon est δύο, dwa, dwoia, duo. Diversum est δαίω, dégi, boh. dieiu, (olim) perago, exequor, ut Eurip. Iphig. Aul. 143. γάμους δαίειν, nuptias peragere, Il. 19, 299. δαίσειν δὲ γάμον.

126. Λαὸς, v. Il. 1, 10. δὲ, že, vero. οὐκ, v. Il. 1, 106. ἐπέοικε, poswědči, boh. poswiečie, olim, posweči, sl. decet. παλίλλογος, spolňeloženi, sl. vicissim depositus. Compos. ex πάλιν, spolňe, sl. vicissim, et λόγος a λέγω, λέξω, sl. lécám, sl. pono, loco. ἐπαγείρω, compos. ex ἐπί, po, et ἀγείρω, obeirám obirám boh. obéram, sl. deglubo 2) lego, colligo, aufero, demo 3) spolio. ἐπαγείρω, poobírám, omnia demo.

127. Ἀλλὰ, ale, sed. σὺ, dorice, τὺ, tý, boh. tu, μὲν, len, sl. tantum. τήν δε, tuže, sl. hancce. θεὸς, v. Il. 1, 1. προέω, fut. 1. προέσω, prowezu, boh. transveho. αὐτὰρ et ἄταρ, a teraz, sl. et tunc.

128. Τριπλῆ, triplatňe, triplo valore. τετραπλῆ, čtwerоplatňe, sl. quadruplo valore. τ' t, boh. que. ἀποτίω, ἀπότιμι, poctim, boh. remuneror. Confer Il. 1, 42. αἴκεν, v. Il. 1, 66. ποθεν, poti, boh. hinc, abhinc. ζεὺς, v. Il. 1, 5.

129. Δίδομαι, v. Il, 1, 18. πόλις, v. Il. 1, 19. 125. εὐτείχεος, utičeni, boh. palis munitus, serius, munitus generatim. τεῖχος, munimentum palis structum denotare discimus ex Il. 12, 34—37. ἐξαλαπάζω, compos. ex ἐξ, iz, cr. ex, et λαπάω, λάπημι, λαπάζω, ἀλαπάζω, laupim, laupežim, boh. lúpim, lúpežim, sl. latrocinor, praedor, diripio.

Cognatum est λέπω, λοπάω, λοπίζω, laupám, boh. decortico.

130. T. ἀπ. πρ. v. Il. 1, 84. κρείων, v. Il. 1, 102.

131. μηδὲ pro νηδὲ, nize, neze, ne. ἔτως, omaktož, cr. sic. ἀγαθὸς, bahat, cr. fastuosus, elatus. περ, priliš, boh. nimis. ἐὼν, deficit in sl. Θεοείκελος, compos. ex Θεὸς, de quo v, Il. 1, 1. et εἴκελος, owědčil, boh. owiečil, olim, conveniens, aptus, idoneus, Θεοείκελος, teinoswečil, sl. arcano accommodus, mysteriosus, qui significatus huic loco apprime convenit et denuo demonstrat, Θεὸς idem ac arcanus esse, de quo v. Il. 1, 1.

132. Κλέπτω, κέκλοπα, inde κλοπάω, κλόπημι, klopim, boh. everto, inverto, subverto, ut Hesiod. Theog. 613. ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον 2) operio. νόος, in sl. deficit, pro quo substituimus cognatum mněni, sl. opinio, mens. ἐπεί, ke prei, sl. quandoquidem. οὐ, v. Il. 1, 106. παρελεύσομαι, fut. I. thematis obsoleti παρελεύδομαι, přelaudim, boh. circumvenio, obrepo, dolo capio, german. überlisten, übervortheilen, berücken, beschleichen. Simplex ἐλεύδομαι, laudim se, boh. lente incedo, repo. οὐδὲ. v. Il. 1, 108. πείθω, pitomim, pitim, cr. cicuro.

133. Ἦ, i, boh. en. ἐθέλω, v. Il. 1, 116. ὄφρα, v. Il. 1, 118. αὐτὸς, v. Il. 1, 112. ἔχω v. Il. 1, 14. γέρας, v. Il. 1, 118. αὐτὰρ, et ἀτὰρ, a teraz, sl. et nunc. αὔτως v. οὕτως Il. I. 131.

134. Ἧμαι et εἷμαι, wězim, boh wiezim, olim, wezim, sl, haereo, sedeo, e. g. doma wezet, domi haerere, domi sedere. δεύω, dwiham, sl. levo, tollo, 2) exigo. Vox media, δεύομαι, dwiham sa, tollor, 2) exigor, 3) abeo, discedo. Participium δευόμενος, dwihani exactus, privatus aliqua re. Inde explicatur Il. 13, 785—786. οὐδέ τι φημὶ ἀλκῆς δευήσεσθαι, z walki dwihnutsá, pugnâ decessuros esse. Il. 17, 142. μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο, proelio longe decedebas. Diversum est δεύω, děštim, dštim, boh. diěštim, olim, humecto, compluo, pluo. Confer Od. 5, 52—64. Il. 2, 471. 12, 655. Od. 7, 259—260. Il. 9, 486. κέλομαι, v. Il. 1, 74. δέ, že, quod, quia. τήνδε, tuže, hanc. ἀποδίδωμι, podám, boh. al. praebeo, cedo, porrigo, suppedito.

135. Εἰ, v. Il. 1, 39. μὲν, v. Il. 1, 18. δίδωμι, v. Il. 1, 18. γέρας, v. Il. 1, 118. μεγάθυμος, v. Il. 1, 123.

136. Ἀραρίσκω, určim, boh. destino, constituo, definio. Hinc Eurip. ἄρηρε, definitum, constitutum est. κατά, ku, boh. ad. Θυμὸς, v. Il, 24. ὅπως, co poň, boh. quod saltem. ἀντάξιος, compos. ex ἀντί, nato, sl. ratione hujus, et ex ἄξιος, wážni, boh. ponderosus, suum pondus habens 2) multum valens, 3) eximius, conspicuus, 4) magni momenti. Etymon est ἄζω, wážim, boh. pondero, libro. Vox media

ἄζομαι, wážim si, aestimo. Confer Il. 1, 21. ἔμμι, sem, boh. sum. Futur. ἔσομαι, deficit in sl.

137. Εἰ, či, si. δὲ, že, vero. κε, koli, boh. utcunque. μὴ, ne, non. δίδωμι, v. Il. 1, 18. αὐτὰς, v. Il. 1, 112. ἔλω, ἔλημι, silim, sl. cohibeo, cogo, vi adigo; 2) vinco, supero, domo, occido; 3) firmo, confirmo, roboro, e. g. Il. 21, 102. πολλὰς ζωὰς ἕλον, multos vivos cohibuerunt, vicerunt. 11, 737. ἐγὼ ἕλον ἄνδρα, ego vici, occidi virum. 17, 275—276. οὐδέ τιν αὐτῶν ἕλον ἔγχεσιν, domuerunt, interfecerunt hastis. At Il. 17, 321. Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, Argivi splendorem, gloriam firmassent.

138. Ἠ, ili, il, ill. aut. τεὸς, ἁ, ὄν, twoi, á, é tuus. ἴω, εἶμι, ide m, sl. eo. γέρας, v. Il, 1, 118.

140. Ἄγω et ἀγινέω, ἀγίνημι, honim, boh. gonim, cr. pello, ago. uhonim, ugonim, pellendo assequor, consequor. ἕλω, v. Il. 1, 137. ὁ., ow, pol. cr. hic. χολόω, v. Il. 1, 78. ὅν, ho, boh. quem. κεν, v. Il. 1, 137. ἱκνέομαι, tknem, ἵκομαι, tikám, sl. tango, adtingo, contingo. Cognatum est θίγω, θιγγάνω, 140. ἦτοι, v. Il. 1, 101. ταῦτα, tato, boh. haec μεταφράζομαι, μεταφράδομαι, compos. μετὰ, með, vind. mezi, boh. meðzi, sl. inter, et φράζομαι, φράδομαι, radim se, boh. consulto, delibero. αὖτις, zuot, cr. iterum.

141. Νῦν, nyň, mor. nunc. δ', ž, vero. ἄγε, hag, sl. heus! νηῦς, v. Il. 1, 12. μέλας, v. Il. 1, 103. ἐρύσσω. hřižim, boh. hrúžim, sl. in aquam demitto. εἰς et ἐς, wez, wz, in de quo vide Königinhofer Handschrift. Prag 1829. p. 74. ἅλς, wal, boh. unda. δῖος, v. Il. 1, 7.

142. Ἐς, v. Il. 1, 141. ἐρέσσω, ἐρέττω, ἐρέττημι, wrtim, wertim, boh. sl. wertu, cr. verso, gyro, circumago, roto, moveo. Sit Eurip. Iph. A. 138. ἀλλ' ἴθι, ἐρέσσων σὸν πόδα, al' iði, wertic twoi spod, sed i versans tuum pedem, Soph. Ant. 158. μῆτιν ἐρέσσων, consilium versans. 2) ἐρέττω, remigo, inde ἐρέτης, wrtec, wertec, weretec, sl. remex. Ceterum ἐρέσσω, wertu, cr. verso, lat. ἐρέττω, wrtim, wertim, sl. verto, lat. eadem esse, quivis videt, ἐπιτηδὲς, sepidic, boh. intendendo, cum studio. Sic Od. 15, 28. σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν, tibi insidias struunt intendendo. Xenoph. Cyr. 1, 6, 2. ἐγὼ γάρ σε ταῦτα ἐπίτηδες ἐδιδαξάμην, ego enim te haec intendendo docui, Eurip. Iphig. Aul. 476. ἦ μὴν ἐρεῖν σοὶ τἀπὸ καρδίας σαφῶς, καὶ μὴ 'πίτηδες μηδὲν, ἀλλ' ὅσον φρονῶ. dicere tibi, ut ex corde proveniunt, et nihil intendendo. Etymon est pið, boh. spithama, inde piðim, spithamam intendo, vox media piðim se, vel se piðim, me intendo, conor, studeo. Cognatum est σπίζω, σπίδω, i. e. ἐκτείνω, porro σπιθάμη. ἀγείρω, obirám, boh. obérám. sl. deglubo 2) decerpo, lego, colligo 3) lego, deligo, eligo, fu-

tur. ἀγερῶ, obёru, boh. (γ et β et in graecis dialectis variant.) ἐς, v. Il. 1, 141. ἑκατόμβη, v. Il. 1, 65. 143. θείω, cujus aor. I. θῆκα, perfect. τέθεικα, θεῖκα, in sl. wtikám, pango, incutio, pono; et fut. I. θήσω in boh. tienim, wtienim; el. těenim, angusto, coarcto, vi adhibita pono, sunt conservata. Hinc θῆσις, θέσις, coarctatio. θέμα, coarctatum seu argumentum. Formae θείω, τυθέω, τίθημι deficiunt in sl. ἂν pro ἀνὰ, na, boh. super, in. αὐτὸς, v. Il. 1, 112. καλλιπάρηος, composit. ex κάλλος, pulchritudo. καλὸς, pulcher, kalabñi, apud Slavos in superiore Hungaria. παρεία, twář, boh. gena.

144. Βήσω, wýsim, boh. tollo, adtollo, erigo, in altum eveho. Diversum est βήσομαι, bězim, boh. curro, celeriter eo. εἷς τις, isti, sl. quidam, quispiam. ἀρχὸς, wrchni, boh. superior, supremus, praefectus. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. βουληφόρος, composit. ex βουλὴ, wůle, boh. voluntas, et ex φορέω, φόρημι, waruiem, sl. in manibus gesto; 2) custodio, servo, tueor, curo rem, invigilo; hinc βουλοφόρος, wuliwarowec, voluntatis custos, curator, executor. ἔστω, nech iest, sl.

145. Ἦ, ili, il., ill. aut. δῖος, v. Il. I, 7.

146. Ἠὲ, ili, ill. aut. σὺ, dorice, τὺ, tý, tu. πᾶς, wes, cr. omnis. ἔκπαγλος pro ἔκπλαγλος. Etymo est πλήττω, πέπληγα, πέπλαγα, plagám, sl. percutio, castigo, punio, animadverto in aliquem. Hinc ἔκπαγλος izplágli, castigatorius, ut Il. 21, 452. Λαομέδων ἔκπαγλος. Il. 15, 198. ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, castigatoriis verbis exprobrare. Adverbialiter, ἐκπάγλως, ἔκπαγλον, ἔκπαγλα, modo castigatorio, ut Il. 13, 413. ἔκπαγλον ἐπεύξατο. 7, 268. ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν. 2, 223. ἐκπάγλως κοτέοντο. Hinc ἐκπαγλότατος, izplaglowiti, severissimus castigator. Cognatum est ἐκπλαγέομαι, plágám, sl. nutricor, mammis (jactando) nutrio, educo. Sic Herodot, 7, 181. 8, 92. ἐκπαγλεόμενοι, nutricis instar nutrientes. Il. 3, 415. ὡς νῦν ἔκπαγλα φίλησα, ut nunc nutricis instar curam habui. Grammatici hodierni vim vocis ignorantes varia comminiscuntur ἀνὴρ, v. Il. 1, 7.

147. Ὄφρα, čowrai, sl. ut, 2) quamdiu, ἡμῖν et ἄμμι, cui posteriori formae respondet nám, nobis. ἑκάεργος, wenkawerhec, foras, procul vibrans, jaciens. De ἕκας, v. Il. 1, 14. de ἔργον, v. Il. 1, 115. ἱλάσκω, v. Il. 1, 100. ἱερὸν, wiera, ill. religio. Hinc Graecis τὰ ἱερὰ res sacrae, victimae. ῥέζω, řežu, řezam, boh. seco, scindo. Victimae enim mactabantur, secabantur. Aor. I. ῥέξας, řezaw, boh. rezawši, sl.

148. Τὸν δ', tohož, boh. hunc vero. ἄρα, v. Il. 1, 101. ὑπόδρα, podra, sl. se infigens, infixus, ergo fixis oculis,

(ὑπόδρα est participii forma antiqua in sl. conservata) Etymon est ὑποδέρω, poderu, poderem, podrem, infigor, e. g. podrel mi klinec pod nèchet, sl. clavus intra unguem meum est infixus. Grammatici alii ab ὑπὸ ὁράω, alii ab ὑπο-δρακεῖν perperam τὸ ὑπόδρα derivant. ἰδὼν, aorist. II. widèw, boh. προσέφη etc. v. Il. 1, 84.

149. Ὦ et οἴ, ioi, sl. vae, ἀναιδείη compos. ex ἀνεὺ, absque, et αἰδὼς, stid, stida, stúd, stúda, sl. stauda, boh. pudor. Hinc ἀναίδεια, nestida, nestidia, nestúd, nestauda, impudentia, propudium. v. αἰδεόμαι, Il. 1, 23. ἐπιέννυμι, compos. ex ἐπί, po, et ἕννυμι winem, volvo, involvo, obligo. Participium ἐπιειμένος, powinuti seu powinent, obvolutus, obligatus. Inde etiam ποίνα, powina, obligatio, debitum. κερδαλεόφρων, compos. ex κεδαλέος, kradliwii, ill. furtivus, occultus, subreptitius, vafer, versutus, ut Od. 13, 291. Et φρων ab obsoleto φρεω, wřu, boh. wrem, sl. ferveo, bullio, aestuo. κερδαλεόφρων, kradliwowrauci, boh. kradliwowrúci, sl. furtive fervens, versutiâ aestuans. Hanc esse primitivam τȣ φρεω, serius φρονέω, vim, discimus ex Il. 22, 69. ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον, ubi φρονέοντα explicant ζῶντα, viventem, proprie, bullientem, ferventem, nam fervente sanguine vivimus. Porro φρονέω, ad animi fervorem — aestum indicandum adhibetur, ut Od. 5, 474. ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, animo agitanti, aestuanti. Xenoph. Cyr. 3, 3, 66. ἀκοντίζειν εἰς τȣ̀ς κατακαίνοντας ὅτε ἐφρόνȣν, ὅτε ἐδύναντο, jaculari neque fervebant, neque poterant. Confer Il. 1, 103.

150. Πῶς, počom, sl. quo pretio, quo pacto, τίς et εἴς τις, v. Il. 1, 144. πρόφρων, prowrúchi, sl. perfervidus, zelosus. v. Il. 1, 149. in κερδαλεόφρων, ἔπος, v. Il. 1, 101. πειθομαι, pitomimsia, pitimsia, cr. cicuror, obsecundo.

Continuatio sequetur.

VINDOBONAE,
typis Congregationis Mechitaristicae.
MENSE JANUARIO 1830.

HOMERUS

SLAVICIS DIALECTIS COGNATA LINGUA

SCRIPSIT.

EX IPSIUS HOMERI CARMINE

OSTENDIT

Gregorius Dankovsky

litterarum graecarum in R. Academia Posoniensi Professor.

FOLIUM IV.

ILIADOS Lib. I. 151—201.

Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico.

VINDOBONAE,
typis Congregationis Mechitaristicae.
MENSE JANUARIO 1830.

Memoria.

Dum ego lacte slavo lactatus, graecis Musis altus Homerum slavicis dialectis cognata lingua cecinisse ostendere adnitor, eodem tempore A. R. Pater Constantinus, (alter alterius conaminum ad eundem scopum tendentium ignari) natione graecus, slaviceque doctus, antea patriarchae Constantinopolitani oeconomus, opus: „De affinitate slavorussicae linguae cum graeco sermone" inscriptum vulgat, et insigni ordinis S. Annae secundae classis a Nicolao I. Russorum imperatore ob id meriti condecoratur *). Et Germani, graecarum litterarum cultores eruditi, subsidium hoc linguae graecae novum grato animo agnoscunt, quod ex recensione folii I. Homericae Iliados meae manifestatur, ad cujus calcem haec leguntur: „Man sieht, wie viel Neues man hier lernen kann, und wird daher am Schlusse gern lesen: Continuatio sequetur" **).

*) Siehe den österreichischen Beobachter Nr. 285, pag. 1261. Montag den 12. October 1829. Unter dem Artikel: Russland.

**) Siehe Allgemeines Repertorium der neuesten in- und ausländischen Litteratur für 1829. Nr. 9. Zweiter Band. Drittes Stück, pag. 201—203.

Iliados liber I. 151—201.

Nota. Linea prima slavum, secunda graecum latinis, tertia graecum graecis characteribus exscriptum textum exhibet.

Il hodóm letiet, il pannári bjwne máchatsja?
I hodón eltemenai, i pandrásin bjwi máchestai?
ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
uch ar gá Troów jenok' wjletel auchmatácow
u gar egó Troón jenek' wjlyton aichmjtáon
οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
zhúru máchatsemajic; abie niti mi otiazni sú.
deûro machjsomenos; epei uti mi aítii eisin.
δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
uch ar poté mé býcata lowilisú, ni'' len hipow,
u gar popot emás boys jlasan, ude men hippows,
οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
155. uchze pot' we Wtié jarobálkowei bátriwei
ude pot' wen Wtié jeribólaki botianeirei
οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
krúpu zedélilisit'; abie welma wellé medzisú
karpon edéljsant'; epeié mala polla metaxu
καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
húri teë cienisté, zaláka teë jekajicë;
hurea te skioenta, thalassa te jechjessa;
οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·

Versio latina.

Aut gressu volare, aut cum viris large confligere?
Minime enim ego Troûm saltem causa volavi raptorum
Sursum conflicturus; quamprimum minime mihi onerosi sunt,
Nequaquam enim adhuc meos boves venando abegerunt, nec saltem equos,
155. Neque adhuc in Phthia vegeto involucro praedita animosa
Granum inter se diviserunt; quamprimum admodum multi inter sunt
Montesque umbrosi, mareque fremens;

ale stobom, ó mnog' nestaubec, spělisme, čowrai tý heiřjš,
alla soi, ó meg' anaides, jespomet' owra sy chairis,
ἀλλά σοι, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
wšjmu braňice Menelaowi, ti teš, hynupe,
tjmen arnymeni Menelaoi, si te, kynopa,
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
160. Kroz Troów, tim niti mezitrepeš, uchz ulezjšse;
pros Troon, tón uti metatrepj, ud alegizeis;
πρὸς Τρώων, τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις·
ai bjt mi biraš owtez obauratsit obsjláš,
kai dj mi geras, awtos awairjsestai apjljs,
καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
čom po wella mučilsa, daše ze mi uici Achajow.
có epi polla mogjsa, dosan de mi uieis Achajón.
ᾧ ἐπὶ πολλὰ μόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
uch len ti poté jisti chowám biraš, copot' Achaji
u men si pote jison echo geras, coppot' Achaji
οὐ μέν σοίποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Troow izpertási weynájemnu poliárnu;
Troon ekpersos weynaíomenon ptolietron;
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον·
165. ale to len plno welezajikaicé polemoci
alla to men pleion polyaïkos polemoio
ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πελέμοιο
hrsti mé dospějús'; ter, či poté dezm' šikujetsja,
cheires emae diepus'; atar, in pote dasmos ikjtai,
χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ, ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
ti te biraš welo mocneiši, gá z lichi t pilni t
si to geras poly meizon, ego d oligon te wilon te
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
werchems' uchowajič po náwi, poňem kameňjm polem mocujicsa.
werchom' echon epi néwas, epén kekamo polemizon.
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.

Sed tecum, o multum impudens, festinavimus, ut tu laeteris,
Dignitatem tuentes Menelao, tibique, stolide,
160. Ob Troas, his neque sollicitaris, neque mitescis.
Ac imo mihi possessionem amoliturum evocas,
Qua multum cruciavi me, dederunt autem mihi filii Achivorum.
Minime saltem tibi adhuc definitam teneo possessionem, quoties adhuc Achivi
Troûm evacuaverint inquilinis repletam generis sedem;
165. Sed plenitudinem saltem admodum praecludentis vocem bellicosi impetus
Pugni mei juvant; et, dum forte adhuc decima evenerit,
Tibi possessio multo validior, ego vero imparemque industriamque
Pervenio tenens ad naves, post quam lapidesco proelio luctans.

nyń ʒ jhem Wtjedo, abie welo fedrowné jesti,
nyn d eimi Wtjend, epeie poly ferteron jestin,
νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
uǩolaď it so náwmi ǩarnisnimi, uchʒe ti howjm,
oikad' imen sun néwsi koronisin, ude s' howijo,
οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' ὀΐω,
henťaď awöjmni, euc, oweno ai plati. uwáʒit.
henlad' atjmos eon, awenos kai pluton awuxein.
ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ. πλοῦτον ἀφύξειν.
Toho ʒ wiménbilt opét panáčk pannárow Agamemnon:
Ton d wjmeibet' epeita panax pandron Agamemnon:
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
fuʒuj welma, či ti dumé poöwihaťsja; uchʒe ťi gágen
feuge mal' ei ti thumos epesswitai; ude s' egoge
φεῦγε μάλ' εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
ljsamsja jenoko mé meškat, pri mnégen ai ostali,
ljssomai jeinek emeio menein, par emoige kai alli,
λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν, παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
co ǩoli mé wöjmnúsi, ʒwlaštė ʒe mjtota ʒiwec.
coi ke me tjmjsusi, malista de mjtieta Zews.
οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητιέτα Ζεύς.
ʒáwistni ʒe mi jessi Dniatrawecow wladielcow;
echthistos de mi jessi Diotreweon wasiljon;
ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ Διοτρεφέων βασιλήων·
wawieǩ ar ti hris ť pilni, polemoci ť, máchi teš.
wawiei gar ti heris te wilj, polemi te, máchai te.
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
či welma ǩrutý jessi, teini púho ti toʒ dal.
ei mala karteros jessi, teos pu si tog edoken.
εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοί τόγ' ἔδωκεν.
úǩolado iduc so náwmi ť swimi ai swimi hotárnimi
oikad ión sun newsi te sjs kai sois hetaroisi
οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισι

Nunc eo in Phthiam, quamprimum multum utile est,
In receptaculum ire cum navibus projectura insignibus neque tibi indulgeo,
Cum heic honoris expers sim, dotem et tributum ponderare.
Huncce permutabat rursus dominus virorum Agamemnon:
Fugam accelera omnino, si tibi animus torquetur; minime tibi equidem
Adulor tantum propter me manere, apud me quidem et reliqui,
Qui utcumque me aestimabunt, imprimis certe jaculans vitae dator.
Lividissimus mihi es nunc viventium dominatorum;
Semper enim tibi rixaque curae, bellique impetus, conflictusque.
Si valde pertinax es, arcanus puta tibi hoc dedit.
In receptaculum iens cum navibusque tuis et tuis collimitaneis,

Myrmidonom pannjsi, teot ȥ gá uch nieȥjmse,
Myrmidonessin panasse, seten d ego uk alegizo,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
uchȥ sotjmsja kotjcjm, obsjlám ȥe ti coȥe:
ud otomai koteontos, apeiljso de ti códe:
οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος, ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
coȥ mi otbaurá Chryseidu Wábec Poludni,
cos em awaireitai Chryseida Woibos Apollon,
ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
tu len gá so nawu t mu ai mjmi hotárnjmi
tjn men ego sun newi t' emj kai emjs hetarjsi
τὴν μὲν ἐγώ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
kompjm; gá ȥe uhnu Briseidu Kaliwotwárnu:
pempso; ego de k ago Briseida Kalliparjon
πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα Καλλιπάρῃον
owte iduc klecalado, te twoj biraš; cowrai uwidjš,
awtos ion klisiende, to son geras; cowr euweidjs,
αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας; ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
woco fedrowni esmi teot, stuhuje ȥe ai ostali
wosson ferteros eimi seten, slugej de kai allos
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
isto mi ȥwati, ai ȝomoctisja nato.
ison emi wastai, kai omoioljmenai antjn.
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Coȥ ȥwal; Peleioni ȥ och ġenulse, we ȥe mu jétra
Cos wato; Peleioni d achos genet, wen de ji jétor
Ὣς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
štjtech wlasatjch nadwoiako mermometila,
stjtessi lasiijsi diandicha mermjrixen,
στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν.
li won bozġań ostrý ȝeruwawši pri mrti
i woge fasganon oxy erussamenos para mjru
ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ

Myrmidonibus impera, a te enim ego minime fracesco,
Neque labefactor irruente. Citabo vero tibi sic:
Quod a me amolitur Chryseidem Allector Meridianus,
Hanc quidem ego cum navi et meis collimitaneis
Transveham; ego vero loco movebo Briseidem fucatis genis insignem
Ipse iens in subsellium, hanc tuam possessionem, ut experiaris,
Quantum auxiliaris sim, rigescat vero et reliquus
Decretorie mihi loqui, et invalescere postmodum,
Sic dicebat; Pelioni vero indignatio mota est, in vero ei jecur
Anteriore parte hirsuta in geminam partem collineabat,
An ille clavam acutam devellens juxta latus carnosum

té lem anastawjsi, won z Atreida nařjzne,
tows men anastjseien, wo de Atreidjn enarjzoi,
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι.
ili zolč bawjsi, zeretčzjsi tés dumé,
ie cholon pawseien, eretyseie te thumon.
ἠὲ χόλον παύσειε, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
Az won tať hř̂malje kod wreňi ai kode dumé
Eos wo tauť hormaine kata wrena kai kata thumon,
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
wlekel z iz klocu mogušč ščipec; sljtla z Otjna
welketo d ek koleoio mega xifos; jlte d Atjnj
ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος· ἦλθε δ' Ἀθήνη
ránaote; pro ar hekla teiná ljsřkolená Záke,
uranoten; pro gar heke teá leykolenos Zére,
οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
obba chomáč dumi piljca te, kljdkeca tes.
amfo homos tumoi fileusa te, kjdomene te.
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
stá z opatkem, šniadu ze kosmu silila Pjleiona,
sti d opiten, xantis de komis sele Pjleiona,
στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
jemu winutá, z tech z ostaljch nikto pozorowal.
oio wainomenj, ton d' allon utis orato.
οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.
zhambilse z Achiléw, med ze se trepal, hnedka ze zeznál
tambjse d Achitéws, meta de trapet, autika d egno
θάμβησε δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δὲ τράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
Pallaš Otjnawi; diesné ze mu oči wiwinuté;
Pallad Atjnaijn; deino de ji osse waanten;
Παλλάδ' Ἀθηναίην· δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν·
ai ňei zwoniwši péwi pernaté protisaudil:
kai min wonjsas epea pteroenta proseuda:
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Hos quidem adjungeret sibi, ipse Atridem incideret,
An bilem moraretur, catenaretque animum.
Dum is haec tonabat apud aestuosum cor et animum,
Trahebat ex involucro potentem ensem, devolavit vero Circumfectrix
De plaga coeli orientali; propulit enim Arcana nitidis flexibus rutilans Lux,
Ambos junctim animo assidue curansque, leniensque.
Stetit a tergo, nigrâ comâ firmiter tenuit Pelionem,
Soli aperta, reliquorum nemo advertebat.
Rubore suffusus est Achilles, in medium se agitavit, statim agnovit
Romphaeam circumsecandi studiosam; terrifici vero ei oculi evoluti;
Et eam sonans voces pennigeras contra sententiam ferebat:

COMMENTARIUS

graeco-slavus in Iliados lib. I. 151—201.

151. Ἠ, Jl, cr. aut. ὁδὸς, hod, cr. chod, boh. incessus, ingressus, itineratio, ut Od. 2, 243, 2) expeditio. ἔλθω, ἐλύθω, dorice, ἔλθημι, letjm, boh. voló, celeri, rapido cursu feror. ἀνὴρ, v. Il. 1, 4. ἶφι, bjwše, sl. ample, large. Confer Il. 1, 7. μάχομαι, v. Il. 1, 8.

152. Οὐ, v. Il. 1, 106. γὰρ, ar, cr. jer, serb. enim. ἐγὼ, gá, ja, ego. ἕνεκα, v. Il. 1, 110. ἐλύθω, v. Il. 1, 151. αἰχμητὴς, dorice, αἰχματὰς, αἰχματὰ, auchmatec, auchmatač, auchmata, boh. captor, adprehensor, arreptor, interceptor. Etymon est αἰχμάζω, chmacem, uchmacem, sl. chmátám, auchmatám, boh. capto, apprehendo, rapio, intercipio.

153. Δεῦρω, zhůru, wzhouru, boh. sursum. Aristophan. in pace: δεῦρο σὺ, wzhůru tý, sursum tu, german. auf, auf! μάχομαι, v. Il. 1, 8. Participium fut. I. μαχησόμενος ortum est ex máchatsemajic, conflicturus. ἐπεὶ et ἐπείη, Il. 1, 169, abie, russ. quamprimum. οὔτι pro οὐχίτι, uchoweit, boh. minime. αἴτιος. autiżni, boh. otažni, otiažni, sl. onerosus, molestus, incommodus. Etymon est. τίω, τίζω, tjžjm, boh. tažjm, tiažjm, sl. onero, degravo, deprimo, molesto, ut Od. 12, 378. τῖσαι δὴ ἑτάρους, tjži bjt hotarnich, deprime utique collimitaneos. Inde τετιηκὼς, těšti, tiešti, boh. tašti, tiašti, sl. gravis, ut Il. 24, 283. τετιηότι θυμῷ, gravato animo. Ex τίω igitur sunt composita αἰτία, αἰτίασις, otaž, otiaž, sl. gravamen, querela. εἰσὶ, jesu, serb. sunt.

154. Οὐ, v. Il. 1, 106. γὰρ, v. Il. 1, 152. πωποτὲ, poté, (časi) potel, sl. ad hoc tempus usque, adhuc. ἐμὸς, moi, meus. βοῦς, býče, boh. juvencus, juvenca. Etymon est, byčjm, bučjm. βοάω, boo. ἐλαύνω, ἐλάω, dorice ἔλαμι, lowjm, sl. pello, agito, 2) venor, agito feras, venatu capio, ut Xenoph. Cyr. 8, 1, 44. ὁπόταν ἐλαύνοιεν τὰ θηρία. Aorist. I.

ἔλασα, ἤλασα ortus ex lowiosam, ill. lowilsom, sl. οὐδὲ, v. Il. 1, 108. μὲν, len, sl. solummodo. ἵππος, cujus compositum παρίππιος, (Cedrenus p. 363.) in paripa, sl. sonipes equus, est conservatum. Hinc et hipec, hipa, olim in usu fuit, cujus etymon hip, sl. de equo currente in usu est.

155. Οὐδὲ, v. Il. 1, 108. ποτὲ, poté, potel, sl. adhuc, ad hoc tempus usque. ἐν, we, boh. in. ἐριβώλαξ, compos. ex ἐρι idem ac ἄρι, jari, vernus, 2) vegetus, firmus, validus, et ex βωλάκιον, obalka, sl. involucrum, 2) gleba, grumus, 3) ambitus. ἐριβώλαξ, jarobalki, jarobálkowi, vegetum involucrum, ambitum, vegetam glebam habens. βωτιάνειρος, bátriwi, cr. animosus, fortis.

156. Καρπὸς, krúpa, sl. kraupa, boh. granum deglupitum, e. g. hordei. δηλέω, dorice, δήλημι, dělim, dielim, boh. sl. partior, dispertior, 2) separo, sejungo, dirimo, ut Od. 22, 368. μή με δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ, ne me partiatur, bifariam secet acri aere. Od. 14, 37. ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο, parum abfuit, quin canes te divisissent, dilacerassent. Il. 3. 107. μήτις ὑπερβασίη Διὸς ὅρκια δηλήσηται, foedera dirimat, irrita reddat. Il. 4, 66. ὡς κε Τρῶες Ἀχαιοὺς ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι, ut Troes foedere spreto incipiant Achivos dirimere eos adgrediendo. Media vox, dělimse, sejungor, separor, dirimor, 2) discedo, in diversum abeo, 3) dissideo, discrepo, ut Il. 14, 102. ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, hent koli twá wůle dělise, sl. tunc utcunque tua voluntas in diversum abibit. Grammatici hodierni vim vocis ignorantes significatum varie torquent. ἐπεὴ, abie, russ. quamprimum. μάλα, welma, cr. admodum, πολὺς, welý, sl. welli, cr. multus. μεταξὺ, medzi, sl. inter.

157. Οὖρος et ὄρος, hůra, boh. hora, sl. mons. τε, teě, sl. et σκιοείς, cienisti, pol. umbrosus. θάλασσα et θάλαττα, zaláti et zaláta, plaga inundata, aquis mersa, i. e. mare. ἠχηείς, jekajic, boh. fremens. ἠχὴ, ἠχὼ, jek, jekót, boh. echo.

158. Σοι, dorice, τοι, ti, sl. tibi. μέγα, mnogo, ill. admodum, multum. ἀναιδής, nestaudec, boh. propudium, impudens. Confer Il. 1, 149. ἅμα, spectat ad σοι; ergo σοι ἅμα, τοι ἅμα, tobum, cr. tobom, serb. Slavus enim τὸ ἅμα cum dativo connectit. ἕπω, ἕσπω, spieiu, boh. olim (de quo vide Königinhofer Handschrift. p. 118. 120. 130.) festino, propero, ut Il. 15. 555. περὶ τεύχε' ἕπουσι, circa arma festinant. ὄφρα, kowrai, sl. ut nempe. σὺ, dorice, τὺ, tý, tu. χαίρω, heiřim, hiřim, boh. hirim, sl. epulor, convivor, convivia celebro, laetor.

159. Τιμὴ, dorice, τιμὰ, wěima, boh. aestimatio, dignitas. ἄρνυμαι, braňim, sl. defendo tueor. κυνώπης, hinup,

hynup, stolidus. Quo vacabo Bohemi ad cavillandum saepe utuntur.

160. Πρὸς, proz, serb. per 2) propter (π et κ et in graecis dialectis variat.). οὔτι pro οὐχί τι, uchoweit, boh. minime μετατρέπομαι, comp. ex μετά, med vind. mezi, boh. inter, et ex τρέπω, trepem, sl. ferio, frango, e. g. cannabes. linum. 2) ico, percutio, verbero, vasto, quasso, pulso. Sic Il. 8, 451. οὐκ ἄν με τρέψειαν, non me frangerent, vastarent. Thuc. lib. 3. κατὰ μέσον τὸ στράτευμα τρέπει. 3) verso, moveo, e. g. alas versare, movere. Sic Il. 13, 7. ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν τρέπε ὄσσε. Vox media τρέπομαι, trepemsa, me agito, verso, vibro in omnes partes, palpito, Il. 3, 422. ἐπὶ ἔργα τράποντο, ad opera se vibrabant. μετατρέπομαι, inter aliquid me agito seu agitor, inter aliquid quassor, cura alicujus rei frangor. Ut slavae linguae ignari vim vocis adsequantur, exemplo illustrabo. Avicula recenter capta et in cavea conclusa dum anxia alas quassando latera caveae ferit, trepatsja, τρέπεσθαι, dicitur. οὐδὲ, v. Il. 1, 108. ἀλεγίζω, ulezim, ulezimse, boh. sl. cubando mollesco, e. g. de pomis acerbis recentibus, quae jacendo mitescunt et mollescunt, dicitur. Etymon est λέγομαι, λέξομαι, lezim, cubo, ut Od. 4, 305. πὰρ δ' Ἑλένη ἐλέξατο.

161. Δὴ, δῆτα, δῆτ', dit, boh. imo. γέρας, v. Il. 1, 118. αὐτὸς, v. Il. 1, 112. ἀφαιρέω, ἀποαιρέω, Il. 1, 230. 275. ἀπαυράω, Il. 1, 430. ἀπουράω, Il. 1, 356. Quas formas hodierni grammatici non sciunt explicare, nos e slavis dialectis illustrare adnitemur. Spiritum asperum in simplici αἱρέω vices alicujus consonae agere, testimonio nobis est compositum ἀποαιρέω, istam vero consonam non aliam quam β esse, evincit bourám, boh. τῷ αἱρέω, respondens. Porro αι, sonuisse quoque ut αυ, non tantum ἀπαιρέω collatum cum ἀπαυράω, testimonio est, sed et baurám, boh. hanc quaestionem decidit. Denique Slavi Hungariae incolae pro boh. au passim adhibent ú; quod idem in ἀπαυράω et ἀπουράω est observare. Ergo ἀφαιρέω, ἀποαιρέω, ἀπαυράω, ἀπουράω, otbaurám, obaurám, obúrám, loco dimoveo, vi deturbo. Confer Il. 1, 230. 275. 430. 9, 173. 1, 356. 21, 296. 22, 489. 2, 154. 21, 327. 4, 23. 16, 353. 17, 463. Pind. P. 4, 265. ἀπειλέω, dorice, ἀπείλημι, obsilám, sl. evoco, cito.

162. Ὅς, coz, sl. qui. ἐπὶ, po, post πολλὰ, wella, cr. multum. μογέω, dorice μόγημι et μόσσω, mučimsa, sl. crucior, torqueor, affligor. δόσαν, dase et dalisú, serb. dederunt. υἷς, uiec, avunculus; Graecis υἷς, filius.

163. Οὐ, v. Il. 1, 84. 106. μὲν, len, sl. saltem. ποτὲ, poté, ad hoc tempus usque. ἴσος, izti, cr. idem, aequalis. isti, sl. jisti, boh. certus definitus. ἔχω, v. Il. 1, 14. γέρας, v. Il. 1, 118. ὅπποτε, copotě, quoties adhuc.

164. Ἐκπέρθω, compos. ex ἐκ, ἐξ, iʒ, cr. ex, et πέρθω, dorice, πέρθημι, pertjm, cr. onero, occupo, ut Il. 2, 374. πόλις χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε. urbs capta et onerata seu occupata. Il. 12. 15. πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ, onerabatur, occupabatur Priami urbs decimo anno. Confer Il. 16, 708, 18, 342. 20, 192. 20, 92. 21, 517. ἐκπέρθω, izpertjm, exonero, evacuo. Confer Il. 18, 283. 21, 310. 17, 407. Vulgo πέρθω, diruo, everto, vasto, depopulor, explicant. Cognatum est πράθω, pratám, praʒem, sl. amoveo, de medio tollo, semoveo, german. raeumen, 2) purgo. εὖ, wey, wý, boh. particula consummationi indicandae inserviens, e. g. εὔπλειος, Od. 17, 407. ex toto plenus. Sic weyplnjm, wýplnjm, boh. expleo, ex toto, penitus repleo. ναίω, najimám, sl. conduco mercede, pretio suscipio, 2) redimo, german, miethen, pachten, 3) loco, eloco, german. vermiethen, verpachten, 4) habito in conducto, sum inquilinus, 5) habito, generatim. Sic. Od. 24, 304. ὅθι δώματα ναίω, ubi domos inhabito. εὐναιόμενος, wey-najimani, weynájemni, ex toto conductus, elocatus, inquilinis, habitatoribus expletus. πόλις et πτόλις, pol, poli, et spol, ill. genus, sexus, unio sexuum; hinc Graecis civitas, urbs, et spolek, sl. societas, consortium, contubernium; ut πτολίεθρον sit poliarna, generis, sexuum unitorum sedes, urbs.

165. Τὸ πλεῖον, to plno, sl. plenitudo. πολυάϊξ, Il. 5, 811. welezajikaic, boh. admodum vocem occludens, quod proelii voce occumbentes privantis est. Etymon est zajikám, boh. vocem occludo, praecludo. Vox media zajikám se, vox mihi occluditur, lingua haesito, titubo. Germanice: ich stocke. Vulgo ab ἀΐσσω, házym, jacio, vibro, perperam derivant. πόλεμος, polemoc, boh. bellicae vires, bellica potentia, copiae, bellum, proelium.

166. Διέπω, dospěju, mor. dospejem, sl. succurrendo, suppetias ferendo juvo. De simplici ἕπω v. Il. 1, 158. ἀτάρ, ter, cr. et. ἦν et εἰ, či, sl. si. ποτὲ, poté, ad hoc tempus usque, adhuc δασμός, dežma, sl. cr. decima. ἵκομαι, sikujemsa, sl. evenio, contingo, 2) se parare, accingere.

167. Σοι, dorice, τοι, ti, sl. tibi. τὸ, to, sl. (articulus generis neutrius). γέρας, v. Il. 1, 118. πολὺ, welo, sl. multum. μείζων, μέζων et μέσσων, mocneiši, sl. potentior, validior, major. ὀλίγος, lichi, boh. sl. impar, dispar, inaequalis, 2) vilis, exiguus. φίλος, pilni, boh. sl. diligens, industrius. sedulus.

168. Ἔρχομαι, v. Il. 1, 120. ἔχω, v. Il. 1, 14. ἐπὶ νῆας, v. Il. 1, 12. ἐπὴν, poněm, postquam. κάμνω, kameňjm, sl. lapidesco, i. e. labore lapidis instar rigesco. πολεμίζω, po-

lem mocujemsa, sl. in loco pugnae luctor, proelior. Confer Il. 1, 165.

169. Νῦν, nyň, mor. nunc. εἶμι, idem, sl. eo. δὲ, do, in. (Slavi do praeponere solent.) ἐπεὶ, abie, russ. quamprimum. πολὺ, welo, sl. multum. φέρτερος, fedromni, sl. utilis. ἐστὶ, jesti, boh. est.

170. Οἶκος, pokoj, boh. sl. conclave, cubile, 2) pax, quies, ukol, sl. receptaculum. δὲ, do, in ἰμεν, it, sl. ire. σύν, so, ill. cum. νηῦς, v. Il. 1. 12, κορωνίς, karnis, ill. projectura, coronis, germanice, Gesims, Karniss, quod posterius a sl. karnis descendit. οὐδὲ, v. Il. 1, 128. σοι, dorice, τοι, ti, boh. tibi. οἴω, οἴομαι, howim, boh. sl. indulgeo, concedo, conniveo.

171. Ἐνθάδε, hentade, sl. heic. ἄτιμος compositum ex α privativo, decurtato ex ἄνευ, boeotice, ἄνις, aniž, sl. nec; et ex τιμάω, dorice τίμαμι, wšjmám, boh. adtendo ad aliquem, attentione, cultu aliquem prosequor. Cum igitur ἄτιμος pro ἀνίστιμος dicatur, awšjmni pro aniwšjmni more graeco dici poterit. ἐὼν, deficit in sl. ἄφενος, weno, obweno, oweno, dos german. Mitgabe. πλοῦτος, plat, sl. stipendium, solutio, pensio 1) tributum. ἀφύσσω, wážim, boh. haurio, ut Il. 16, 230. ἀφύσσατο οἶνον, hausit vinum. 2) wážim, libró, pendo, pondero; ita ut ἀφύσσω compositum sit ex ἀπὸ et ἄζω, ἄζομαι, de quo vide Il. 1, 21. Qui locus intricatus ex sl. illustratur.

172. Ἀμείβομαι, omienbjm, oměnbjm, cr. permuto. Etymon est omienba, oměnba, cr. permutatio. ἔπειτα, opět, opiet, boh. rursus. ἄναξ ἀνδρῶν, v. Il. 1, 7.

173. Φεύγω et φύζημι, fuzujem, sl. fugam accelero, velociter curro. μάλα, welma, cr. admodum. εἰ, či, sl. θυμὸς, v. Il. 1, 24. ἐπισεύω, ἐπισείω, compos. ex ἐπὶ, po, et σεύω, σείω, šwiham, sl. vibro, circumago, agito, torqueo, roto, 1) propero, maturo, 2) percutio, flagello; οὐδὲ, v. Il. 1, 108. ἔγωγε, gágen, ego saltem equidem.

174. Λίσσομαι, lisámse, boh. adulor, adsentor. εἵνεκα, jenoko, serb. jenokolo, boh. tantum causa, tantum propter. ἐμεῖο, mě, mie, boh. mei. μένω, μίμνω, μιμνάζω, Il. 2, 392. meškám, moror aliquem, 1) moram traho, cunctor, moror, manco, παρὰ et παραὶ, pri, sl. apud. ἔμοιγε, mnégen, mniegen, boh. me saltem. ἄλλος, ostali, cr. reliquus.

175. Ὅς, což, boh. qui. κε, koli, boh. cunque. τιμάω, v. Il. 1, 11. μάλιστα, zwlaště, sl. imprimis, praesertim, maxime, praecipue. δὲ, že, certe, μητίετα, cujus etymon μητιάω, dorice, μητίαμι, mitam, boh. jacio, jacto, jaculor 1) versó, agito, volvo animo. Sic. Od. 18, 27. ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην, κόπτων ἀμφοτέρησι, quem turpiter jacerem, ultra-

que manu percutiens. Il. 15, 27. τὸν πέμψας ἐπὶ πόντον κακὰ μητιόωσα, turpiter eum jactans. Il. 20, 153. μητιόωντες βουλὰς, jactantes consilia, μητιέτα reddi potest mjtota, jaculator, quod Jovi τερπικεραύνῳ, apprime convenit. Ζεὺς, quod nomen derivat Plato (Cratyl. p. 254.) a ζῆμι, žim, boh. vivo, quod Ζεὺς, omnium supremus dominus, causa vitae omnium sit. Itaque juxta mentem Platonis Ζεὺς est idem ac sl. žiwec, vitae dator, altor, nutritor, conservator. Confer Il. 1, 5.

176. ἔχθιστος, záwistni, sl. invidus, invidiosus, lividus, malignus. ἐσσὶ, jessi, cr. es. Διοτρεφὴς, compos. ex Διὸς, de quo v. Il. 1, 5. et ex τρέφω, τράφω, τράφημι, trawjm, boh. vivo, victito 1) consumo 2) transigo, e. g. tempus, diem. Διοτρεφὴς, Dniatrawec, diei transactor, his diebus, nunc vivens, hodiernus. βασιλεὺς, v. Il. 1, 9.

177. Αἰεὶ, wawiek, serb. semper. ἔρις, griz, cr. hriz, boh. morsio, 1) rixa. Confer Il. 1, 6, 8. φίλος, v. Il. 1, 107. 167. πόλεμος, v. Il. 1, 165. μάχη, dorice, μάχα, máčha, ill. vibratio, pugna. Sic mečema máčhasta, ensibus pugnabant. vide Königinhofer Handschrift. p. 114.

178. Εἰ, či, sl. si. μάλα, welma, cr, valde. καρτερὸς et κρατερὸς, et κρατὺς, kruty, sl. pertinax, 2) pro suo volupe agens, 3) acerbus. θεὸς, v. Il. 1, 1. που, púho, sl. pure pute, 4) prorsus, 5) tantummodo. δίδωμι, dajem, cr. do.

179. Οἴκαδε, v. Il. 1, 170. εἶμι, idem, sl. eo. σὺν νηυσὶ, v. Il. 170. σὸς, dorice τεὸς, twoi, sl. tuus. ἕταρος et ἑταῖρος, chotárni, hotárni, sl. confinis, conterritorialis, collimitaneus. Haec est permitiva τοῦ ἕταρος vis.

180. Ἀνάσσω, v. Il. 1, 38. σέθεν, compos. ex σε, dorice, τε, te, cr. et ex θεν, ὄθεν, ote, cr. ab. οὐκ, v. Il. 1, 106. ἀλεγίζω, v. Il. 1, 160.

181. Οὐδὲ, v. Il. 1, 108. ὄθω, ὀθέω, ὄθημι, sotjm, sl. trudo, labefacto. κοτέω, κότημι, kotjm, boh. aliquid erectum huc illuc moveo et cadere facio, e. g. columnas, arbores, homines, etc. hinc ruo, transitive et intransitive. Sic Il. 3, 345. σείοντ' ἐγχείας ἀλλήλοισι κοτέοντε, vibrabant hastas, in se invicem ruentes. Il. 5, 747. τοῖσίτε κοτέσσεται, in hos irruit. Confer Il. 23, 5. 177. Inde κότος, kot, kotec, boh. ruina. Sic in Königinhofer Handschrift p. 142. iak kot wetchých dřew, ut ruina putridarum arborum. Sic corrige κότος, Il, 1, 82. Vulgo κοτέω, irascor, ira aestuo, perperam interpretantur.

182. Ὡς, což, boh. quod. ἀφαιρέω, v. Il. 1, 161. Φοῖβ. Ἀ. v. Il. 1, 43.

283. Τὴν, tu, boh. hanc. μὲν, len, saltem, quidem. σὺν, so, ill. cum. νηῦς, ναῦς, nawa, pol. navis. ἐμὸς, moj. sl. meus. ἕταρος, v. Il. 1, 179.

184. Πέμπω, cujus derivatum πομπή, dorice, κομπά, kompá, sl. ponto, navis vel ratis transitoria, qua flumen trajicitur, trajectio, transmissio. Inde kompujem, sl. transmitto, transveho, trajicio. κε, koli, boh. utcunque. ἄγω, ἄγνυμι, uhnu, boh. uhnem, sl. flecto, verto, 1) deflecto, declino, averto, 2) incurvo, inflecto, 3) cedo loco, abeo. καλλιπάρῃος, compos. ex κάλλος, kal, sl. pigmentum, fucus, color, ut Od. 18, 192. cujus derivatum kaljm, sl. illino, fuco, orno, e. g. stenu kalit, parietem illinere, inalbare, infucare. Serius κάλλος, pulchritudo; et ex παρεια, twár, sl. gena. Confer Il. 1, 143.

185. Αὐτὸς, v. Il. 1, 133. ἰών, v. Il. 1, 179. κλισίη, kle-calo, cr. subsellium, ut od. 19, 55. δὲ, do, sl. in. τός, τά, τὸ, te, ta, to, cr. hic. σὸς, dorice, τεὸς, twoj, sl. tuus. γέρας, v. Il. 1, 166. ὄφρα, cowrai, sl. ut nempe. εὐειδῶ, uwidjm, sl. video, experior.

186. Ὅσσον, oeo, boh. woco, mor. quantum. φέρτερος, v. Il. 1, 169. εἰμί et ἐμμί, esmi, russ. sum. σέθεν, v. Il. 1, 180. στυγέω, dorice στύγημι, stuhujem, sl. obrigesco, torpeo. ἄλλος, ostali, cr. reliquus.

187. Ἶσον, v. Il. 1, 163. φάμαι et φημί, zwem, boh. loquor, garrio. ὁμόω, ὁμοίω, zmohu, zomohu, boh. sl. paribus viribus valeo ad aliquid superandum. Vox media et passiva ὁμοῦμαι, ὁμοιοῦμαι, zomohu se, invalesco. ἄντην, nato, sl. ideo, ut Od. 6, 221. 2) tum, deinde, postmodum.

188. Ὡς, coz, boh. quod, sic. φάμαι, v. Il. 1, 187. ἄχος, och, sl. interjectio indignantis vel mirantis. Confer ἄχνυμαι, ochetnemsa, Il. 1, 103. γένομαι, genemse, vind. hnemsa, sl. moveor. ἐν, we, in. οἱ, v. Il. 1, 72. ἦτορ, jetra, cr. jecur.

189. Στῆθος, v. Il. 1, 83. λάσιος, lasast, cr. wlasati, boh. pilosus, hirsutus. διάνδιχα et ἄνδιχα, nadwojako, sl. bifariam. μερμηρίζω, mermo merjm, boh. accurate metior, 1) collineo, specto, pro scopo habeo.

190. Ἢ, li, sl. an. ὁγὲ, won, mor. ille. φάσγανον, bozogan, buzogan, buzgan, sl. clava militaris. ὀξὺς, ostrý, boh. acutus. ἔρομαι, rujem, ruwem, sl. vello, traho. παρὰ et παραί, pri, sl. juxta. μηρὸς et μηρίον, mri, boh. latus pellis carnosum, pars carnea. Locus classicus est Il. 1, 459—460. ἔδειραν μηρούς τ' ἐξέταμον, victimam excoriarunt, et carnosas partes exciderunt. (De quo vocabulo grammatici varia comminiscuntur, de quo vide Schneider's griechisches Wörterbuch sub μηρίον.)

191. Τοὺς, te, serb. hos. μὲν, len, sl. quidem. ἀνάστάω, nastawám, sl. multos statuo, 1) jungo, adjungo. ὁ δὲ, owz, ipse vero. ἐναρίζω, narezu, mor. incido, fut. 1. ἐναρίξω, nariznu, boh.

192. Ἠὲ, ili, cr. aut. χόλος, v. Il. 1, 78. παύω. bawim, sl. moror, distineo, retardo. ἐρητύω, ἐρητύζω, retězim, cateno. θυμὸς, v. Il. 1, 24.

193. Ἕως, až, boh. donec. ὁ, ow, cr. hic. ταῦτα, ta: to, haec. ὁρμαίνω, hřimám, boh. tono, detono. κατά, kod, cr. juxta, apud. φρὴν, v. Il. 1, 115. θυμὸς, v. Il. 1, 24.

194. Ἕλκω, wleku, boh. traho, 2) rapto. ἐκ, ἐξ, iz, cr. ex. κολεός, klec, boh. lacinia, involucrum. μέγας, mogu: ščii, potens. ξίφος, ščipec, sl. instrumentum aptum ad findendum, pungendum. Etymon est ščipám, sl. stipám, boh. findo, 2) pungo. ἔλθω, v. Il. 1, 13. Ἀθήνη, Otjna, Circumsectrix, quod nomen apprime convenit Minervae utpote truci, bellicosae, quae ipsum Martem coërcet Il. 15, 123 — 142. Etymon est θείνω, tjnám, boh. seco, capite plecto.

195. Οὐρανὸς, ráno, boh.. sl. plaga coeli orientalis, hinc portis instructa sistitur, quas Horae sustinent, atque nubem reclinant imponuntque Il. 5, 749 — 751. θεν, ὅθεν, ote, ill. ab. πρὸ, pro, boh. γάρ, ar, cr. enim. ἧκα, ἕηκα, hekám, sl. quatio, agito. θεά, v. Il. 1, 1. λευκώλενος Ἥρη, v. Il. 1. 55.

196. Ἄμφω, obba, cr. ambo (β pro φ est Macedonicum). ὁμῶς, chomáčom, sl. manipulatim, simul. Etymon est chomáč, manipulus, quantum manu capi potest. θυμὸς, v. Il. 1, 24. φιλέω. dorice, φίλημι, piljm, sl. diligenter aliquid curo. κήδομαι, kljdjmsi, dispono mihi. Confer Il. 1. 56.

197. Στῆ, dorice, στᾶ, stá, serb. stála, sl. stetit. ὄπιθεν, opatkem, boh. a calce pedis, a tergo. ξανθὸς, sniadi, pol. snědi, boh. fuscus, subniger. κόμη, dorice, κόμα, kósma, cr. ill. coma. ἕλω, v. Il. 1, 137:

198. Οἶος, deficit in sl. φαίνω, v. Il. 1. 87. οὔτις, deficit in slavico. ὁράομαι, cujus compos. pozorujem, προσοράομαι, adverto, observo in usu est.

199. Θαμβέω, dorice, θάμβημι, zhámbimse, mor. rubore, pudore suffundor. τρέπω, v. Il. 1. 160. ἀνατίκα, hnedka, mor. statim. γνῶμι, znám, boh. nosco.

200. Παλλὰς, Pallaš, cr. Paloš, sl. ensis. (Ecce ensem ad numinis dignitatem evectum. Ἀθηναίη, Otjnawi, circumsecandi studiosus. Confer. Il. 1, 206. δεινὸς, v. Il. 1, 49. οἱ, ji, boh. ei. ὄσσε, oči, boh. oculi. φαίνω, v. Il. 1, 87.

201. Μιν et νιν, cui posteriori formae, ňu, niu, cr. eam. φωνέω, dorice, φώνημι, zwonim, boh. sl. sonum cieo, sono. aorist. I. φωνήσας zwoniwši. ἔπος, pěw, verbum, vox. Confer Il. 1, 77. 108. 150. πτερόεις, perowi, plumeus, plumatus, pernati, pennatus. προσαυδάω, προσαύδημι, πρότιαύδημι, protisaudjm, boh. contra judico, sententiam fero.

Continuatio sequetur.

HOMERUS

SLAVICIS DIALECTIS COGNATA LINGUA

SCRIPSIT.

EX IPSIUS HOMERI CARMINE

OSTENDIT

Gregorius Dankovsky

litterarum graecarum in R. Academia Posoniensi Professor.

FOLIUM V.

ILIADOS Lib. I. 202—303.

Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico.

VINDOBONAE.

TYPIS CONGREGATIONIS MECHITARISTICAE.

1831.

Iliados liber I. 202—303.

Nota. Linea prima slavum, secunda graecum latinis, tertia graecum graecis characteribus exscriptum textum exhibet.

Cot owd', ogniochowa Dnia djecko, wloudilasse?
Típt' awt' aigiochoio Dios tekos, weileloutas?
Τίπτ' αὖτ', αἰγόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
i nai ubrid widjü Agamemnona Atreidowa?
i ina ubrin widj Agamemnonos Atreidao?
ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
al iz ti wereju, to že ai celitisja howjm,
all ek ti wereo, to de kai teleestai howijo,
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὀΐω,
jého presopliwostmi zah' snad poté dúmje zlomjsi.
jéis uperopliéisi tach an pote tumon olesséi.
ἧς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Tomu z owde - protipjela teiná bljkawá Otjna:
Ton d awte proseeipe teá glaykopis Atjne:
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
letjela gá bawjca twoju moc, ako pitjösja,
jelton egó pawsoysa tweon menos, aike pitjsai,
ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴκε πίθηαι,
húranote; pro že m' hekla teiná bjelkolená záre,
uranoten; pro de m' héke teá leykolenos zére,
οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,

Versio latina.

Quid isthic, ignem gestantis Diei soboles, irrepsisti?
An ut videas attenuationem Agamemnonis Atridae?
Sed tibi patefacio, hocce et adimpleri mihi indulgeo,
Suis nimiis puerilitatibus tempestive forsan animum franget.
Huncce isthic adlocuta est arcana oculis micans Circumsectrix:
volavi ego moratura tuum impetum, si cicureris,
de coelo; pro vero me agitavit arcana albis flexibus rutilans lux,

*

obba chomáč dúmj piljca te, tljdieca teö.
amfo homós tumoi fileoysa te, kjdomene te.
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
210. al' hag, lehč hrizu, nitže ščipec wiwlekei hrstj.
all' age, lég eridos, mjde xifos welkeo cheiri.
ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί.
al' i tu opisi len ondzi, což bude to bár.
all' i toi epesi men oneidison, cos esetai per.
ἀλλ' ἤ τοι ἔπεσι μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.
cože ar izwerejn, to že ai seceleno bude:
code gar exereo, to de kai tetelesmenon estai;
ὧδε γὰρ ἐξερέω. τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
ai poté ti trizd' tolké pribudu dári
kai poté ti tris tossa paressetai dóra
καὶ ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται δῶρα
ubridu jenoko toho; tý ž showi, pitisa ž námi.
ubrios jeineka tésde; sy d ischeo, peiteo d jemin.
ὕβριος εἵνεκα τῆςδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
215. Tu ž pomjenjwajic protižwal spod ochotný Achilleyc:
Ten d apameibomenos prosefe podas okys Achilleys:
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
treba len wáë gen, teiná, opis, wiridzowat,
chrj men sfoiteron ge, teá, epos weirysastai,
χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσασθαι,
ai nemálo bár w dúmi zežolčenému; což ar jemnejo.
kai mala per tumoi kecholomenon; cos gar jameinon.
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
což teinjm popitjtsja, nemálo t wyslýchali toho.
cos ke teois epipeitjtai, mala t' eklyon autu.
ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα 'τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Dj, ai po streberněi kopie schitil hrst oborjcu;
i, kai ep argyreéi kopei schete cheira bareian;
ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·

Ambos junctim animo assidue curansque pacansque.
210. Sed heus, allevia rixam: neque ensem trahe pugno.
Sed et nunc descriptionibus, solum carpe, quibusvis licet.
Quod enim patefacio, hocce et adimpletum erit:
Et adhuc tibi ter tanta accrescent dona
Attenuationis causa hujus; tu vero expecta, cicurareque a nobis.
213. Hancce permutans contra dixit pedibus velox Achilles:
Opus modo vestram saltem, arcana, descriptionem exequi,
Et haud parum licet animo iratum; quod enim acceptabilius.
Quicumque arcanis cicuretur, haud parum exaudiunt hunc.
Ait, et in argenteo capulo corripuit pugnum diruentem;

wespjaċ ʒ weʒ ƙloc sotil moǧušč' šćipec, nchʒ nepitilse
asp d wes kuleon ose mega xifos, ud apitjse
ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε
mysli Otjnawéi. sije ʒ Ulympudo webjehla
mytoi Atjnaies. je d Ulymponde bebjkei
μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει
domí weʒ ogniochowa Dnia med deimuni ostali.
domat wez aigiochoio Dios meta daimonas allous.
δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Pjleidic ʒ ʒase uterhawými opisi
Pjleidis d exautis atartjrois epeessín
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Atreidi protipjel, ai nch poń lehčil chuleńi:
Atreiden proseeipe, kai u po lége choloio:
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔ πω λῆγε χόλοιο·
Winobotec, ƙuta um chowaje, srdce ʒ jelenowé,
Winobares, kunos ommat echon, kradien d jelawoio,
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
niti pot' weʒ polemoc so ludóm sóruʒitsja,
ute pot' wés polemon hama laoi torjchtjnai,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
niti lochudo it so jaristiémi ʒ Achajów
ute lochond ienaí sun jaristiessi Achaión
οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσι Ἀχαιῶν
se tlúƙals dúmj; toʒe ti ƙwár widjtsja býti.
tetljkas tumoi; tode ti kwér weidetai einai.
τέτληκας θυμῷ· τόδε τοι κῆρ εἴδεται εἶναι.
i welo lúbejo jesti ƙod stráʒe ʒeyréi Achajów
i poly loion jesti kata straton eyryn Achaión
ἦ. πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
dári pobjratsi, ƙtoʒtoʒ tjeot nadetim pjeje,
dór apoaireistai, costis seten antion eipei.
δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ.

Retro in involucrum detrusit potentem ensem, nec non cicuratus est
Sententia Circumsectricis, haecce in Olympum celeriter ibat
Domos in ignem-gestantis Diei inter spiritus reliquos.
Pelides iterum detrectatoriis descriptionibus
Atridem contra loquebatur, et neutiquam saltem alleviavit iram:
Vino merse, canis sensus habens, cor vero cervi,
Nec adhuc in apertum bellum cum populo armari,
Nec in latebras ire cum recentissimis Achivorum
Urgebaris animo; hocce tibi jactura videtur esse.
Profecto multo commodius est apud exercitum latum Achivorum
Dona paulatim auferre, quisquis adversus te desuper clamet.

zemobžoko wladjelec, abie ništdaňim honoskše.
demoboros wasileys, epei utidanoisin anasseis.
δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις.
i ar snad, Atreidi, nyň wostatňe lupilbissi.
i gar an, Atreidi, nyn wustata lobjsaio.
ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
al' iz ti werejn, ai po mogušč auřeč omlouwám:
all' ek ti wereo, kai epi megan orkon omoumai:
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ná mimo toz skjptro, to len uch poté býla ai uzgi
nai ma tode skjptron, to men u pote fylla kai ozoys
ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους
wypučj, abie wprod tmenu w horách zanechalo,
fusei, epei próta tomen wen horessi leloipen,
φύσει, ἐπεὶ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
uchz anazelenjse; oko ar raz je kalkow olúpal
ud anatelesei; peri gar ra je chalkos elepse
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
býla takai pljnu; nyn owde je ujci Achajow
fylla tekai floion; nyn awte min uies Achaión
φύλλα τεκαὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
we pěstech warnjousi zwikaspoli, coti tajemstwá
weu palameis foreousi dikaspoli, coite temistas
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
kroz Dnia wirywajut; ow ze ti mogušč bude ourek:
pros Dios weiryatai; ow de ti megas essetai orkos:
πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος.
i pot' Achilleyca potouz tikáset ujców Achajow
i pot Achilléos potj iksetai uias Achaión
ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
wšechniech; tjm z niti donastačjš sochetnuc bár
sympantas; tois d uti dunjseai achnumenos per
σύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
hrázdit, ked, snad weli u Hektora panrowojnýho
chraismein, eyt an polli uw Hektoros pandrowonoio
χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο

Regionem depascens dominator, quamprimum inanibus gloriaris
Profecto enim forsan, Atride, nunc ultimo diripueris.
Sed tibi patefacio, et potens fascinum maledictis enuntio:
En penes hoc sceptrum, quod saltem minime adhuc folia et gemmas
Germinabit, quamprimum stirpem in montibus reliquit,
Neque revirescet; circa enim quondam id aes duratum deglupsit
Folia atque cuticulam albam; nunc heic id filii Achivorum
In palmis gestant consuetudinum interpretes, qui mysteria
Ob diem eruunt; hocce tibi potens erit fascinum.
Profecto adhuc Achillis desiderium adtinget filios Achivorum
Cunctos; hisce neutiquam sufficies exhorrescens licet
Vallo esse: dum ferte multi sub Hectore virorum debellatore

znicce padajusi; ty z dnatia dumje miskuješ
tnjskontes piptosi; sy d endoti tumon amyskeis
θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
chwjejese, cot jaristého z Achajow ništ ne tješjwals.
choomenos, cot' jariston Achaión uden etjsas.
χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Coz zwal Pjleidjc, proti ze skjptro walil glibie
Cos wato Pjleidjs, proti de skjptron wale gaiei
Ὣς φάτο Πηλείδης, προτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
krásnými jehlámi poprano, sedzelsik owte,
chruseiois jeloisi peparmenon sedseto awtos,
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἕζετο αὐτός,
Atreidjc z uterut umjnowal, tjemto ze Neistar
Atreidjs d eteroten emjnie, toisi de Nestor
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
whodnypjejec nahorulse, libý Pyliow goworitec,
hedyepjs anoruse, ligys Pylion agorjtjs,
ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
toho ai po gljosje medu ot sladkeja rjela hauda.
tou kai apo glossjs melitos glykion reen aude.
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
tomu z jiz dwje len hoinenja mrawnych netroupow
tói d jidj dwo men geneai meropon antropon
τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
wihinulik, koji sním prede spolu tráwili ize hoinilis'
ewtiat', koi ji prosten hama trawen ide genonto
ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
we Pyloi wigatenéi, mezi ze tretjmi s' honosil.
wen Pyloi wigateei, meta de tritatoisin anassen.
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν.
coz swim weyrownajic goworiljest ai meziwipjel:
cos swin weywroneon agorjsato kai meteeipen:
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
O popi i mnohá bantos Achajidu glibu wihánj.
O popi, i mega pentos Achajida gaian wikani.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.

Pereuntes ceciderint; tu vero fundotenus animum evirabis
Commotus, quod validissimum Achivorum nihil solatus es.
Sic dicebat Pelides, contra vero sceptrum jecit glebam
Pulchris acubus munitum, consedit autem ipse.
Atrides ex altera parte consilia animo volvebat, his Nestor
Suaviloquus se levavit, gratus Pyliorum orator,
Cujus et cum voce melle dulcior manabat modulatio.
Huic jam duae modo generationes moratorum cultorum hominum
Interiere, qui cum eo antea victitarunt atque generati sunt
In Pylo aggeribus munita, inter tertios gloriâ fulgebat.
Qui suis complanando concionatus et interlocutus est:
O sacrificuli, profecto magna conturbatio Achaida glebam exagitat,

i koli heyseasi Priamec, Priamowo te poupje,
i ken gjtjsai Priamos, Priamoio te paides,
ἤ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
ostali t Troji mnogo koli kokhajut dumj,
alli t' Troes mega ken kecharoiato tumoi,
ἄλλοι τ᾽ Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
čili naj taze wšedkna spytujut marniwajicych,
li swoin tade panta pytoiàto marnamenoiin,
εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
koji perwi len wulj z Danaow, perwi z jeste máchatsja.
koi peri men wuljn Danaón, peri d jeste machestai.
οἳ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ᾽ ἐστὲ μάχεσθαι.
ale pittes'; obba ze nowejì jeste ode mje.
alla pitest; amfo de neoteri jeston emeio.
ἀλλὰ πίθεσθ᾽· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
jize ar poté ga ai jarejimi, ize bár wámi
jidi gar pot' egó kai jareiosin, ie per wúmin
ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν, ἠέ περ ὑμῖν,
pannáki chumelilsa, ai uch poté mje otrizníli.
pandrasin homiljsa, kai u pote m' oig aterizon.
ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔ ποτέ μ᾽ οἵγ᾽ ἀθέριζον.
uch ar poú také widjel pannake, uchoweiz wjdám,
u gar po toius widon paneras, ude widomai,
οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
jako Peiritoa te, Dryanta te, pojmuna ludi,
koion Peiritoon te, Dryanta te, poimena laón,
οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Kainea t', Eskadia takai nadteiného Polyfema,
Kainea t', Eskadion tekai antiteon Polyfemon,
Καινέα τ᾽, Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Tjsea t Augeida, poteiklawého s netonutci,
Tjsea t' Aigeidjn, epieikelon atanatoisi,
Θησέα τ᾽ Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι,

Sane utcunque exultaverit Priamus, Priamique soboles,
Reliquique Troes magnopere utcunque cucurrierint animo,
Si vos duos haec omnia resciverint vastantes,
Qui principes saltem voluntate, principes estis pugnando,
Sed cicuremini; ambo quia juniores estis me.
Jam enim quondam ego et validioribus, quam esto vobis,
Viris una pugnavi, et nunquam me hi cavillabant.
Nequaquam enim saltem tales vidi viros, minimeque videre soleo,
Qualem Pirithoumque, Dryantemque, infrenatorem populorum,
Caeneumque, Exadium atque perarcanum Polyphemum,
Theseumque Aegidem, concertantem interitus expertibus.

hrdisti da oni z pohoných tráwili panárow.
kartisti dj keini edichtonion trawen pandrón.
κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν.
Hrdisti len biše, ai hrdistjmi máchalitsa
kartisti men esan, kai kartistis emachonto
κάρτιστοι μέν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
zwjeři horeskjmi, ai zponáhla polomilisu.
wjrsin horeskooisi, kai ekpaglos apoléssan.
φηρσὶν ὀρεσκώοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
ai len tjemi gá medschumelil iz Pylu letjew
kai men toisin egó metomileon ex Pylu elton
καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἐλθὼν
djleot iz Apiéi glibi; wolalisit ar sami:
tjloten ex Apies gaies; kalesanto gar awti;
τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
ai máchosam ka mnje samému gá. onjmi z snad niktoz
kai machomjn kat em awton egó. keinoisi d an utis
καὶ μαχόμην κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγώ. κείνοισι δ' ἂν οὔτις
z tjech, koji nýň porodi jesu pohoni, máchawalbit.
tón, koi nyn broti jeisin epichtonii, macheoito:
τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο.
ai len méi wule čulisu, pitilitse tes myslj.
kai men mey wuleon xunien, peitonto te mytoi.
καὶ μὲν μευ βουλέων ξύνιεν, πείθοντό τε μύθῳ
ale pitese ai wy, abie pititsja, jemnejo.
alla piteste kai wymmes, epei peitestai jameinon.
ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
nit tý tomuz, ogatec bár suc, pobjrei curu,
mjte sy tond, agatos per eon, apoaireo kurjn,
μήτε σὺ τόνδ', ἀγαθός περ ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην,
al' nechai, coz jemu wprod daše biras njci Achajow;
all ea, cos joi prota dosan geras uies Achaión:
ἀλλ' ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·

Animosissimi sane illi in terrestri stadio currentium victitarunt virorum.
Animosissimi saltem erant, et animosissimis confligebant
Feris montanis, et subito confregerunt.
Et tantum hos ego inter pugnabam ex Pylo advolans.
E longinquo ex Apia gleba; vocarunt enim ipsi.
Et confligebam pro me ipso ego, illis forsan nemo
Horum, qui nunc fetus sunt in stadio terrestri currentes, confligeret.
Et tantum meam voluntatem audiebant, cicurabanturque sententia.
Sed cicuremini et vos; quamprimum cicurari acceptabilius.
Neque tu huic, strenuus esto, aufer puellam,
Sed permitte, quam ei primum dederunt possessionem filii Achivorum;

niťi tý, Pileidje, zeľ sehriztisja wladielcem
mjte sy, Pjleidj, tel erizemenai wasiléi
μήτε σὺ Πηλείδη, θελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
nadbitnje; abie uch poté takéi wemeřil wšjmi
antibien; epei u pot homoies emmore tjmes
ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔ ποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
cjepuchow wladjelec, kojemut Ziwec twjetos jestdal.
skjptuchos wasileys, koite Zeys kwydos jedoken.
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
či ze tý hrdnatec jessi, teiná ze te goinila mateř,
ci de sy karteros jessi, teá de se geinato meter,
εἰ δὲ σὺ καρτερὸς ἐσσί, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
al owi fedrowni jesti, abie plneisjmi shonosi.
all owge ferteros jestin, epei pleonessin anassi.
ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Atreidjc, tý ze bawi twoju mocnos; ter gágen
Atreidj, sy de pawe tweon menos; awtar egoge
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
lisáms', Achilleici metat chulu, coz mogušča wšem
lissom', Achilléi metemen cholon, cos mega pasin
λίσσομ', Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
wérka Achajom ploditsja polemocl kakawéi.
werkos Achajoisi peletai polemoio kakoio.
ἕρκος Ἀχαιοῖσι πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Toho z poménjaiic protizwal krajan Agamemnon:
Ton d apameibomenos prosewj kreion Agamemnon:
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων.
ná da tato gen wšecka, biro, kode mjri weipjels;
nai dj tawta ge panta, geron, kata moiran weeipes;
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
al owz panér zelj perwi wšechnjech býti ostalých,
all owd panér etelei peri panton emmenai allon,
ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,

Neque tu, Pelide, cupe rixari cum dominatore
Redundanter; quamprimum neutiquam adhuc talem admensuratam
accepit dignitatem
Sceptriger dominator, cui vitae dator excellentiam dedit.
Sin vero tu animosus es, arcana quia te fetificavit mater,
Sed hic auxiliaris est, quamprimum pluribus gloriatur,
Atride, tu morare tuum impetum, et ego saltem
Blandior, Achilli mittere iram, qui potens omnibus
Clausura Achivis gignitur belli horribilis,
Huncce permutans contra dixit latifundiorum dominus Agamemnon;
En sane haec saltem omnia, judex, juxta modum dixisti.
Sed iste vir cupit primus omnium esse reliquorum,

wšecki len krotit zelj, wšechnjem z honositse,
panton men krateein etelei, pantessi d anassein,
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν
wšem ze znamenat, cot uch pititisi howjm.
pasi de sjmainein, atin u peisestai howijo.
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅτιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
či ze ho auchmatca djelisú teini wawiek súci,
ci de min aichmeten etesan tei wawien eontes,
εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
tohook mu prodjejú ondjeňa myslitisi?
tuneka joi proteusin oneidea mytjsastai?
τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Tohoz wraz pooblédna wimjenil diwi Achilleyc:
Tond ar upobleden imeibeto diwos Achilleys:
Τόνδ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς.
i ar s liwi takai ňištdaňi wolaibichse,
i gar ke deilos te kai utidanos kaleoimjn,
ἦ γάρ κε δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
kedi ti w wes wrh poteikámsja, cot koli powjš.
keidi si pan wergon upeiksomai, cotti ken weipjs.
εἰ δή σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς.
ostalim da tat podjeluj, ni ar meni gen
alloisi dj tawt' epitelleo, mj gar emi ge
ἄλλοισι δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοι γε
znameňei. uch ar gá eötje ti pititisja howjm.
sjmain. u gar egóg eti si peisestai howjo.
σήμαιν'. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω.
ostalo ti wereju, tý z we prsoch wálisi swojich:
allo de ti ereo, sy d weni fresi walleo seisi:
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
hrstmi len niti gá machámsja jenoko curi
chersi men uti egoge machjsomai jeineka kurjs
χερσὶ μὲν οὔτοι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης

Omnes tantum domare cupit, omnibus se jactare,
Omnibus mandare, quae neutiquam cicuraturum permitto.
Sin vero eum pugnatorem rapacem fecerunt arcani sempiterni,
Hujus causa ei perficiunt ludibria animo concipere?
Huncce unâ expallescens permutavit ferox Achilles:
Profecto enim pavidus atque inutilis vocarer,
Si tibi ad omnem jactum labo, quidcumque dixeris.
Reliquis nempe haec imperti, ne enim mihi tantum
Significa, neutiquam enim ego porro a te cicurari indulgeo,
Ceterum tibi patefacio, tu vero in pectore volve tuo:
Pugnis modo nequaquam ego confligam causa puellae

nitš ti, nit ostalim, abie mje swlekliste gen dawše.
ute si, ute toi alloi, epei m awelete ge dontes.
οὔτε σοι, οὔτε τῷ ἄλλῳ ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.
z tjech z ostalich, co mi jesti tuhéi pri nawi smolenéi,
tón d allon, ca mi jesti toei para newi melaineř,
τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοι ἔστι θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
z tjéch uch njeco bereš snad swlekew nechtjcýho mene.
ton uk' an ti ferois an welon aekontos emeio.
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο
či z, hag len. perisja, nai znajusi ai tiže;
ci d, age men, peirjsai, ina gnoosi kai hide;
εἰ δ', ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
hopsa ti omač klejeni serausa prese dřewce.
aipsa ti aima kelainon erojsei peri dowri.
αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.

Neque tibi, neque cui alteri, quamprimum me exuistis simul ac dantes.
Reliquorum vero, quae mihi sunt solidam apud navem picatam,
Horum neutiquam aliquid sumseris exuens nolente me.
Sin vero, eja modo, concerta, ut noscant et isti.
Illico tibi jusculum glutinatum excurret per sarissam.

COMMENTARIUS

graeco-slavus in Iliados lib. I. 202—303.

202. Τίπτε, deficit in sl. pro quo substituimus čoť, boh. quid, cur. αὖτε, owde, cr. isthic. αἰγίοχος, ogniochowec, ignis sustentator, ignem gestans, quod epitheton τῷ Διῒ τερπικεραύνῳ, apprime convenit. Cognatum est αἴγλη, splendor flammeus. Vulgo αἰγιόχος, interpretantur, qui aegida seu scutum tenet, aut qui a capra nutritus est, seu ogniochoz, ignis, lucis ambitus, tractus, circulus, circuitus, ab ὄχος, ochoz, boh. τέκος, děcko, boh. sl. infans, soboles, εἰλήλουθα, wlaudimse, boh. wlúdimsa, sl. clam intro, irrepo.

203. Ἦ, ý, boh. profecto. ἵνα, nech, boh. nai, vind. ut. ὕβρις, ubrid, sl. attenuatio. ὑβρίζω, ubridim, sl. attenuo acuendo, e. g. cultrum, 2) vexo, germ. hunzen. ἴδομαι, widim, boh. video.

204. Ἐξ, iz, cr. ex. ἐρέω, wereju, sl. patefacio τελέω, v. Il. 1, 5. ὀΐω, v. Il. 1, 170.

205. Ὅς, v. Il. 1, 72. 94. ὑπεροπλία, compos. ex ὑπὲρ, ober, cr. super, et ὀπὸς, ὀπλὸς, sopel, sl. mucus 2) mucosus puer, homo puerilis, hinc ὁπλότερος, junior, minor natu. Diversum est ὅπλον, oplen, sl. distendiculum scalarum plaustri. Hinc Od. 3, 433. ὅπλα, distendicula, instrumenta fabri ferrarii, et Od. 14, 346. ὅπλον, distendiculum navis. ταχὰ et ταχὺ, záhy, boh. mature, tempestive. ἂν, asnad, snad, snadňe, snadno, sl. forsan, facile, nullo negotio. ποτὲ, v. Il. 1, 39. θυμὸς, v. Il. 1, 24. ὄλλυμι, v. Il. 1, 2.

206. Αὖτε, v. Il. 1, 202. προσέειπω, compos. ex πρὸς, προτί, proti, boh. contra, et εἴπω, pěju, mor. dico, cano. θεὰ, v. Il. 1, 1. γλαυκῶπις, compos. ex γλαυκὸς, cujus γλαυκιάω, blikám, boh. oculis mico est derivatum. Cognatum est γλαύσσω, bleyskám, boh. fulgorem emitto. ὦπις, ὤψ, ὤπη ex ὄπτομαι, ὄψομαι, opácim, sl. descendit. Ἀθήνη, v. Il. 1, 194.

207. Ἠλθον, v. Il. 1, 12. παύω, v. Il. 1, 192. μένος, v. Il. 1, 103. αἴκε. ako, cr. si. πίθομαι, pitjmse, cr. cicuror. πίθησαι, dorice pro πίθηαι.

208. 209. v. Il. 1, 195. 196. λευκὸς, decurtatum ex bělaunký boh. albus.

210. Ἄγε, hag, sl. heus. λήγω, fut. I. λήξω, lehčjm, boh. allevio, attenuo; ἔρις, v. Il. 1, 8. 177. μηδὲ, nitže, neque, ξίφος ἕλκω. v. Il. 1, 194. χείρ, v. Il. 1, 14.

211. Ἡ τοι, ý tu, boh. et nunc, et isthic. ἔπος, opis, boh. descriptio. μὲν, len, sl. tantum. ὀνειδίζω, ondzjm, sl. edarguo, carpo. ὡς, což, boh. quod, ut, ἔσομαι, deficit in sl. περ, bár, sl. licet, esto.

212. Ὧδε, v. Il., 1, 181. γὰρ, ar, cr. enim. ἐξερέω, v. Il. 1, 204. τελέω, v. Il. 1, 5. ἔσται, deficit in sl.

213. Ποτὲ, poté, sl. adhuc. τρίς, triždi, ill. ter. τόσσος deficit in sl. pro quo adhibent toliki, tolki, τήλικος, tantus, παρέσσομαι deficit in sl. ἀγλαὸς, v. Il. 1, 23. δῶρον, dár, cr. donum.

214. Ὕβρις, v. Il. 1, 203. εἵνεκα, v. Il. 1, 174. ἴσχομαι, showjm, boh. patiens sum, expecto. πείθω, v. Il. 1, 207. ἴσχεσο, πείθεσο, dorice pro ἴσχεο, ποίθεο. ἡμῖν et ἄμμι, námi, nobis.

215. V. Il. 1, 84.

216. χρὴ, σφωΐτερος, deficiunt in sl. θεὰ, v. Il. 1, 1. ἔπος; v. Il, 1, 211. εἰρύζομαι, wiřizugi, boh. wiridzujem, sl. exsequor, perago.

217. Μάλα, nemálo, boh. haud parum. περ, bár, sl. licet, esto. θυμὸς, v. Il. 1, 24. χολόω, v. Il. 1, 78. 139. ὧς, což, boh. quod. γὰρ, ar, cr. enim, ἄμεινον, v. Il. 1, 116.

218. ὅς κε, což koli, boh. quicumque. θεὸς, v. Il. 1, 1. ἐπιπείθομαι, popitomjmse, popitimse, cr. cicuror. μάλα, nemálo, boh. haud parum. τ', t, boh. (particula emphatica.) κλύω, v. Il. 1, 73.

219. Ἦμι, djm, boh. ajo. ἐπὶ, po, post, in. ἀργύρεος v. Il. 1, 49. κώπη, kopj, boh. kopia, sl. hasta. kopiště, boh. hastile, manubrium hastae. Hinc kopj, (olim) capulus, manubrium, σχέθω, schitjm, sl. corripio. χεὶρ βαρ. v. Il. 1, 89.

220. Ἂψ, wspját, russ. retro. ἐς wз, wez, boh. in. (v. Königinhofer Handschrift p. 122. 126. 128.) κουλεὸς, v. Il. 1, 194. ὤθω, ὤθημι, sotjm, sl. trudo, detrudo. μέγα ξίφος, v. Il. 1, 194. οὐδὲ, v. Il. 1, 108. ἀπιθέω, ἀπίθημι, nepitjmse, cr. non cicuror.

221. Μῦθος, v. Il. 1, 33. Ἀθην, v. Il. 1, 200. ἡ, sije, russ. haec. δε, do, sl. in. βαίνω, v. Il. 1. 37.

222. Δῶμα, v. Il. 1, 18. ἐκ, v. Il. 1, 220. Δ. αἰγ. v. Il. 1, 202. μετὰ, med, cr. medzi, sl. inter. δαίμων, deimoun, boh. inspirator, insusurrator, spiritus. Tale δαιμόνιον habuit

Socrates, quod ei omnia inspirabat seu significabat. (τὸ δαιμόνιον γὰρ, ἔφη, σημαίνειν. Xenoph. M. S. 1, 1. 4.) ἄλλος, v. Il. 1, 186.

223. Ἐξαῦτις, zase, boh. iterum. ἀταρτηρὸς, utrhawý, uterhawý, boh. detrectatorius. ἔπος, opis, descriptio, cujusmodi sunt Homeri ἔπεα.

224. Προςέειπε, v. Il. 1, 206. οὐ pro οὐχὶ, uchowei, boh. minime. πω, poň, sl. saltem. λήγω, v. Il. 1, 210. χόλος, chula, chuleňi, ill. russ. maledicentia, obtrectatio, ira. Confer. Il. 1, 81.

225. Οἰνοβαρὴς, winobořec, vino mersus, ex. οἶνος, wino, vinum. βαρέω, βάρημι, bořim, boh. destruo, diruo, bořimse, mergor. κύων, kuto, sl. canis. ὄμμα, um, sl. sensus, german. Sinn. ἔχω, v. Il. 1, 14. κραδίη, srdce, boh. serdce, ill. cor. ἔλαφος, jelen, sl. cervus.

226. Οὔτε, deficit in sl. pro quo niti, cr. νήτι, μήτι, adhibetur. ποτὲ, poté, sl. ad hoc tempus usque, adhuc. ἐς, v. Il. 1, 220. πόλεμος, v. Il. 1, 177. ἅμα et ὁμοῦ, am, om, sl. unâ. (At Slavus semper, Graecus pro lubitu casui postponit,) λαὸς, v. Il. 1, 10. θωρήσσω, oružaju, soružaju, ill. oružim, soružim, cr. armo.

227. Οὔτε, v. Il. 1, 226. λόχος, loch, mor. latebra. ἰέναι, iti, sl. ire. σὺν, so, ill. cum. ἀριστεὺς et ἄριστος, cujus positivus jari, sl. firmus, robustus, validus, vegetus, recens.

228. Τέτληκα, setlúkám, sl. setloukám, boh. urgeor, pulsor. θυμὸς, v. Il. 1, 24. κὴρ, dorice, κὰρ, kwar, cr. damnum, jactura. Inde Hungar. Kár. εἴδυμαι, widimse, boh. videor, εἶναι, deficit in sl.

229. ἤ, i, sl. profecto, utique. πολὺ, welo, multum, λώϊος, Theocr. 26, 29. lúbi, sl. placens, arridens, commodus, gratus, Comparativus λώϊον, lúbeje, cr. κατὰ, ko, di, cr. apud. στράτος, v. Il. 1, 10. εὐρὺς, v. Il. 1, 102.

230. Δῶρον, v. Il. 1, 213. ἀποαιρέω, pobirám, boh. paulatim aufero, ὅςτις, cožto, kťožto, quisquis. σέθεν, compos. ex σε, dorice τε, te, et ex θεν, ὅθεν, ote, ill. ode, boh. adversus. ἀντίον, nadtim, nadetim, boh. desuper.

231. Δημοβόρος, compos. ex δῆμος, zem, boh. terra, 2) regio, ut Il. 5, 710. Od. 3, 215. et ex βόρος, obžora, russ. obžera, obžero, boh. gulo, heluo, depastor, devorator. βασιλεὺς, v. Il. 1, 9. ἐπεὶ, abie, russ. quamprimum. οὐτιδανὸς, ništdani, sl. nullum tributum, nullum censum ferens, inutilis. δάνος, dan, sl. tributum, vectigal, census. ἀνάσσω, honosýmse, boh. glorior, me jacto, Confer Il. 1, 38.

232. Ἦ, i, sl. profecto. γὰρ, ar, cr. enim. ἂν, snad, boh. forsitan. νῦν, nyn, mor. nunc. ὕστατα, ostatňe, wo-

statke, sl. ultimo, λωβέομαι, lúpjm, sl. loupjm, boh. diripio, spolio.

233. Ἀλλ' ἐκ etc. v. Il. 1, 204. μέγας, v. Il. 1, 194, ὄρκος, ouřeř, boh. úreř, sl. fascinum, incantamentum, imprimis verbis factum. ὀμοῦμαι, omlouwám, boh. omlúwám, sl. maledictis saevio. Confer Il. 1, 76.

234. Ναί, ná, boh. en tibi. μά, v. Il. 1, 86. σκῆπτρον, v. Il. 1, 15. οὐ pro οὐχί, uchowět, boh. minime. ποτὲ, poté, sl. adhuc. φύλλον, býl, boh. herba, folium. (β pro φ est Macedonicum.) ὄζος, uzel, uzě, sl. nodus, tuberculum, 2) oculús, gemma.

235. Φύω, φῦμι, pučjm, boh. germino. ἐπειδὴ, abie, russ. quamprimum, dit, boh. nempe, scilicet, πρῶτα, v. Il. 1, 6. τομὴ, kmen, boh. stirps, truncus, 2) germen. κ. pro τ est Doricum.) ἐν, we, in. ὄρος, v. Il. 1, 157. λείπω, deficit in sl. pro quo substituimus zanechám, boh. relinquo.

236. Οὐδὲ, v. Il. 1. 108. ἀναθήλημι, nazelenjm, nazelenjmsa, sl. reviresco. περί, deficit in sl. γάρ, ar, cr. enim. ἕα, raz, sl. semel, 2) quondam, 3) uno ictu, illico. ἑ, je, boh. id. χαλκὸς, kalkow, duratum, induratum metallum seu aes. Etymon kaljm, boh. induro ferrum et kow, hoh. metallum. λέπω, λέλοπα, λοπάω, λόπαμι, loupám, boh. lúpam, sl. decortico, deglubo. lúpjm, loupjm, λωβέομαι, diripio, spolio.

237. Φύλλον, v. Il. 1, 734. τε καί, takai, cr. atque. φλοιὸν, pljna, boh. pléna, sl. fascia, involucrum, 2) cuticula alba, membrana. αὖτε, v. Il. 1, 202. μιν deficit in sl. υἷς, uiec, boh. sl. avunculus, frater matris, Graecis filius.

238. Ἐν, we, in. παλάμη, deficit in sl. φορέω, φόρημι, warujem, sl. gesto, 2) servo, custodio, tueor. δικασπόλος, compos. ex δίκα, zwjk, boh. consuetudo, et ex πόλος, de quo v. Il. 1, 61. ὅς τε, cožt, boh. qui. θέμις, θέμιστος, tajemstwj, boh. mysterium.

239. Πρὸς, kroz, sl. pro, propter. (κ. pro π est Aeolicum.) Δὴν, v. Il. 1, 5. εἰρύομαι, wirujem, sl. eruo. ὁ, ow, cr. hic. μέγας, v. Il. 1, 194. Ἔσσομαι, deficit in sl. ὅρκος, v. Il. 1, 233.

240. Ἦ, i, sl. profecto. ποτὲ, poté, sl. adhuc. ποθὴ, et ποθὸς, potouž, potoužba, boh. desiderium. ἵκομαι, tjkám, sl. adtingo. υἷς, v. Il. 1, 237.

241. Σύμπας, deficit in sl. τοῖς δ', tim ž, sl. his. οὔ τι pro οὐχί τι, uchowěit, boh. minime. δύναμαι, donastačjm, boh. sufficio, possum, viribus valeo. ἄχνυμαι, v. Il. 1, 103. περ, v. Il. 1, 211.

242. Χραισμέω, χραίσμημι, hrázdjm, sl. vallo, aggere, mole munio. εὖτε, deficit in sl. ἄν, snad, boh. forsan. πολὺς, welý, sl. multus. ὑπὸ, ὑπόθεν, pod, sub. ὑφ', u. ἀν-

δροφόνος, compos. ex ἀνὴρ, de quo v. Il. 1, 7. et ex φόνος, φονὸς, wojna, sl. bellum, pugnae, caedes.

243. Θνήσκω, v. Il. 1, 56. πίπτω et πέτω, padaju, ill. padám, sl. cado. ἔνδοθι, compos. ex ἔνδον, dno, sl. fundus, et ex θι, tia, cr. usque, tenus. θυμὸς, v. Il. 1, 24. ἀμύσσω, miśkuju, omiśkuju, mor. exseco, castro, eviro, emasculo.

244. Χώομαι, v. Il. 1, 44. ὅτι, cot, boh. quod. ἄριστος, v. Il. 1, 69. οὐδὲν, deficit in sl. τίω, v. Il. 1, 42. cui addimus těšim, tiešim, boh. solor.

245. Ὡς, což, boh. quod. φάμαι, et φημί, žwem, boh, garrio, dico. προτί, proti, boh. versus, contra (dativo ut προτί, jungitur.) βάλλω, v. Il. 1, 52. γαῖα, gliba, russ. ill. gleba.

246. Χρύσειος, v. Il. 1, 15. ἧλος, jehla, boh. acus. πέρω, peru, boh. verbero, 2) radios vibro. ἕζομαι, v. Il. 1, 48. αὐτὸς, v. Il. 1, 112.

247. Ἑτέρωθεν, uterute, uterut, otuterut, ut jinud, boh. altera ex parte, ἕτερος, uterý, boh. (v. Königinhofer Handschrift p. 70. 76.) μηνίω, v. Il. 1, 1. Νέστωρ, Neistar, boh. maxime senex.

248. Ἡδυεπὴς, dorice ἀδυεπὴς, compos. ex ἡδὺς, ἀδὺς, whodný, boh. suavis, gratus, favens et ex εἴπω, de quo vide Il, 1, 211. ἀνορούω, nahorujemsa, sl. prurio, imprimis de equabus. Primitiva vis est „sursum me elevo" nam nahoru, boh. sursum. Etymon est na, ἀνα et ὄρος, hora, mons. λιγὺς, libý, boh. suavis, gratus. (γ et β et in graecis dialectis variant.) ἀγορητὴς, goworitel, goworitec, cr. sermocinator.

249. Ἀπὸ, po, boh. ab, ex, secundum. γλῶσσα, hlas, boh. glas, ill. glos, pol. vox, sonus. μέλι, med, boh. mad, sl. miod, pol. mel. γλυκὺς, sladký, boh. slodký, pol. dulcis. Comparativus γλυκίων, sladkiý, cr. ῥέω, ῥῆμι, rjeju, rust. fluo. αὐδὴ, soud, boh. súd, sl. cr. sententia, 2) judicium.

250. Τῷ, tomu, boh. huic. ἤδη, již, jiže, boh. uže, ill. jam. δύο, dwa, duo. γενεὰ, hojňeňi, sl. fetificatio, generatio. μέροψ, mrawný, boh. moratus. ἄνθρωπος, netroup, boh. netrúp, sl. homo haud stupidus seu homo ingenio praeditus. Etymon est troup, trúp, homo stupidus, rudis. Plato in Cratylo τὸ ἄνθρωπος quasi ἀναθρῶν ὄπωπας, explicat.

251. Φθίω, φθίνω, hinu, boh. pereo 2) tabesco, ὅς, což, boh. qui. οἱ ἅμα, jim, s jim, s ňim, sl. com eo (Slavi ἅμα, cum pronomine contrahunt.) πρόσθεν, prede, sl. ante. τράφομαι, tráwjim, trowjim, victito. ἠδὲ, iže, sl. atque. γείνομαι, γίγνομαι, hojnjmsja, sl. multiplicor, generor.

252. Ἠγάθεος, wigateni, sl. aggeribus munitus. μετὰ,

með, cr. meðzi, sl. mezi, boh. inter. τρίτατος et τρίτος, treti, sl. tertius, ἀνάσσω, v. Il. 1, 231.

253. Ὅς, což, boh. qui. σφιν, swim, suis. εὐφρονέω etc. v. Il. 1, 73.

254. Πότνος, pop. ill. cr. sacerdos, sacrificulus. ἦ, i, profecto. μέγας, mogušči, ill. mohúci, sl. potens, mnohý, boh. multus. πένθος, bantos, bantost, sl. conturbatio, german. Zerrüttung. ἱκάνω, wihánjm, sl. expello, exagito 2) coërceo.

255. Κεν, koli, boh. utcumque. γηθέω, heysuju, heysám, mor. exulto, heluor. παῖς, paupe, paupie, boh. infans, proles. Confer Il. 1, 20.

256. Ἄλλος, ostale, cr. reliquus. μέγα, mnogo, ill. multum, magnopere. κεχάρομαι, kokrhám, boh. sl. cucurrire, canere. Locus classicus est Il. 16, 600. θυμὸς, 24.

257. Εἰ, ci, sl. si. σφῶϊν, waj, vind. vestrum duorum. πᾶς, wes, cr. omnis. πύθομαι, pytujem, spytujem, sl. pervestigare, 2) rescire. μάρναμαι, marnjm, sl. pessumdo, vasto, devasto, 2) supplicio adficio.

258. Ὅς, což, boh. koi, ill. qui. περί, perwi, cr. prwi, sl. primus, princeps. μὲν, len, sl. tantum. βυλή, v. Il., 1, 5. ἐστὲ, jste, jeste, boh. estis. μάχομαι, v. Il. 1, 8.

259. Πιθομαι, pitjmse, cr. cicuror. ἄμφω, v. Il. 1, 196. δὲ že, quia. νέος, nowi, sl. novus, recens, juvenis, 2) inexpertus. Comparativus νεώτερος, noweiši, sl. noweji, cr.

260. Ἤδη, již, jize, boh. jam. γάρ, ar, cr. enim. ποτὲ, poté, sl. ad hoc tempus usque, adhuc. ἐγὼ, gá, boh. ego. ἀρείων, jareji, cr. jareiši, jarši, sl. De positivo v. Il. 1, 96. ἤπερ, i bár, sl. quam vel. ὑμῖν, wám, vobis.

261. Ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. ὁμιλέω, dorice, ὁμίλημι, chumeljmsa, boh. sl. volitare, germanice stöbern, 2) pugnare, luctari. οὔποτε pro οὐχί ποτε, uchowei poté, sl. minime adhuc. οἵγε, et τοίγε, ti, boh. hi. ἀθερίζω, otriznjm, sl. obtrecto, cavillo, calumnior, 2) exprobro. Confer Od. 8, 212.

262. Οὐ pro οὐχί, uchowei, boh. minime. γάρ, ar, cr. enim. πω, pon, sl. saltem. τοῖς, taki, sl. talis. ἴδημι, widim, boh. video. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. οὐδὲ pro οὐχί δὲ, uchowei že, minimeque. ἴδωμαι, wjdám, videre soleo.

263. Οἷος, dorice, ὁκοῖος, jaki, sl. qualis. ποιμὴν dorice, ποιμὰν, pojmoun, boh. ductor, occupator, 2) frenator, Etymon pojmu, boh. λαὸς, v. Il. 1, 10.

264. Τε καί, takai, cr. atque. ἀντίθεος, nadteini, supra modum arcanus. Compos. ex ἀντί, nad, et θεὸς, de quo v. Il. 1, 1.

265. Ἐπιείκελος, potýklawi, poteyklawi, concertans. Sic Il. 8, 32. σθένος οὐκ ἐπιεικτὸν, vires non debellandae,

superandae. ἀθάνατος, netonutec, interitus expers. Etymon. θάνω, tonu, boh. aquis mergor, intereo.

266. Κάρτιστος, hrdisti, hrdinski, sl. fortis, animosus, victoriosus, heroicus. δὴ, utique. κεῖνοι, oni, sl. illi. dorice δὰ, da, sl. ἐπιχθόνιος, pohoni, sl. venatorius, in stadio currens. Confer χθὼν Il. 1, 88. τρέφομαι, v. Il. 1, 251. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7.

267. Μὲν, len, sl. saltem. ἔσαν et ἦσαν, biše, serb. erant. μάχομαι, v. Il. 1. 8.

268. Φὴρ, zwěr, zwier, boh. ferus. ὀρεσκῷος, horeský, montanus. εκπάγλως, zponáhla, sl. subito. repente. ἀπόλλυμι, polámi, boh. frango.

269. Μεθομιλέω, composit. ex μετὰ, med, vind. inter, et ὁμιλέω, de quo v. Il. 1, 261. ἐκ et ἐξ, iz, ill. ex. ἔλθω, v. Il. 1. 12.

270. Τηλόθεν, composit. ex τῆλε, dorice τᾶλε. dýl, dil, boh. dál, dálka, sl. longitudo, longinquitas et ex ὅθεν, θὲν, ote, ill. ode, boh. ab. ἐξ, iz, cr. ex. γαῖα, glība, russ. καλέω, wolám, boh. voco. γὰρ, ar, cr. enim. αὐτὸς, owte, cr. ipse.

271. Μάχομαι, máchám, máhám, boh. agito, vibro, 2) arceo, averto, prohibeo, depello, defendo. Confer Il. 1, 8. κατὰ kod, cr. penes, juxta, apud. κεῖνος, onen, boh. ille. Ἂν, snad, boh. forsan. οὔτις, deficit in sl. nikdož, boh. niktož, ill. nemo.

272. Οἵ, koji, cr. qui. βροτὸς, porod, sl. partus, 2) foetus. Diversum est βρότος, brud, sl. sordes, squallor, illuvies. εἰσι, εἰσιν, jesu, cr. sunt. ἐπιχθόνιος, v. Il. 1, 266. μάχομαι, v. Il. 1, 8, 271.

273. Βουλὴ, v. Il. 1, 5. ξυνίημι, čujem, sl. audio. πείθομαί, πίθομαι, pitimse, cr. cicuror. μῦθος, v. Il. 1, 33.

274. Ὕμμες, wy, boh. vos. ἐπεὶ, abie, russ. quamprimum. ἄμεινον, v. Il. 1, 116.

275. Μήτι, niti, cr. neque. σὺ, dorice, τὺ, tý, boh. tu. ἀγαθὸς, ogatec, sl. circum munitor, hinc strenuus. περ, bár, sl. licet, esto. ἐὼν, deficit in sl. gsa, boh. ἀποαίρομαι, v. Il. 1, 230. κούρη, κούρα, cura, cr. puella, filia.

276. Ἐάω, deficit in sl. nechám, boh. sino. ὡς, což, boh. quod, ut. οἱ, jemu, boh. ei. πρῶτα, wprěd, pol. primum. δίδωμι, dajem, cr. do. γέρας, biraš, cr. possessio. υἷς, ujec, sl. filius matris. Graecis filius, generatim.

277. Θέλω, θέλημι, želim, boh. cupio, desidereo. ἐρίζω, v. Il. 1, 6. βασιλεὺς, v. Il. 1, 9.

278. Ἀντιβίην, nadbitne, sl. redundanter. ἐπεὶ, abie, quamprimum. οὔποτε, pro οὐχίποτε, uchowei poté, boh. minime adhuc. ὅμοιος, deficit in sl. μείρω, mjeriu, ill. mě-

řim, boh. mensuro, metior. ἱμμείρω, wemĕřim, admetior. τίμη, v. Il. 1, 159.

279. Σκηπτοῦχος, cjepuchow, σκηπτὸν, čjep, russ. baculus triturando accommodatus, 2) baculus implendis tormentis inserviens, german. Setzkolben (in der Artillerie) cep, boh. baculus ferro munitus ad fruges triturandas destinatus, germ. Dreschflegel. cep, sl. pars tribuli brevior ferramentis munita. Cujusmodi baculum acubus seu clavis aureis distinctum, Il. 1, 246. vidimus, ita ut σκῆπτρον, σκηπτὸν primitus instrumentum trituratorium, subinde quoque insigne regnum, quo populi domantur, denotaverit. Etymon est σκήπτω, σκήπω, cpám, farcio, 2) ingero, inculco, impono. βασιλεὺς, v. Il. 1, 9. ὅςτε, coʒt, boh. quis. Ζεὺς, v. Il. 1, 175. κῦδος, kwět, kwiet, boh. cwjet, russ. cwét, cwjt, cr. flos, 2) magnificentia, excellentia, Kwětos seu kwětost, boh. δίδωμι, dajem, cr. do. Aorist I. ἔδωκα, deficit in sl.

280. Εἰ, či, sl. si. δὲ, ʒe, vero. σὺ, dorice, τὺ, ty, tu. καρτερὸς, hrdnati, hrdnatec, sl. superbus, animosus. ἐσσὶ, jessi, cr. es. Θεὰ, v. Il. 1, 1. γείνομαι, hojnjm, sl. ğojnjm, cr. fetifico, procreo. μήτηρ, mateř, boh. mater.

281. Φέρτερος, v. Il. 1, 169. ἐπεὶ, abie, russ. quamprimum. πλέων, plneji, cr. plneiši, sl. plenior, plus. ἀνάσσω, honosýmse, boh. glorior, jacto me.

282. Παύω, v. Il. 1, 192. μένος, v. Il. 1, 103. αὐτὰρ, ter, cr. atque. Confer Il. 1, 38.

283. Λίσσομαι, v. Il. 1, 174. μεθίημι, metám, boh. jacere, mittere. Aorist. I. μεθέηκα, μεθῆκα, mikám, sl. vibrare, raptare. χόλος et χόλη, chula, chulenie, russ. maledicentia. ὅς, coʒ, boh. qui. μέγας, moğušči, ill. mohúci, sl. potens. πᾶς, wes, cr. omnis.

284. Ἕρκος, wérka, sl. wjrka, boh. quorum composit. ʒawérka, ʒawjrka, clausula, clausura, 2) sufflamen, catena retinens. Etymon εἴργω, wjrám, ʒawjram, boh. cl. πέλομαι, plodjmse, fio, creor, gignor. πόλεμος, v. Il. 1, 226. κακὸς, v. Il. 1, 10.

285. Τὸν δ' ἀπ' προς. v. Il. 1, 84. κρείων, v. Il. 1, 102.

286. Ναὶ, na, sl. naj, serb. en tibi. δὴ, δὰ, da, sl. utique. γέρων, biro, cr. possessor, dominus, 2) judex, praetor. γέρας et γῆρας, biraš, cr. possessio. Inde hungar. biró, birás. (γ et β et in graecis dialectis variant.) κατὰ, kod, cr. juxta. μοῖρα, mjra, boh. mensura, modus, ratio. εἴπω, weipeju, wipeju, boh. edico.

287. Ὅδε, owʒe, cr. hicce. ἀνὴρ, v. Il. 1, 7. ἐθέλω, θέλω, ʒelim, boh. cupio. περὶ, přes, boh. supra. πᾶς, wes cr. omnis. ἔμμεναι, deficit in sl. ἄλλος, ostali, cr. reliquus.

288. Μὲν, len, sl. tantum. κρατέω, dorice, κράτημι, krotjm, domo, coërceo, compesco, moderor, 2) cicuro, mansuefacio. ἀνάσσω, honosýmse, boh. se efferre, gloriari, superbire, se jactare, Confer Il. 1, 38.

289. Σημαίνω, znamenám, sl. significo, noto, designo, indico, valeo, 2) auctoritate sum. ἄτινα, deficit in sl. πείθομαι, pitjmsi, cr. domo, mansuefacio mihi. οἴω, οἴομαι, howjm, boh. sl. concedo, indulgeo.

290. Μιν et νιν, ňega, niega, cr. eum. αἰχμητής, v. Il. 1, 152. θῆμι, τίθημι, djm, zdjm, boh. facio, efficio. θεός, v. Il. 1, 1. αἰὲν, wawiek serb. wewěk, wewiek, boh. aeterne, in aeternum. ἐὼν, deficit in sl.

291. Τοὔνεκα pro τοῦ ἕνεκα, toho jenoko, toho jen okolo, boh. hujus tantum causa. De ἕνεκα v. Il. 1, 174. οἱ, ei viro et ei foeminae. Slavus pro diverso genere diversa forma gaudet, ut jemi, vind. jemu, boh. ei viro; ji, vind. et boh. ei foeminae. προθέω, πρόθημι, proděju, prodjm, boh. idem quod prodělám, perficio, german. durcharbeiten. ὄνειδος, ondjeňi, sl. ludibrium, probrum. Confer Il. 1, 211. μυθέομαι, myslimsi, boh. animo concipio. Confer Il. 1, 74.

292. Ἄρα, wraz, pol. simul, 2) illico. ὑποβλήδην, podbledna, boh. expalléscendo. ἀμείβομαι, v. Il. 1, 121. δῖος, v. Il. 1, 7.

293. Ἦ, i, sl. profecto. γάρ, at, cr. enim. κε, koli, boh. utcunque. δειλος, děsliwi, pavidus. Etymon δείδω, δείσσω, děsým, boh. τε καὶ takai, cr. atque. ουτιδανὸς, v. Il. 1, 231. καλέω, wolám, sl. voco.

294. Εἰ, δὴ, v. Il. 1, 61. πᾶς, wes, cr. omnis. ἔργον, wrh, boh. sl. jactus, Confer Il. 1, 115. ὑπείκομαι, potýkámse, boh. potikámsa, sl. offendo pedem, titubo, vacillo, labo. ὅ ττι κεν, cot koli, boh. quidcunque. εἴπω, wipěju, wipowjm, boh. pronuntio.

295. Ἄλλος, ostali, cr. reliquus. δὴ, dorice, δὰ, da, sl. imo, sane, quin, imo. ἐπιτέλλομαι, podelujem, sl. impertio. μὴ pro νὴ, ni, cr. ne. γάρ, at, cr. enim.

296. Σημαίνω, v. Il. 1, 289. οὐ pro οὐχί, uchowei, decurtatum uch, minime ἔτι, ještě, ještie, boh. adhuc. πεισεσθαιοἴω, v. Il. 1, 289.

297. Ἄλλο, ostalo, cr. ceterum. ἐρέω, wereju, sl. patefacio ἐνὶ, we, in. φρὴν, v. Il. 1, 55. βάλλω, βάλλημι, wálim, boh. volvo, voluto, 2) depso, subigo.

298. Χείρ, v. Il. 1, 14. μὲν, len, sl. modo. οὔτοι, niti, cr. nequaquam. μάχομαι, v. Il. 1, 271, εἵνεκα, v. Il. 1, 152. κούρη, cura, cr. filia, puella.

299. Οὔτε, niti, cr. neque. τὸς, deficit in sl. ἄλλος, ostali, cr. reliquus. ἐπεὶ, abie, russ. quamprimum. ἕλω,

selnu, boh. illud, quod adhaeret, destringere, detrahere, demere. ἀποέλλω, ἀφέλω, poselnu. γε, gen, boh. simul ac. δίδωμι, dajem, cr. do. Aorst. II. δόντες, dawše, boh.

300. Θοὸς, v. Il. 1, 8. παρα et παραί, pri, sl. apud. νηῦς, v. Il. 1. 103.

301. Οὐκ, οὐχί, uchowei, boh. minime, cujus uch, decurtatum. ἄντι, niečto, russ. něco, nieco, boh. aliquid. φέρω, beru, boh. sumo, accipio. ἀνέλω, naselnu, boh. destringo, demo. ἑκών, chtic, volens, ἀέκων, nechtic, boh. nolens.

302. Εἰ δε, či, že, sl. sin veró. ἄγε, hag, sl. eja. μήν, μὲν, len, sl. solummodo. πέρομαι, πείρομαι, peremsa, pirámsa, sl. concerto, pugno cum aliquo. ἵνα, naj, vend. nech, sl. ut. γνῶμι, znám, sl. nosco.

303. Αἶψα, hopsa, boh. sl. illico. αἷμα, omač, sl. jusculum. Serius αἷμα, sanguis. Homero adhuc Il. 5, 340. ἰχὼρ, karw, ill. krew, boh. et Il. 5, 416. ἰχῶ, jucha, pol, sanguis. κελαινὸς, klejeni, boh. glutinatus. Etymon γλία, glej, sl. klih, boh. gluten. ἐρωέω, ἐρωήσω, serousám, boh. in madido gramine vadare excurrere. περὶ, pres, sl. δοῦρας. drewce, boh. carissa.

Continuatio sequetur.

